Ετήσια Έκθεση Επιχειρηματικότητας: ΓΕΜΗ 2025

Ινστιτούτο Ερευνών & Μελετών
Της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος

Περιεχόμενα

1 ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ 9
1.1 Βασικά μεγέθη, τάσεις και συμπεράσματα 10
2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ 12
2.1 Η ενεργή επιχειρηματική βάση του ΓΕΜΗ 13
2.1.1 Κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο 15
2.1.2 Κλαδική κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 18
2.1.3 Επιχειρηματικές οντότητες ανά έτος ίδρυσης 21
2.2 Ανοίγματα & Κλεισίματα εταιρικών επιχειρήσεων– Ισοζύγιο -Δείκτης κινητικότητας 29
2.3 Επιβίωση και διάρκεια ζωής των εταιρικών επιχειρήσεων 33
2.4 Ίδρυση και επιβίωση επιχειρηματικών οντοτήτων σε περιόδους κρίσης 39
3 ΝΟΜΙΚΗ & ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ 43
3.1 Νομικές μορφές : Σύνθεση και διαχρονική εξέλιξη 44
3.1.1 Νομικές μορφές ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 45
3.1.2 Νομικές μορφές ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας 46
3.1.3 Κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής 49
3.1.4 Διαχρονική εξέλιξη των νομικών μορφών 51
3.1.5 Νέες συστάσεις ανά νομική μορφή και οικονομική περίοδο 53
3.2 Μονοπρόσωπες και πολυπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες: Σύνθεση και τάσεις 54
3.3 Ηλικία και διάρκεια λειτουργίας των ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων 59
4 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ 63
4.1 Χωρική κατανομή της ενεργής επιχειρηματικής βάσης 64
4.1.1 Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες ανά Περιφέρεια 64
4.1.2 Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες ανά Περιφερειακή ενότητα 66
4.2 Επιχειρηματική Πυκνότητα ανά Περιφέρεια & Π.Ενότητα 67
5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΕΓΕΘΟΣ,ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ 73
5.1 Πεδίο, δεδομένα και μεθοδολογία της οικονομικής ανάλυσης 74
5.2 Μέγεθος εταιρικών επιχειρήσεων με βάση την απασχόληση 75
5.3 Κύκλος εργασιών: Μέγεθος και κατανομή 77
5.4 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο 78
5.5 Κλαδικές διαφορές σε μέγεθος, κύκλο εργασιών και παραγωγικότητα 80
6 ΕΤΑΙΡΙΚΟΠΟΙΗΣΗ& ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ 84
6.1 Η ενίσχυση των κεφαλαιουχικών μορφών ως δείκτης εταιρικοποίησης 85
6.2 Μεταβολές νομικής μορφής και κύριες διαδρομές εταιρικού μετασχηματισμού 86
7 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ 88
7.1 Έμφυλη σύνθεση και συμμετοχή των γυναικών στην επιχειρηματικότητα 89
7.2 Ηλικιακό προφίλ επιχειρηματικών προσώπων 93
7.2.1 Ηλικιακή κατανομή των επιχειρηματικών προσώπων 93
7.2.2 Ηλικία κατά την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας 96
7.3 Ιθαγένεια των επιχειρηματικών προσώπων 98
8 ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 100
8.1 Κλάδοι με αυξανόμενη και μειούμενη επιχειρηματική δυναμική 101
8.2 Κλαδικές εξειδικεύσεις των Περιφερειών 106

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε με σκοπό τη συστηματική αποτύπωση, παρακολούθηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών και των εξελίξεων του επιχειρηματικού πληθυσμού που είναι καταγεγραμμένος στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.). Στόχος της είναι η παραγωγή αξιόπιστης και τεκμηριωμένης πληροφόρησης που υποστηρίζει τον σχεδιασμό πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Η μελέτη ανατέθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης & Μελετών της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΙΕΜΕ ΚΕΕ) και εκπονήθηκε από την ΕΕΟ GROUP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ, με αντικείμενο την ανάλυση της δομής, της σύνθεσης και των χαρακτηριστικών των επιχειρηματικών οντοτήτων του Γ.Ε.ΜΗ. σε κλαδικό, χωρικό και διαρθρωτικό επίπεδο.

Η παρούσα έκθεση δεν αποτυπώνει το σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ελληνικής οικονομίας, αλλά αναλύει τα χαρακτηριστικά και τις μεταβολές των επιχειρηματικών οντοτήτων που είναι καταχωρημένες στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), αξιοποιώντας τα διοικητικά δεδομένα του Μητρώου ως βασική πηγή τεκμηρίωσης.

Το ΙΕΜΕ ως μηχανισμός τεκμηρίωσης και γνώσης για την ελληνική επιχειρηματικότητα

Το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης & Μελετών της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΙΕΜΕ) αποτελεί τον θεσμικό μηχανισμό παραγωγής, συγκέντρωσης και διάχυσης τεκμηριωμένης γνώσης για το Επιμελητηριακό Σύστημα και την ελληνική επιχειρηματικότητα.

Βασική αποστολή του είναι η υποστήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης, η ενίσχυση της τεκμηριωμένης λήψης αποφάσεων και η παροχή αξιόπιστων δεδομένων που συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου, ανταγωνιστικού και ανθεκτικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Η παρούσα έκθεση αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσπάθεια αποτύπωσης της καταγεγραμμένης επιχειρηματικής βάσης της χώρας, όπως αυτή αποτυπώνεται στα διοικητικά δεδομένα του Γ.Ε.ΜΗ. Μέσα από μια πολυεπίπεδη ανάλυση παρέχει τεκμηριωμένη εικόνα αναφορικά με:

- τη δυναμική και τη διάρθρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας,
- τις διαχρονικές μεταβολές και τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του επιχειρηματικού πληθυσμού,
- τις διαφοροποιήσεις μεταξύ περιφερειών και γεωγραφικών περιοχών,
- τους κλάδους που παρουσιάζουν συγκριτική εξειδίκευση, ανάπτυξη ή περιορισμό,
- τα δημογραφικά, κλαδικά, χωρικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των επιχειρηματικών οντοτήτων.

Η ανάλυση βασίζεται στην αξιοποίηση ποσοτικών δεικτών που αποτυπώνουν τη δομή, τη δυναμική και τα συγκριτικά χαρακτηριστικά των επιχειρηματικών οντοτήτων, όπως η επιχειρηματική πυκνότητα, η κλαδική εξειδίκευση, η ηλικιακή σύνθεση των επιχειρηματικών οντοτήτων, η χωρική κατανομή της επιχειρηματικής δραστηριότητας και οι δείκτες οικονομικής επίδοσης.

Βασικός σκοπός της έκθεσης είναι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πληροφόρησης για την κατανόηση της δομής, της σύνθεσης και της διαχρονικής εξέλιξης των επιχειρηματικών οντοτήτων που είναι καταχωρημένες στο Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και η ανάδειξη κλαδικών και χωρικών προτύπων που μπορούν να υποστηρίξουν τον αναπτυξιακό σχεδιασμό.

Αξία και αξιοποίηση της έκθεσης

Η παρούσα έκθεση αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου τεκμηρίωσης για τη δομή, τα χαρακτηριστικά και τις διαχρονικές μεταβολές των επιχειρηματικών οντοτήτων που είναι καταχωρημένες στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.). Τα αποτελέσματά της μπορούν να αξιοποιηθούν για:

- τη συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση των χαρακτηριστικών και των εξελίξεων του καταγεγραμμένου επιχειρηματικού πληθυσμού μέσω σύγχρονων δεικτών και μεθοδολογικών εργαλείων,
- την παραγωγή αξιόπιστων στοιχείων, δεικτών και αναλυτικών εργαλείων που υποστηρίζουν το έργο των Επιμελητηρίων και ενισχύουν τον σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων,
- την υποστήριξη του εθνικού, περιφερειακού και τοπικού αναπτυξιακού σχεδιασμού, μέσω της ανάδειξης των κλαδικών και χωρικών χαρακτηριστικών των επιχειρηματικών οντοτήτων, των παραγωγικών συγκεντρώσεων και των αναπτυξιακών δυνατοτήτων,
- την ενίσχυση της διαφάνειας, της προσβασιμότητας και της αξιοποίησης των διοικητικών δεδομένων του Γ.Ε.ΜΗ. για ερευνητικούς και αναπτυξιακούς σκοπούς,
- την ενδυνάμωση των στελεχών του Επιμελητηριακού Συστήματος μέσω της ανάπτυξης γνώσεων και δεξιοτήτων στην αξιοποίηση δεικτών και εργαλείων ανάλυσης επιχειρηματικών δεδομένων.

Η έκθεση αποτελεί εργαλείο τεκμηρίωσης και υποστήριξης του αναπτυξιακού σχεδιασμού, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα της καταγεγραμμένης επιχειρηματικής βάσης της χώρας, όπως αυτή αποτυπώνεται στα δεδομένα του Γ.Ε.ΜΗ. Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση τεκμηριωμένων πολιτικών, στον σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Μεθοδολογικό σημείωμα

1. Πηγές Δεδομένων και Χρονικό Πλαίσιο

Η παρούσα έκθεση βασίζεται αποκλειστικά σε διοικητικά δεδομένα του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), τα οποία αξιοποιούνται για την αποτύπωση των χαρακτηριστικών και της διάρθρωσης των επιχειρηματικών οντοτήτων που είναι καταχωρημένες στο Μητρώο.

Η ημερομηνία αναφοράς για τις αναλύσεις που αφορούν τον επιχειρηματικό πληθυσμό, τα δημογραφικά χαρακτηριστικά και τα διαρθρωτικά στοιχεία είναι η 31η Δεκεμβρίου 2025.

Οι δείκτες οικονομικής επίδοσης βασίζονται στα οικονομικά στοιχεία της χρήσης 2024, καθώς κατά τον χρόνο σύνταξης της έκθεσης δεν είχε ολοκληρωθεί η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση 2025.

2. Επεξεργασία και διασφάλιση της ποιότητας των δεδομένων

Η αρχική βάση δεδομένων περιλάμβανε 1.615.379 εγγραφές. Για τη διασφάλιση της ποιότητας της ανάλυσης εφαρμόστηκαν τα εξής:

- Διαχείριση Διπλοτύπων: Εντοπίστηκαν 4.936 επιχειρήσεις με περισσότερους του ενός κύριους ΚΑΔ. Εφαρμόστηκαν οι εξής κανόνες επιλογής:
    - Εάν ο ένας ΚΑΔ αφορούσε «Έλλειψη δραστηριότητας», διατηρήθηκε ο εναλλακτικός. Σε περίπτωση διαφορετικών ΚΑΔ, διατηρήθηκε ο μικρότερος αριθμητικός κωδικός ως ουδέτερο κριτήριο.
    - Μετά την ολοκλήρωση της επεξεργασίας, ο συνολικός αριθμός μοναδιαίων εγγραφών διαμορφώθηκε σε **1.610.442 επιχειρηματικές οντότητες**.
- Φιλτράρισμα Οικονομικών Στοιχείων: Εξαιρέθηκαν επιχειρήσεις με αρνητικό κύκλο εργασιών, εγγραφές με πολύ υψηλό τζίρο (>700.000€) αλλά μηδενικούς απασχολούμενους (λόγω πιθανής στρέβλωσης), καθώς και τα υποκαταστήματα αλλοδαπής που δημοσιεύουν στοιχεία μητρικών εταιρειών.

3.Βασικοί Ορισμοί:

Για λόγους ενιαίας ορολογίας, στην παρούσα έκθεση χρησιμοποιούνται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- **Επιχειρηματικές οντότητες:** το σύνολο των νομικών μορφών που είναι καταχωρημένες στο Γ.Ε.ΜΗ., συμπεριλαμβανομένων των ατομικών επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κεφαλαιουχικών εταιρειών και των λοιπών μορφών οργάνωσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

- **Εταιρικές επιχειρήσεις:** οι επιχειρηματικές οντότητες που έχουν τη νομική μορφή Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε.), Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (Ι.Κ.Ε.), Ομόρρυθμης Εταιρείας (Ο.Ε.) και Ετερόρρυθμης Εταιρείας (Ε.Ε.).

4. Βάσεις ανάλυσης

Ανάλογα με το αντικείμενο κάθε ανάλυσης, η έκθεση χρησιμοποιεί διαφορετικούς πληθυσμούς αναφοράς:

- **Συνολικός πληθυσμός επιχειρηματικών οντοτήτων:** όλες οι επιχειρηματικές οντότητες που έχουν καταχωρηθεί διαχρονικά στο Γ.Ε.ΜΗ. (1.610.442 εγγραφές) έως τις 31/12/2025.
- **Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες:** οι επιχειρηματικές οντότητες που εμφανίζονται ως ενεργές στο Γ.Ε.ΜΗ. κατά την 31/12/2025 (998.737 εγγραφές).
- **Επιχειρηματικές οντότητες με διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία:** το υποσύνολο των επιχειρηματικών οντοτήτων για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία της χρήσης 2024 (121.878 επιχειρηματικές οντότητες).

Η χρήση διαφορετικών πληθυσμών αναφοράς ανταποκρίνεται στη διαθεσιμότητα των δεδομένων και στις απαιτήσεις κάθε δείκτη και αναφέρεται ρητά στις αντίστοιχες ενότητες της έκθεσης.

Ανάλυση	Βάση υπολογισμού
Κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων
Κλαδική κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων
Επιχειρηματικές οντότητες ανά περίοδο ίδρυσης	Σύνολο επιχειρηματικών οντοτήτων (ενεργών- μη ενεργών) 2011-2025
Ανοίγματα & Κλεισίματα επιχειρηματικών οντοτήτων – Ισοζύγιο -Δείκτης κινητικότητας	Σύνολο εταιρικών επιχειρήσεων (ΑΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΕΠΕ)
Επιβίωση και διάρκεια ζωής των εταιρικών επιχειρηματικών	Σύνολο εταιρικών επιχειρήσεων (ΑΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΕΠΕ) με έτος ίδρυσης >=1970
Ίδρυση και επιβίωση επιχειρηματικών οντοτήτων σε περιόδους κρίσης	Σύνολο επιχειρηματικών οντοτήτων (ενεργών- μη ενεργών)
Νομικές μορφές : Σύνθεση και διαχρονική εξέλιξη	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων
Μονοπρόσωπες και πολυπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες: Σύνθεση και τάσεις	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων – Από την επεξεργασία εξαιρέθηκαν επιχειρηματικές οντότητες, για τις οποίες δεν ήταν διαθέσιμα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη χρονική περίοδο ισχύος των συνδεδεμένων φυσικών προσώπων, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατός ο αξιόπιστος προσδιορισμός του αριθμού των επιχειρηματικών προσώπων που ήταν ενεργά κατά τον χρόνο αναφοράς.
Ηλικία και διάρκεια λειτουργίας των ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων	Σύνολο εταιρικών επιχειρήσεων (ΑΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΕΠΕ). Από την ανάλυση εξαιρέθηκαν περιπτώσεις με μη έγκυρες τιμές στη μεταβλητή έτους ίδρυσης, όπως μαζικές

Ανάλυση	Βάση υπολογισμού
	εγγραφές επιχειρηματικών οντοτήτων με έτος έναρξης το 1900 ή 1901 ή με αρνητική ηλικία, καθώς οι συγκεκριμένες εγγραφές αποδίδονται σε σφάλματα καταχώρισης των δεδομένων.
Χωρική κατανομή της ενεργής επιχειρηματικής βάσης	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων
Επιχειρηματική Πυκνότητα ανά Περιφέρεια & Π.Ενότητα	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων
Μέγεθος εταιρικών επιχειρήσεων με βάση την απασχόληση	Μόνο εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες είναι διαθέσιμα το σύνολο ενεργητικού, ο καθαρός κύκλος εργασιών και ο μέσος όρος απασχολουμένων.
Κύκλος εργασιών: Μέγεθος και κατανομή	Μόνο εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες είναι διαθέσιμα το σύνολο ενεργητικού, ο καθαρός κύκλος εργασιών και ο μέσος όρος απασχολουμένων.
Παραγωγικότητα και Εκτιμώμενη Προστιθέμενη Αξία Εργασίας	Μόνο εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες είναι διαθέσιμα το σύνολο ενεργητικού, ο καθαρός κύκλος εργασιών και ο μέσος όρος απασχολουμένων.
Κλαδικές διαφορές σε μέγεθος, κύκλο εργασιών και παραγωγικότητα	Μόνο εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες είναι διαθέσιμα το σύνολο ενεργητικού, ο καθαρός κύκλος εργασιών και ο μέσος όρος απασχολουμένων.
Η ενίσχυση των κεφαλαιουχικών μορφών ως δείκτης εταιρικοποίησης	Σύνολο επιχειρηματικών οντοτήτων (ενεργών- μη ενεργών)
Μεταβολές νομικής μορφής και κύριες διαδρομές εταιρικού μετασχηματισμού	Σύνολο εταιρικών επιχειρήσεων (ΑΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΕΠΕ)
Έμφυλη σύνθεση και συμμετοχή των γυναικών στην επιχειρηματικότητα	1.345.134 επιχειρηματικά πρόσωπα σε 928.680 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες, στις 31/12/2025.
Ηλικιακό προφίλ επιχειρηματικών προσώπων	682.258 από τα 1.345.134 επιχειρηματικά πρόσωπα λόγω έλλειψης στοιχείων έτους γέννησης.
Ιθαγένεια των επιχειρηματικών προσώπων	598.891 από τα 1.345.134 επιχειρηματικά πρόσωπα λόγω έλλειψης στοιχείων ιθαγένειας.
Κλάδοι με αυξανόμενη και μειούμενη επιχειρηματική δυναμική	Σύνολο επιχειρηματικών οντοτήτων (ενεργών- μη ενεργών)
Κλαδικές εξειδικεύσεις των Περιφερειών	Σύνολο επιχειρηματικών οντοτήτων (ενεργών- μη ενεργών)

5.Περιορισμοί της ανάλυσης

Η παρούσα έκθεση βασίζεται αποκλειστικά σε διοικητικά δεδομένα του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.). Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα θα πρέπει να ερμηνεύονται λαμβάνοντας υπόψη τους ακόλουθους περιορισμούς:

- **Διοικητική έναντι πραγματικής οικονομικής δραστηριότητας:** Η παύση εργασιών μιας επιχειρηματικής οντότητας δεν αποτυπώνεται πάντοτε άμεσα στο Γ.Ε.ΜΗ., ιδίως στις ατομικές επιχειρήσεις, λόγω της μη πλήρους διαλειτουργικότητας μεταξύ του Γ.Ε.ΜΗ. και της Α.Α.Δ.Ε. Κατά συνέπεια, ο αριθμός των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ενδέχεται να υπερεκτιμά τον πραγματικά ενεργό επιχειρηματικό πληθυσμό.
- **Χρονικός περιορισμός της βάσης Γ.Ε.ΜΗ.:** Το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τέθηκε σε λειτουργία το 2011. Ως εκ τούτου, η διαθέσιμη βάση δεδομένων δεν αποτυπώνει το σύνολο της ιστορικής επιχειρηματικής δραστηριότητας πριν από το έτος αυτό. Ειδικότερα, δεν περιλαμβάνονται επιχειρήσεις οι οποίες είχαν ιδρυθεί και είχαν διακόψει τη λειτουργία τους πριν από την έναρξη λειτουργίας του Γ.Ε.ΜΗ. Ο περιορισμός αυτός λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία των διαχρονικών στοιχείων, ιδίως των αναλύσεων που αφορούν ιδρύσεις, διακοπές λειτουργίας και επιβίωση επιχειρήσεων.
- **Περιορισμένη κάλυψη των οικονομικών στοιχείων:** Οι αναλύσεις που βασίζονται σε οικονομικά δεδομένα δεν καλύπτουν το σύνολο των επιχειρηματικών οντοτήτων, καθώς δεν έχουν όλες οι νομικές μορφές την ίδια υποχρέωση δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.ΜΗ. Επομένως, τα αποτελέσματα των σχετικών κεφαλαίων αφορούν αποκλειστικά το υποσύνολο των επιχειρηματικών οντοτήτων για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και δεν μπορούν να γενικευθούν στο σύνολο του επιχειρηματικού πληθυσμού.
- **Χρονική υστέρηση των οικονομικών δεδομένων:** Τα οικονομικά στοιχεία αποτυπώνουν την εικόνα της χρήσης 2024 και όχι την κατάσταση κατά την ημερομηνία αναφοράς της έκθεσης (31/12/2025). Επιπλέον, αντανακλούν την οικονομική εικόνα κατά τον χρόνο δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων και όχι μεταγενέστερες μεταβολές.
- **Πληρότητα στοιχείων απασχόλησης:** Η τιμή «0» στο πεδίο των απασχολουμένων μπορεί να αντιστοιχεί είτε σε πραγματική μηδενική απασχόληση είτε σε μη συμπλήρωση του σχετικού πεδίου. Για τον λόγο αυτό, οι δείκτες που βασίζονται στην απασχόληση ερμηνεύονται με σχετική επιφύλαξη.
- **Ελλιπή διοικητικά στοιχεία:** Ορισμένα διοικητικά πεδία δεν είναι πλήρως συμπληρωμένα. Ενδεικτικά, στοιχεία σχετικά με την ιθαγένεια δεν είναι διαθέσιμα για το 55,5% των επιχειρηματικών προσώπων, ενώ σε ορισμένες αναλύσεις δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το έτος γέννησης σημαντικού αριθμού επιχειρηματικών προσώπων. Ως εκ τούτου, οι σχετικές αναλύσεις βασίζονται αποκλειστικά στις εγγραφές με διαθέσιμες πληροφορίες.
- **Σφάλματα και ασυνέπειες καταχώρισης:** Σε ορισμένες περιπτώσεις εντοπίστηκαν μη έγκυρες ή προφανώς εσφαλμένες τιμές (όπως έτος ίδρυσης 1900 ή 1901 ή αρνητική ηλικία), οι οποίες εξαιρέθηκαν από τις αντίστοιχες αναλύσεις προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.
- **Διαφορετικοί πληθυσμοί αναφοράς:** Ανάλογα με το αντικείμενο κάθε ενότητας, οι αναλύσεις βασίζονται σε διαφορετικούς πληθυσμούς (σύνολο επιχειρηματικών οντοτήτων, ενεργές επιχειρηματικές οντότητες, εταιρικές επιχειρήσεις ή επιχειρηματικές οντότητες με διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία). Για τον λόγο αυτό, τα αποτελέσματα διαφορετικών κεφαλαίων δεν είναι πάντοτε

άμεσα συγκρίσιμα και κάθε πίνακας ή δείκτης θα πρέπει να ερμηνεύεται με βάση τον αντίστοιχο πληθυσμό αναφοράς. Το ίδιο το μεθοδολογικό σημείωμα επισημαίνει ότι κάθε ανάλυση χρησιμοποιεί διαφορετική βάση δεδομένων.

- **Ερμηνεία των δεικτών:** Οι δείκτες που παρουσιάζονται στην έκθεση αποτυπώνουν στατιστικά χαρακτηριστικά του καταγεγραμμένου επιχειρηματικού πληθυσμού και δεν συνιστούν άμεση μέτρηση της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας. Για παράδειγμα, υψηλή επιχειρηματική πυκνότητα ή υψηλή κλαδική εξειδίκευση δεν συνεπάγονται κατ' ανάγκη υψηλότερο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, καθώς οι δείκτες επηρεάζονται και από τη διάρθρωση της τοπικής οικονομίας, την αυτοαπασχόληση και άλλους διαρθρωτικούς παράγοντες.
- Η έκθεση βασίζεται αποκλειστικά σε διοικητικά δεδομένα του Γ.Ε.ΜΗ. και δεν αξιοποιεί στοιχεία από δειγματοληπτικές έρευνες ή άλλες στατιστικές πηγές (π.χ. ΕΛΣΤΑΤ ή φορολογικά δεδομένα της Α.Α.Δ.Ε.), πέραν όσων χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό επιμέρους δεικτών. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα αποτυπώνουν τα χαρακτηριστικά του διοικητικού μητρώου και όχι κατ' ανάγκη το σύνολο της πραγματικής επιχειρηματικής δραστηριότητας της χώρας.

1 ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Βασικά μεγέθη, τάσεις και συμπεράσματα

1.1 Βασικά μεγέθη, τάσεις και συμπεράσματα

Η Ελλάδα διαθέτει μία ιδιαίτερα εκτεταμένη επιχειρηματική βάση σε σχέση με το μέγεθος του πληθυσμού της, με 998.737 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες. Η βάση αυτή χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία των ατομικών (63,8%) και των μονοπρόσωπων σχημάτων (73,7%), τη μεγάλη παρουσία δραστηριοτήτων εμπορίου και υπηρεσιών και τον περιορισμένο βαθμό οργανωτικής κλίμακας σημαντικού τμήματος των επιχειρήσεων.

Το πλήθος των επιχειρήσεων δεν πρέπει επομένως να συγχέεται με το μέγεθος ή την παραγωγική ισχύ του επιχειρηματικού τομέα· πρόκειται για μια πυκνή αλλά μικρής κλίμακας βάση. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας προϋποθέτει όχι μόνο τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, αλλά και τη μεγέθυνση, τη συνεργασία, την οργανωτική αναβάθμιση και τη βελτίωση της παραγωγικότητας των υφιστάμενων μονάδων.

Η περίοδος μετά το 2019 χαρακτηρίζεται από ενισχυμένη δημιουργία νέων εταιρικών σχημάτων και σαφώς θετικό ισοζύγιο ενάρξεων–διακοπών, με την τάση αυτή να έχει εδραιωθεί ουσιαστικά μετά το 2017 και να διατηρείται τόσο κατά την υγειονομική κρίση όσο και κατά την περίοδο της ενεργειακής κρίσης και του πληθωρισμού. Ενδεικτικά, το 2025 ο εταιρικός τομέας κατέγραψε 42.753 ανοίγματα έναντι 16.012 κλεισιμάτων, με καθαρό ισοζύγιο +26.741. Το εύρημα υποδηλώνει ότι η ελληνική οικονομία διατηρεί ισχυρή ροπή προς την επιχειρηματική πρωτοβουλία. Η πραγματική αξιολόγηση αυτής της δυναμικής, ωστόσο, απαιτεί τη σύνδεση των νέων ιδρύσεων με τη διάρκεια ζωής, το μέγεθος, την απασχόληση και την οικονομική τους επίδοση.

Η εξάπλωση των ΙΚΕ συνιστά μία από τις σημαντικότερες διαρθρωτικές μεταβολές της τελευταίας δεκαετίας. Το μερίδιο των ατομικών επιχειρήσεων στις νέες συστάσεις υποχώρησε από 68,3% σε 45,2%, με την ΙΚΕ να λειτουργεί ως βασικό όχημα μετάβασης από την ατομική δραστηριότητα σε μια πιο οργανωμένη εταιρική μορφή και να περιορίζει τη σχετική παρουσία παλαιότερων εταιρικών σχημάτων.

Η εξέλιξη αυτή αποτελεί ένδειξη εταιρικοποίησης, δεν αποδεικνύει όμως από μόνη της αύξηση της κλίμακας ή της παραγωγικότητας. Οι πραγματικές μετατροπές υφιστάμενων επιχειρήσεων σε ΙΚΕ παραμένουν περιορισμένες (4,1%), ενώ η μέση ηλικία των ΙΚΕ (5,0 έτη) δείχνει ότι η βαρύτητά τους δεν έχει ακόμη δοκιμαστεί στον χρόνο. Η σχεδόν ισόρροπη παρουσία μονοπρόσωπων και πολυπρόσωπων ΙΚΕ δείχνει, επιπλέον, ότι σημαντικό μέρος της ανάπτυξής τους αφορά μικρά, ευέλικτα εταιρικά σχήματα.

Τα ποσοστά επιβίωσης των επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν μετά την οικονομική κρίση είναι υψηλότερα σε σχέση με τις επιχειρήσεις της περιόδου 2009–2018. Ωστόσο, οι διαφορές μεταξύ νομικών μορφών και κλάδων παραμένουν σημαντικές. Οι μεγαλύτερες και περισσότερο οργανωμένες κεφαλαιουχικές μορφές εμφανίζουν μεγαλύτερη διάρκεια λειτουργίας, ενώ τα νεότερα και ευέλικτα σχήματα παρουσιάζουν υψηλή ανανέωση αλλά και εντονότερη φθορά μεταξύ του τρίτου και του πέμπτου έτους. Αυτό αναδεικνύει ως κρίσιμη περίοδο πολιτικής υποστήριξης τα πρώτα πέντε χρόνια λειτουργίας μιας νέας επιχείρησης.

Η Αττική και η Κεντρική Μακεδονία (με τη Θεσσαλονίκη) συγκεντρώνουν πάνω από το ήμισυ της επιχειρηματικής βάσης, ενώ οι υψηλότεροι δείκτες επιχειρηματικής πυκνότητας καταγράφονται κυρίως σε νησιωτικές και τουριστικές περιοχές. Η υψηλή πυκνότητα στις περιοχές αυτές αποτελεί ένδειξη επιχειρηματικής κινητικότητας, αλλά και πιθανής εξάρτησης από δραστηριότητες φιλοξενίας, εστίασης, εμπορίου και εποχικής ζήτησης. Αντίστοιχα, οι χαμηλότεροι δείκτες σε αρκετές ηπειρωτικές και παραμεθόριες περιοχές αναδεικνύουν βαθύτερες δημογραφικές και παραγωγικές αδυναμίες. Ο δείκτης εξειδίκευσης (LQ) επιβεβαιώνει περιφερειακές εξαρτήσεις από λίγους κλάδους (ενέργεια, τουρισμός) — στοιχείο δυναμικής, αλλά και ευπάθειας.

Συνεπώς, δεν μπορεί να εφαρμοστεί μία ενιαία πολιτική επιχειρηματικής ανάπτυξης σε όλες τις Περιφέρειες. Οι παρεμβάσεις πρέπει να προσαρμόζονται στην κλαδική σύνθεση, στον βαθμό διαφοροποίησης, στην ηλικία των επιχειρήσεων και στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε τοπικού οικοσυστήματος.

Με βάση τα οικονομικά στοιχεία του 2024 (121.878 εταιρικές επιχειρήσεις), το 80,6% είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις, ενώ μόλις 796 μεγάλες επιχειρήσεις (0,7% του συνόλου) παράγουν το 53,0% του τζίρου, με τις ΑΕ να συγκεντρώνουν το 83,5%. Η κεντρική αναπτυξιακή πρόκληση δεν είναι επομένως μόνο η δημιουργία περισσότερων επιχειρήσεων, αλλά η δημιουργία περισσότερων βιώσιμων, παραγωγικών, εξωστρεφών και οργανωτικά ισχυρότερων επιχειρήσεων.

Η συγκέντρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στις ηλικίες 30–59 ετών είναι αναμενόμενη, ωστόσο η μέση ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων σήμερα είναι 46,6 έτη, η ηλικία εισόδου στην επιχειρηματικότητα αυξάνεται, και η συμμετοχή των ηλικιών έως 29 ετών παραμένει χαμηλή (7,2%), αναδεικνύοντας ένα πιθανό έλλειμμα επιχειρηματικής ανανέωσης.

Η γυναικεία συμμετοχή (31,3%) ενισχύεται ήπια, ωστόσο αναδεικνύεται ζήτημα διαδοχής και ανανέωσης του επιχειρηματικού δυναμικού. Η ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας δεν πρέπει να περιοριστεί σε επιδοτήσεις έναρξης. Απαιτεί πρόσβαση σε χρηματοδότηση, συμβουλευτική υποστήριξη, επιχειρηματική εκπαίδευση, δίκτυα συνεργασιών και μηχανισμούς που αυξάνουν την πιθανότητα επιβίωσης μετά την πρώτη περίοδο λειτουργίας.

Η νέα επιχειρηματικότητα μετακινείται σταδιακά από το εμπόριο προς τις μεταφορές, τις κατασκευές και τις επαγγελματικές υπηρεσίες — μια τάση που συνδέεται και με την προαναφερθείσα περιφερειακή εξειδίκευση και τους κινδύνους εξάρτησης από λίγους κλάδους.

Η Έκθεση επιβεβαιώνει την ύπαρξη μιας δραστήριας και ανανεούμενης επιχειρηματικής βάσης. Ταυτόχρονα αναδεικνύει ότι η κεντρική αναπτυξιακή πρόκληση δεν είναι μόνο η δημιουργία περισσότερων επιχειρήσεων, αλλά η δημιουργία περισσότερων βιώσιμων, παραγωγικών, εξωστρεφών και οργανωτικά ισχυρότερων επιχειρήσεων.

Αναγκαία μεθοδολογική επισήμανση

Τα ευρήματα πρέπει να ερμηνεύονται ως αποτύπωση της κατάστασης του ΓΕΜΗ και όχι ως πλήρης απογραφή της πραγματικής οικονομικής δραστηριότητας. Η ελλιπής διαλειτουργικότητα με την ΑΑΔΕ, ιδιαίτερα ως προς τις διακοπές ατομικών επιχειρήσεων, η παρουσία εγγραφών χωρίς δηλωμένη/προσδιορισμένη δραστηριότητα, καθώς και η περιορισμένη κάλυψη στα πεδία ηλικίας, ιθαγένειας, απασχόλησης και οικονομικών στοιχείων, περιορίζουν ορισμένες συγκρίσεις.

2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

ΜΕΓΕΘΟΣ, ΑΝΑΝΕΩΣΗ & ΕΠΙΒΙΩΣΗ

2.1 Η ενεργή επιχειρηματική βάση του ΓΕΜΗ

Μεθοδολογικό σημείωμα

Η αποτύπωση του συνολικού αριθμού των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων βασίζεται στα στοιχεία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) και αφορά τις επιχειρηματικές οντότητες που εμφανίζονται καταχωρημένες ως ενεργές κατά την ημερομηνία αναφοράς της ανάλυσης. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν τον καταγεγραμμένο επιχειρηματικό πληθυσμό στο Μητρώο και αποτελούν τη βάση για την ανάλυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά κλάδο, νομική μορφή και γεωγραφική ή χρονική διάσταση.

Κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ορισμένες μεθοδολογικές παράμετροι που σχετίζονται με τη λειτουργία και την ενημέρωση των διοικητικών μητρώων:

- *Πρώτον, λόγω της μη πλήρους διαλειτουργικότητας μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων του Γ.Ε.ΜΗ. και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), η παύση εργασιών ορισμένων επιχειρηματικών οντοτήτων, και ιδιαίτερα των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων, δεν αποτυπώνεται πάντοτε άμεσα στη βάση του Γ.Ε.ΜΗ. Ως αποτέλεσμα, είναι πιθανό να περιλαμβάνονται επιχειρηματικές οντότητες οι οποίες εμφανίζονται ως ενεργές στο Μητρώο, ενώ στην πράξη έχουν διακόψει την οικονομική τους δραστηριότητα.*

- *Δεύτερον, η έννοια της «ενεργής επιχειρηματική οντότητας» στην παρούσα ανάλυση αφορά την κατάσταση καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. και δεν ταυτίζεται απαραίτητα με την έννοια της επιχειρησιακά ενεργής μονάδας, δηλαδή μιας επιχειρηματική οντότητας που πραγματοποιεί κύκλο εργασιών ή απασχολεί προσωπικό κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Για τον λόγο αυτό, τα μεγέθη θα πρέπει να ερμηνεύονται ως αποτύπωση της καταγεγραμμένης επιχειρηματικής βάσης.*

- *Τρίτον, η διαφορετική υποχρέωση εγγραφής και ενημέρωσης στο Γ.Ε.ΜΗ. ανάλογα με τη νομική μορφή μπορεί να επηρεάζει τη συγκρισιμότητα μεταξύ κατηγοριών επιχειρηματικών οντοτήτων. Ειδικότερα, οι εταιρικές μορφές (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ κ.λπ.) ακολουθούν διαδικασίες εταιρικών πράξεων και μεταβολών που καταχωρούνται συστηματικά στο Μητρώο, ενώ στις ατομικές επιχειρηματικές οντότητες η ενημέρωση της κατάστασης μπορεί να παρουσιάζει μεγαλύτερη χρονική υστέρηση.*

- *Τέταρτον, στην ανάλυση περιλαμβάνονται επιχειρηματικές οντότητες ανεξάρτητα από το μέγεθος ή την οικονομική τους δραστηριότητα. Συνεπώς, στο συνολικό πλήθος συνυπάρχουν επιχειρηματικές οντότητες διαφορετικής κλίμακας, από ατομικές δραστηριότητες πολύ μικρού μεγέθους έως μεγαλύτερες εταιρικές δομές.*

- *Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χρονική στιγμή άντλησης των δεδομένων επηρεάζει την αποτύπωση του επιχειρηματικού πληθυσμού, καθώς οι εγγραφές, μεταβολές και διαγραφές επιχειρηματικών οντοτήτων πραγματοποιούνται σε συνεχή βάση.*

Επομένως, τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν την κατάσταση του Μητρώου κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία αναφοράς.

Με βάση τα παραπάνω, τα στοιχεία που παρουσιάζονται στη συνέχεια παρέχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα της καταγεγραμμένης επιχειρηματικής βάσης στο Γ.Ε.ΜΗ., ενώ η ερμηνεία τους πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που σχετίζονται με την ενημέρωση και τη διασύνδεση των διοικητικών δεδομένων.

Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες: Σύμφωνα με το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), ως ενεργές θεωρούνται οι επιχειρηματικές οντότητες που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο και δεν έχουν διαγραφεί ή τεθεί σε κατάσταση λύσης, εκκαθάρισης, πτώχευσης ή άλλης μορφής παύσης της λειτουργίας τους κατά την ημερομηνία αναφοράς 31/12/2025.

Στις 31/12/2025 στη χώρα, σύμφωνα με τα δεδομένα του ΓΕΜΗ, υπήρχαν **998.737 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες.**

2.1.1 Κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο

Γράφημα 2-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο

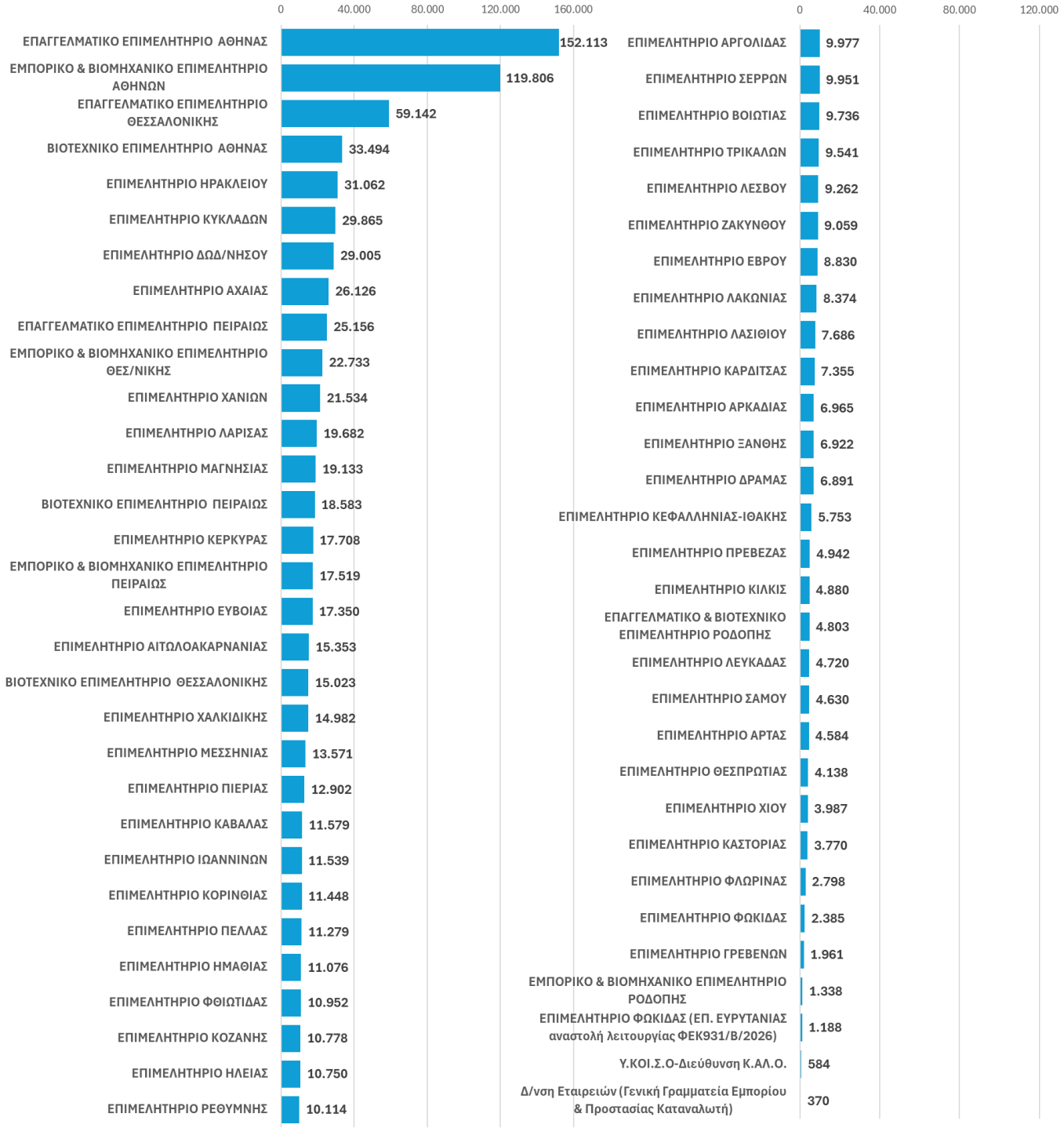

Πίνακας 2-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο

Κατά φθίνουσα σειρά πλήθους επιχειρηματικών οντοτήτων	Πλήθος	%		Πλήθος	%
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΑΣ	152.113	15,2	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	9.977	1,0
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	119.806	12,0	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΕΡΡΩΝ	9.951	1,0
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	59.142	5,9	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	9.736	1,0
ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΑΣ	33.494	3,4	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	9.541	1,0
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	31.062	3,1	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΣΒΟΥ	9.262	0,9
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	29.865	3,0	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	9.059	0,9
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	29.005	2,9	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΒΡΟΥ	8.830	0,9
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΧΑΙΑΣ	26.126	2,6	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	8.374	0,8
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	25.156	2,5	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	7.686	0,8
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	22.733	2,3	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	7.355	0,7
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	21.534	2,2	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	6.965	0,7
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	19.682	2,0	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΞΑΝΘΗΣ	6.922	0,7
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	19.133	1,9	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΡΑΜΑΣ	6.891	0,7
ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	18.583	1,9	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ-ΙΘΑΚΗΣ	5.753	0,6
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	17.708	1,8	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	4.942	0,5
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	17.519	1,8	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΙΛΚΙΣ	4.880	0,5
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΥΒΟΙΑΣ	17.350	1,7	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΟΔΟΠΗΣ	4.803	0,5
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	15.353	1,5	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	4.720	0,5
ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	15.023	1,5	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΑΜΟΥ	4.630	0,5
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	14.982	1,5	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΤΑΣ	4.584	0,5
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	13.571	1,4	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	4.138	0,4
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΙΕΡΙΑΣ	12.902	1,3	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΙΟΥ	3.987	0,4
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ	11.579	1,2	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	3.770	0,4
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	11.539	1,2	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2.798	0,3
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	11.448	1,1	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΩΚΙΔΑΣ	2.385	0,2
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΛΛΑΣ	11.279	1,1	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1.961	0,2
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΜΑΘΙΑΣ	11.076	1,1	ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΟΔΟΠΗΣ	1.338	0,1
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	10.952	1,1	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΩΚΙΔΑΣ (ΕΠ. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ αναστολή λειτουργίας ΦΕΚ931/Β/2026)	1.188	0,1
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ	10.778	1,1	Υ.ΚΟΙ.Σ.Ο-Διεύθυνση Κ.ΑΛ.Ο.	584	0,1
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΛΕΙΑΣ	10.750	1,1	Δ/νση Εταιρειών (Γενική Γραμματεία Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή)	370	0,0

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	10.114	1,0			

Η κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο παρουσιάζει έντονη γεωγραφική συγκέντρωση, καθώς τα μεγαλύτερα Επιμελητήρια της χώρας συγκεντρώνουν σημαντικό μέρος της επιχειρηματικής βάσης.

Το μεγαλύτερο πλήθος επιχειρηματικών οντοτήτων καταγράφεται στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, με 152.113 επιχειρηματικές οντότητες (15,2% του συνόλου), αποτελώντας το σημαντικότερο Επιμελητήριο σε όρους επιχειρηματικής βάσης. Ακολουθεί το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, με 119.806 επιχειρηματικές οντότητες (12,0%). Συνολικά, τα δύο μεγαλύτερα Επιμελητήρια της πρωτεύουσας συγκεντρώνουν 271.919 επιχειρηματικές οντότητες, δηλαδή περίπου το 27,2% του συνολικού αριθμού επιχειρηματικών οντοτήτων, γεγονός που αναδεικνύει τη σημαντική θέση της Αττικής ως βασικού επιχειρηματικού κέντρου της χώρας.

Η συγκέντρωση επιχειρηματικών οντοτήτων στην Αττική ενισχύεται περαιτέρω από την παρουσία και άλλων μεγάλων Επιμελητηρίων της περιοχής, όπως το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών (33.494 επιχειρηματικές οντότητες ή 3,4%), το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Πειραιώς (25.156 επιχειρηματικές οντότητες ή 2,5%), το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Πειραιώς (18.583 επιχειρηματικές οντότητες ή 1,9%) και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιώς (17.519 επιχειρηματικές οντότητες ή 1,8%).

Σημαντική συγκέντρωση επιχειρηματικών οντοτήτων παρατηρείται επίσης στη Θεσσαλονίκη, η οποία αποτελεί το δεύτερο σημαντικό επιχειρηματικό πόλο της χώρας. Το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης καταγράφει 59.142 επιχειρηματικές οντότητες (5,9%), ενώ το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει 22.733 επιχειρηματικές οντότητες (2,3%) και το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης 15.023 επιχειρηματικές οντότητες (1,5%). Συνολικά, τα Επιμελητήρια της Θεσσαλονίκης αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας της χώρας, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της ως δεύτερου μεγαλύτερου οικονομικού κέντρου.

Πέραν των δύο μεγάλων αστικών κέντρων, σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα εμφανίζουν και ορισμένες περιφερειακές περιοχές. Ενδεικτικά, το Επιμελητήριο Ηρακλείου καταγράφει 31.062 επιχειρηματικές οντότητες (3,1%), το Επιμελητήριο Κυκλάδων 29.865 (3,0%), το Επιμελητήριο Δωδεκανήσου 29.005 (2,9%) και το Επιμελητήριο Αχαΐας 26.126 (2,6%). Η υψηλή θέση των νησιωτικών Επιμελητηρίων, ιδιαίτερα των Κυκλάδων και της Δωδεκανήσου, συνδέεται με τη σημαντική επιχειρηματική δραστηριότητα στους κλάδους του τουρισμού, της φιλοξενίας, του εμπορίου και των υπηρεσιών.

Αντίστοιχα, σημαντική παρουσία εμφανίζουν Επιμελητήρια μεγάλων περιφερειακών οικονομιών, όπως της Λάρισας (19.682 επιχειρηματικές οντότητες ή 2,0%), της Μαγνησίας (19.133 ή 1,9%), των Χανίων (21.534 ή 2,2%), της Εύβοιας (17.350 ή 1,7%) και της Αιτωλοακαρνανίας (15.353 ή 1,5%). Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από διαφοροποιημένη επιχειρηματική δραστηριότητα που συνδυάζει εμπόριο, μεταποίηση, αγροδιατροφικό τομέα και υπηρεσίες.

Αντίθετα, τα μικρότερα Επιμελητήρια σε όρους αριθμού επιχειρηματικών οντοτήτων καταγράφονται (ενδεικτικά) το Επιμελητήριο Γρεβενών καταγράφει 1.961 επιχειρηματικές οντότητες (0,2%), το Επιμελητήριο Φωκίδας 2.385 επιχειρηματικές οντότητες (0,2%), ενώ το Επιμελητήριο Φλώρινας 2.798 επιχειρηματικές οντότητες (0,3%).

Συνολικά, η εικόνα των Επιμελητηρίων αναδεικνύει μια σημαντική χωρική συγκέντρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με την Αττική και τη Θεσσαλονίκη να αποτελούν τους δύο βασικούς πυλώνες της επιχειρηματικής βάσης. Παράλληλα, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν περιφερειακές περιοχές με έντονη τουριστική δραστηριότητα ή ισχυρή τοπική οικονομία. Η άνιση κατανομή των επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο υποδηλώνει ότι η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα ακολουθεί σε μεγάλο βαθμό τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού, των υπηρεσιών και των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Κατά την ερμηνεία των στοιχείων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι τα Επιμελητήρια δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα μεταξύ τους ως προς τη σύνθεση των μελών τους, καθώς διαφοροποιούνται ως προς το είδος

των επιχειρηματικών οντοτήτων που εγγράφονται (επαγγελματικές, εμπορικές, βιοτεχνικές κ.λπ.) και τη γεωγραφική κάλυψη. Επομένως, τα μεγέθη αποτυπώνουν κυρίως τη χωρική και θεσμική κατανομή των εγγεγραμμένων επιχειρηματικών οντοτήτων στο Γ.Ε.ΜΗ. και όχι αποκλειστικά την ένταση της οικονομικής δραστηριότητας κάθε περιοχής.

2.1.2 Κλαδική κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

Γράφημα 2-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κλάδο – ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ

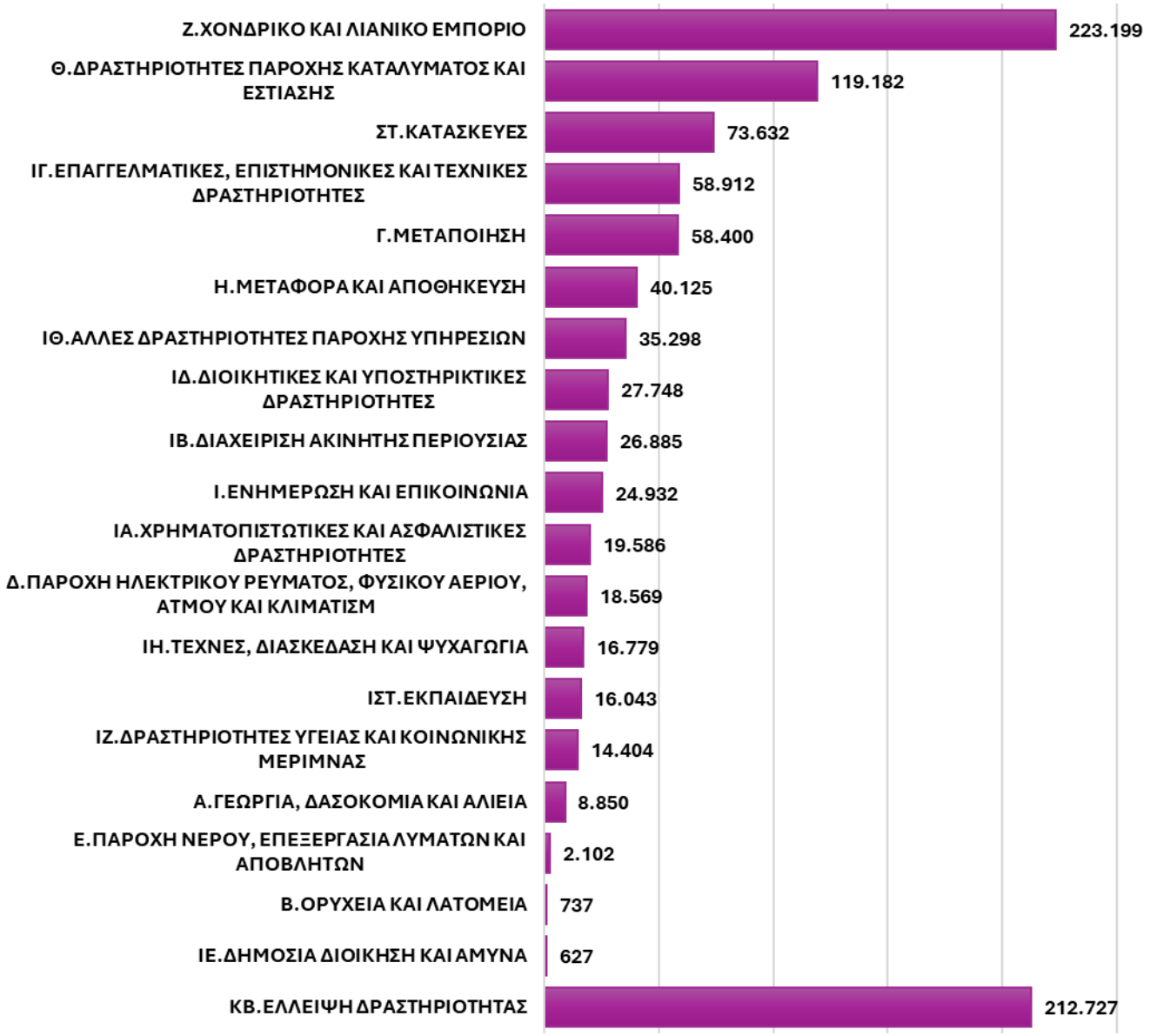

Πίνακας 2-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κλάδο – ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ

	Πλήθος	%	% ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΓΚΥΡΩΝ ΚΑΔ
Α: ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	8.850	0,9	1,1
Β: ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	737	0,1	0,1
Γ: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	58.400	5,8	7,4
Δ: ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	18.569	1,9	2,4
Ε: ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	2.102	0,2	0,3
ΣΤ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	73.632	7,4	9,4
Ζ: ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	223.199	22,3	28,4
Η: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	40.125	4,0	5,1
Θ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	119.182	11,9	15,2
Ι: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	24.932	2,5	3,2
ΙΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	19.586	2,0	2,5
ΙΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	26.885	2,7	3,4
ΙΓ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	58.912	5,9	7,5
ΙΔ: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	27.748	2,8	3,5
ΙΕ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	627	0,1	0,1
ΙΖ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	16.043	1,6	2,0
ΙΗ: ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	14.404	1,4	1,8
ΙΘ: ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	16.779	1,7	2,1
ΙΣΤ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	35.298	3,5	4,5
ΚΒ: ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	212.727	21,3	-

Η κλαδική κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων χαρακτηρίζεται από έντονη συγκέντρωση στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, το οποίο αποτελεί τον μεγαλύτερο κλάδο με 223.199 επιχειρήσεις (22,3% του συνόλου ή 28,4% επί των έγκυρων ΚΑΔ). Ακολουθούν οι δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης με 11,9% (15,2%) και οι κατασκευές με 7,4% (9,4%).

Σημαντική παρουσία καταγράφεται επίσης στις επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (5,9% του συνόλου), στη μεταποίηση (5,8%), στις μεταφορές και αποθήκευση (4,0%) και στην εκπαίδευση (3,5%). Επί των έγκυρων ΚΑΔ, οι αντίστοιχες συμμετοχές ανέρχονται σε 7,5%, 7,4%, 5,1% και 4,5%.

Αξίζει να σημειωθεί ότι 212.727 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες (21,3%) δεν διαθέτουν καταχωρημένη κλαδική δραστηριότητα. Ως εκ τούτου, η στήλη «% επί των έγκυρων ΚΑΔ» παρέχει πληρέστερη εικόνα της κλαδικής διάρθρωσης μεταξύ των επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχει διαθέσιμη και έγκυρη πληροφορία ΚΑΔ.

Πίνακας 2-3 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κλάδο – ΔΙΨΗΦΙΟ ΚΑΔ – 30 πολυπληθέστεροι

	Πλήθος	%
47-Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων κα	127.639	12,8
56-Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	80.413	8,1
46-Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων κ	68.026	6,8
43-Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	41.871	4,2
55-Καταλύματα	38.769	3,9
96-Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	27.549	2,8
45-Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	27.534	2,8
41-Κατασκευές κτιρίων	27.431	2,7
68-Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	26.885	2,7
49-Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	21.265	2,1
70-Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων· δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης	18.836	1,9
35-Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	18.569	1,9
66-Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	16.330	1,6
85-Εκπαίδευση	16.043	1,6
10-Βιομηχανία τροφίμων	14.767	1,5
71-Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών· τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	13.862	1,4
62-Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	12.186	1,2
86-Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	12.133	1,2
53-Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	10.699	1,1
69-Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	10.396	1,0
77-Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης	8.302	0,8
25-Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τ	8.247	0,8
93-Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψ	8.044	0,8
01-Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	7.971	0,8
81-Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	6.581	0,7
52-Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	6.437	0,6
74-Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	6.425	0,6
73-Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	6.358	0,6
95-Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακή	5.989	0,6
79-Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων	5.492	0,5

2.1.3 Επιχειρηματικές οντότητες ανά έτος ίδρυσης

<u>Σημαντική σημείωση:</u> Το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τέθηκε σε λειτουργία το 2011. Ως εκ τούτου, η διαθέσιμη βάση δεν περιλαμβάνει επιχειρήσεις που είχαν ιδρυθεί και είχαν διακόψει τη λειτουργία τους πριν από την έναρξη λειτουργίας του Μητρώου. Για τον λόγο αυτό, η διαχρονική παρουσίαση των στοιχείων ίδρυσης επιχειρήσεων περιορίζεται στην περίοδο 2011–2025, ώστε τα αποτελέσματα να βασίζονται σε δεδομένα με μεγαλύτερη χρονική συνέπεια και συγκρισιμότητα.

Γράφημα 2-3 Πλήθος επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης (2011-2025)

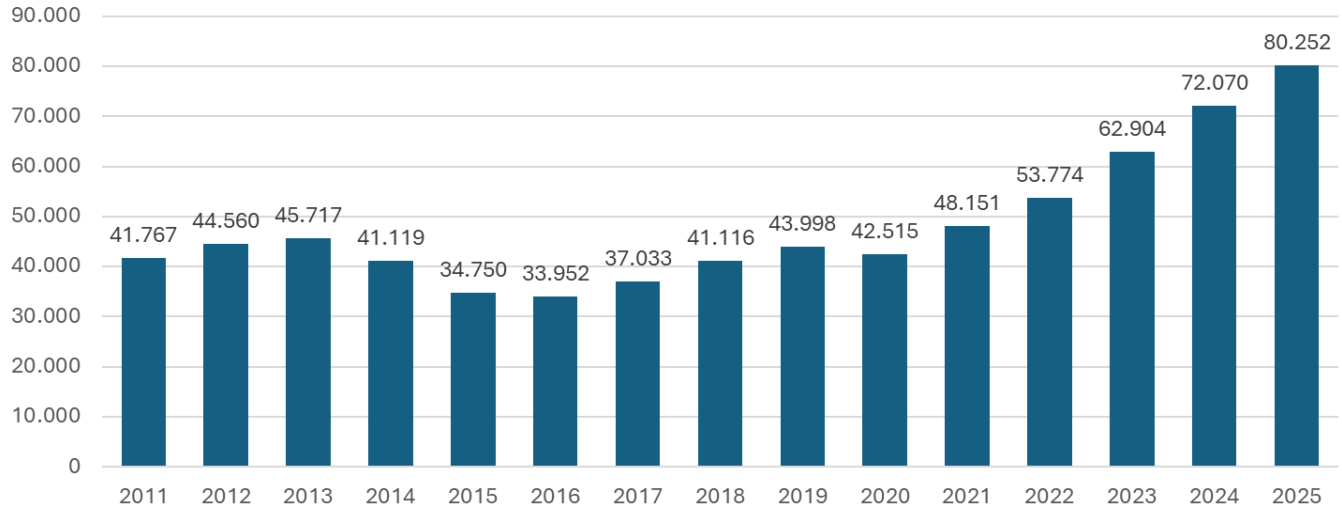

Πίνακας 2-4 Πλήθος επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης (2011-2025)

	Πλήθος	%
2011	41.767	5,8
2012	44.560	6,2
2013	45.717	6,3
2014	41.119	5,7
2015	34.750	4,8
2016	33.952	4,7
2017	37.033	5,1
2018	41.116	5,7
2019	43.998	6,1
2020	42.515	5,9
2021	48.151	6,7
2022	53.774	7,4
2023	62.904	8,7
2024	72.070	10,0
2025	80.252	11,1
ΣΥΝΟΛΟ	**723.678**	**100,0**

Το γράφημα 2-3 και ο πίνακας 2-4 παρουσιάζει τη χρονική κατανομή των επιχειρηματικών οντοτήτων με βάση το έτος ίδρυσής τους (ανεξαρτήτως εάν στο έτος αναφοράς 31/12/2025 είναι ενεργές ή μη ενεργές) και αποτυπώνει τη διαχρονική εξέλιξη της επιχειρηματικής βάσης που είναι καταγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) από το έτος έναρξης του έως το τέλος του 2025. Η κατανομή αυτή παρέχει μια εικόνα για τη «ηλικιακή σύνθεση» του επιχειρηματικού πληθυσμού, αναδεικνύοντας το ποσοστό των επιχειρηματικών οντοτήτων που προέρχονται από παλαιότερες περιόδους αλλά και τη σημαντική ανανέωση της επιχειρηματικής βάσης τις τελευταίες δεκαετίες.

Η κατανομή των επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης παρουσιάζει συνολικά ανοδική τάση κατά την περίοδο 2011–2025, παρά τις επιμέρους διακυμάνσεις που καταγράφονται στα πρώτα έτη. Το 2011 καταγράφονται 41.767 επιχειρηματικές οντότητες, ενώ το 2012 και το 2013 ο αριθμός τους αυξάνεται σε 44.560 και 45.717 αντίστοιχα. Ακολούθως, παρατηρείται σταδιακή υποχώρηση, με τις ιδρύσεις να διαμορφώνονται σε 34.750 το 2015 και 33.952 το 2016, που αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο της εξεταζόμενης περιόδου. Από το 2017 και μετά, οι ιδρύσεις ακολουθούν εκ νέου ανοδική πορεία, με μικρές διακυμάνσεις έως το 2020. Ειδικότερα, από 37.033 επιχειρηματικές οντότητες το 2017, ο αριθμός αυξάνεται σε 41.116 το 2018 και 43.998 το 2019, ενώ το 2020 διαμορφώνεται σε 42.515. Από το 2021 καταγράφεται σαφέστερη και συνεχιζόμενη ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρηματικών οντοτήτων, με 48.151 το 2021 και 53.774 το 2022.

Η αυξητική τάση γίνεται εντονότερη κατά την τελευταία τριετία. Το 2023 καταγράφονται 62.904 ιδρύσεις, το 2024 72.070 και το 2025 80.252, με το τελευταίο έτος να αποτελεί το υψηλότερο επίπεδο της εξεταζόμενης περιόδου. Οι ιδρύσεις του 2025 αντιστοιχούν στο 11,1% του συνόλου των 723.678 επιχειρηματικών οντοτήτων που ιδρύθηκαν κατά την περίοδο 2011–2025, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το 2024 ανέρχεται σε 10,0%.

Συνολικά, η εικόνα της περιόδου χαρακτηρίζεται από σχετικά σταθερά ή χαμηλότερα επίπεδα ιδρύσεων κατά το πρώτο μέρος της περιόδου και από σαφή επιτάχυνση από το 2021 και ιδιαίτερα μετά το 2022. Σε σχέση με το 2011, ο αριθμός των επιχειρηματικών οντοτήτων που ιδρύθηκαν το 2025 είναι σχεδόν διπλάσιος, γεγονός που αποτυπώνει την έντονη αύξηση των νέων εγγραφών κατά τα τελευταία έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

Πίνακας 2-5 Πλήθος νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά πενταετία ίδρυσης 2011-2025 – Ποσοστιαία συμμετοχή κάθε Περιφέρειας

		ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ			
		2011-2015	**2016-2020**	**2021-2025**	**ΣΥΝΟΛΟ**
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	Πλήθος	9.293	7.908	10.912	28.113
	%	*4,5%*	*4,0%*	*3,4%*	*3,9%*
ΑΤΤΙΚΗΣ	Πλήθος	77.829	81.618	139.158	298.605
	%	*37,4%*	*41,1%*	*43,9%*	*41,3%*
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Πλήθος	3.566	3.028	4.174	10.768
	%	*1,7%*	*1,5%*	*1,3%*	*1,5%*
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Πλήθος	11.635	9.238	13.844	34.717
	%	*5,6%*	*4,7%*	*4,4%*	*4,8%*
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Πλήθος	4.133	3.566	5.369	13.068
	%	*2,0%*	*1,8%*	*1,7%*	*1,8%*
ΗΠΕΙΡΟΥ	Πλήθος	5.841	5.122	7.036	17.999
	%	*2,8%*	*2,6%*	*2,2%*	*2,5%*
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Πλήθος	12.741	11.358	16.167	40.266
	%	*6,1%*	*5,7%*	*5,1%*	*5,6%*
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	Πλήθος	6.250	6.148	9.959	22.357
	%	*3,0%*	*3,1%*	*3,1%*	*3,1%*
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Πλήθος	34.577	31.138	49.707	115.422
	%	*16,6%*	*15,7%*	*15,7%*	*15,9%*
ΚΡΗΤΗΣ	Πλήθος	13.057	12.359	19.986	45.402
	%	*6,3%*	*6,2%*	*6,3%*	*6,3%*
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Πλήθος	10.027	11.085	18.226	39.338

		ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ			
		2011-2015	2016-2020	2021-2025	ΣΥΝΟΛΟ
	%	*4,8%*	*5,6%*	*5,7%*	*5,4%*
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	Πλήθος	9.975	8.663	12.283	30.921
	%	*4,8%*	*4,4%*	*3,9%*	*4,3%*
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	Πλήθος	8.954	7.220	10.288	26.462
	%	*4,3%*	*3,6%*	*3,2%*	*3,7%*
Μη διαθέσιμη πληροφορία	Πλήθος	35	163	42	240
	%	*0,0%*	*0,1%*	*0,0%*	*0,0%*
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	Πλήθος	207.913	198.614	317.151	723.678
	%	*100,0%*	*100,0%*	*100,0%*	*100,0%*

Η κατανομή των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Περιφέρεια αναδεικνύει τη σημαντική συμμετοχή της Αττικής στις καταχωρημένες ιδρύσεις κατά την περίοδο 2011–2025. Συγκεκριμένα, στην Αττική αντιστοιχούν 298.605 νέες επιχειρηματικές οντότητες, οι οποίες αποτελούν το 41,3% του συνόλου των 723.678 ιδρύσεων που καταγράφονται στο ΓΕΜΗ για την εξεταζόμενη περίοδο (2011-2025). Το ποσοστό της Περιφέρειας παρουσιάζει μάλιστα αύξηση από 37,4% την περίοδο 2011–2015 σε 43,9% την περίοδο 2021–2025.

Η Κεντρική Μακεδονία καταγράφει τη δεύτερη μεγαλύτερη συμμετοχή, με 115.422 νέες επιχειρηματικές οντότητες και ποσοστό 15,9% στο σύνολο της περιόδου. Ακολουθούν η Κρήτη με 6,3%, η Θεσσαλία με 5,6%, το Νότιο Αιγαίο με 5,4% και η Δυτική Ελλάδα με 4,8%. Για τις συγκεκριμένες Περιφέρειες, τα ποσοστά συμμετοχής παραμένουν γενικά σχετικά σταθερά μεταξύ των τριών πενταετιών, με επιμέρους μεταβολές.

Σε επίπεδο διαχρονικής μεταβολής, η μεγαλύτερη αύξηση του μεριδίου των καταχωρημένων ιδρύσεων παρατηρείται στην Αττική, ενώ μικρότερες αυξήσεις καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο και στα Ιόνια Νησιά. Αντίθετα, αρκετές Περιφέρειες παρουσιάζουν σταδιακή μείωση της συμμετοχής τους στο σύνολο των νέων καταχωρήσεων, όπως η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, η Θεσσαλία, η Ήπειρος και η Στερεά Ελλάδα.

Συνολικά, οι νέες επιχειρηματικές οντότητες που καταγράφονται στο ΓΕΜΗ αυξάνονται από 207.913 την περίοδο 2011–2015 σε 317.151 την περίοδο 2021–2025, γεγονός που αποτυπώνει την αυξημένη καταγραφή ιδρύσεων κατά την πιο πρόσφατη πενταετία. Η κατανομή τους, ωστόσο, παραμένει έντονα διαφοροποιημένη μεταξύ των Περιφερειών, με την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος των καταχωρημένων ιδρύσεων.

Πίνακας 2-6 Πλήθος νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά πενταετία ίδρυσης 2011-2025 – Ποσοστιαία συμμετοχή κάθε Επιμελητηρίου

		ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ			
		2011-2015	2016-2020	2021-2025	ΣΥΝΟΛΟ
ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΑΣ	Πλήθος	5.765	5.338	6.116	17.219
	%	*2,8%*	*2,7%*	*1,9%*	*2,4%*
ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Πλήθος	2.537	2.214	2.564	7.315
	%	*1,2%*	*1,1%*	*0,8%*	*1,0%*
ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Πλήθος	5.320	5.387	6.718	17.425
	%	*2,6%*	*2,7%*	*2,1%*	*2,4%*
	Πλήθος	3.693	4.527	7.248	15.468

		ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ			
		2011-2015	2016-2020	2021-2025	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	%	*1,8%*	*2,3%*	*2,3%*	*2,1%*
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Πλήθος	2.520	4.091	6.590	13.201
	%	*1,2%*	*2,1%*	*2,1%*	*1,8%*
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Πλήθος	21.952	24.425	40.783	87.160
	%	*10,6%*	*12,3%*	*12,9%*	*12,0%*
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΟΔΟΠΗΣ	Πλήθος	302	321	495	1.118
	%	*0,1%*	*0,2%*	*0,2%*	*0,2%*
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΟΔΟΠΗΣ	Πλήθος	898	1.023	1.035	2.956
	%	*0,4%*	*0,5%*	*0,3%*	*0,4%*
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΑΣ	Πλήθος	36.016	36.097	67.822	139.935
	%	*17,3%*	*18,2%*	*21,4%*	*19,3%*
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Πλήθος	15.211	12.539	23.348	51.098
	%	*7,3%*	*6,3%*	*7,4%*	*7,1%*
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Πλήθος	6.379	6.323	11.126	23.828
	%	*3,1%*	*3,2%*	*3,5%*	*3,3%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Πλήθος	3.694	2.740	3.435	9.869
	%	*1,8%*	*1,4%*	*1,1%*	*1,4%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	Πλήθος	1.718	1.953	2.488	6.159
	%	*0,8%*	*1,0%*	*0,8%*	*0,9%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	Πλήθος	1.151	880	1.369	3.400
	%	*0,6%*	*0,4%*	*0,4%*	*0,5%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΤΑΣ	Πλήθος	1.000	807	1.023	2.830
	%	*0,5%*	*0,4%*	*0,3%*	*0,4%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΧΑΙΑΣ	Πλήθος	5.578	4.636	8.201	18.415
	%	*2,7%*	*2,3%*	*2,6%*	*2,5%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Πλήθος	2.018	1.600	2.183	5.801
	%	*1,0%*	*0,8%*	*0,7%*	*0,8%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	Πλήθος	426	383	575	1.384
	%	*0,2%*	*0,2%*	*0,2%*	*0,2%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΡΑΜΑΣ	Πλήθος	1.621	1.173	1.684	4.478
	%	*0,8%*	*0,6%*	*0,5%*	*0,6%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	Πλήθος	5.190	4.495	7.338	17.023
	%	*2,5%*	*2,3%*	*2,3%*	*2,4%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΒΡΟΥ	Πλήθος	1.809	1.572	2.206	5.587
	%	*0,9%*	*0,8%*	*0,7%*	*0,8%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΥΒΟΙΑΣ	Πλήθος	3.564	3.055	4.538	11.157
	%	*1,7%*	*1,5%*	*1,4%*	*1,5%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	Πλήθος	1.052	1.285	2.056	4.393
	%	*0,5%*	*0,6%*	*0,6%*	*0,6%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΛΕΙΑΣ	Πλήθος	2.331	1.851	2.197	6.379
	%	*1,1%*	*0,9%*	*0,7%*	*0,9%*

		ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ			
		2011-2015	2016-2020	2021-2025	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΜΑΘΙΑΣ	Πλήθος	2.056	1.735	2.360	6.151
	%	*1,0%*	*0,9%*	*0,7%*	*0,8%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Πλήθος	6.356	5.589	10.169	22.114
	%	*3,1%*	*2,8%*	*3,2%*	*3,1%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	Πλήθος	1.007	1.103	1.228	3.338
	%	*0,5%*	*0,6%*	*0,4%*	*0,5%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Πλήθος	2.609	2.113	3.209	7.931
	%	*1,3%*	*1,1%*	*1,0%*	*1,1%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ	Πλήθος	2.953	2.412	3.677	9.042
	%	*1,4%*	*1,2%*	*1,2%*	*1,2%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	Πλήθος	1.572	1.373	1.677	4.622
	%	*0,8%*	*0,7%*	*0,5%*	*0,6%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	Πλήθος	775	600	905	2.280
	%	*0,4%*	*0,3%*	*0,3%*	*0,3%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	Πλήθος	3.267	2.504	4.245	10.016
	%	*1,6%*	*1,3%*	*1,3%*	*1,4%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ-ΙΘΑΚΗΣ	Πλήθος	1.027	1.211	2.015	4.253
	%	*0,5%*	*0,6%*	*0,6%*	*0,6%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΙΛΚΙΣ	Πλήθος	1.150	894	1.169	3.213
	%	*0,6%*	*0,5%*	*0,4%*	*0,4%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ	Πλήθος	2.259	2.086	3.146	7.491
	%	*1,1%*	*1,1%*	*1,0%*	*1,0%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	Πλήθος	2.563	1.889	2.992	7.444
	%	*1,2%*	*1,0%*	*0,9%*	*1,0%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	Πλήθος	4.829	6.563	10.895	22.287
	%	*2,3%*	*3,3%*	*3,4%*	*3,1%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	Πλήθος	1.392	1.140	1.655	4.187
	%	*0,7%*	*0,6%*	*0,5%*	*0,6%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	Πλήθος	4.567	4.267	6.152	14.986
	%	*2,2%*	*2,1%*	*1,9%*	*2,1%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	Πλήθος	1.302	1.478	1.881	4.661
	%	*0,6%*	*0,7%*	*0,6%*	*0,6%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΣΒΟΥ	Πλήθος	1.753	1.498	1.975	5.226
	%	*0,8%*	*0,8%*	*0,6%*	*0,7%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	Πλήθος	890	1.154	1.655	3.699
	%	*0,4%*	*0,6%*	*0,5%*	*0,5%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	Πλήθος	4.515	3.994	5.909	14.418
	%	*2,2%*	*2,0%*	*1,9%*	*2,0%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	Πλήθος	3.110	2.786	3.767	9.663
	%	*1,5%*	*1,4%*	*1,2%*	*1,3%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΞΑΝΘΗΣ	Πλήθος	1.696	1.392	1.816	4.904

		ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ			
		2011-2015	2016-2020	2021-2025	ΣΥΝΟΛΟ
	%	*0,8%*	*0,7%*	*0,6%*	*0,7%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΛΛΑΣ	Πλήθος	1.748	1.808	2.536	6.092
	%	*0,8%*	*0,9%*	*0,8%*	*0,8%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΙΕΡΙΑΣ	Πλήθος	2.740	2.407	3.392	8.539
	%	*1,3%*	*1,2%*	*1,1%*	*1,2%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	Πλήθος	1.139	1.059	1.558	3.756
	%	*0,5%*	*0,5%*	*0,5%*	*0,5%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ	Πλήθος	1.921	1.720	2.508	6.149
	%	*0,9%*	*0,9%*	*0,8%*	*0,8%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΑΜΟΥ	Πλήθος	626	607	989	2.222
	%	*0,3%*	*0,3%*	*0,3%*	*0,3%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΕΡΡΩΝ	Πλήθος	2.742	2.207	2.544	7.493
	%	*1,3%*	*1,1%*	*0,8%*	*1,0%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	Πλήθος	2.106	1.722	2.436	6.264
	%	*1,0%*	*0,9%*	*0,8%*	*0,9%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	Πλήθος	2.554	2.024	2.708	7.286
	%	*1,2%*	*1,0%*	*0,9%*	*1,0%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	Πλήθος	661	492	743	1.896
	%	*0,3%*	*0,2%*	*0,2%*	*0,3%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΩΚΙΔΑΣ	Πλήθος	599	401	577	1.577
	%	*0,3%*	*0,2%*	*0,2%*	*0,2%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΩΚΙΔΑΣ (ΕΠ. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ αναστολή λειτουργίας ΦΕΚ931/Β	Πλήθος	212	144	278	634
	%	*0,1%*	*0,1%*	*0,1%*	*0,1%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	Πλήθος	2.723	2.808	4.529	10.060
	%	*1,3%*	*1,4%*	*1,4%*	*1,4%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	Πλήθος	3.473	3.562	5.423	12.458
	%	*1,7%*	*1,8%*	*1,7%*	*1,7%*
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΙΟΥ	Πλήθος	1.182	913	1.207	3.302
	%	*0,6%*	*0,5%*	*0,4%*	*0,5%*
Δ/νση Εταιρειών (Γενική Γραμματεία Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή	Πλήθος	25	13	20	58
	%	*0,0%*	*0,0%*	*0,0%*	*0,0%*
Υ.ΚΟΙ.Σ.Ο-Διεύθυνση Κ.ΑΛ.Ο.	Πλήθος	69	231	68	368
	%	*0,0%*	*0,1%*	*0,0%*	*0,1%*
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	Πλήθος	207.913	198.614	317.151	723.678
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Η κατανομή των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο παρουσιάζει έντονη συγκέντρωση στα μεγαλύτερα Επιμελητήρια της Αττικής και της Θεσσαλονίκης. Κατά την περίοδο 2011–2025, το μεγαλύτερο μερίδιο επί του συνόλου των νέων ιδρύσεων καταγράφεται στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, με 139.935 νέες επιχειρηματικές οντότητες (19,3%), ακολουθούμενο από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, με 87.160 (12,0%), και το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, με 51.098 (7,1%).

Η κατανομή παρουσιάζει, σε αρκετές περιπτώσεις, μετατόπιση του μεριδίου προς την πιο πρόσφατη περίοδο ίδρυσης (2021–2025). Ενδεικτικά, το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών αυξάνει τη συμμετοχή του από 17,3% την περίοδο 2011–2015 σε 21,4% την περίοδο 2021–2025, ενώ το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών από 10,6% σε 12,9%. Αντίστοιχα, αυξάνεται η συμμετοχή του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιώς από 1,2% σε 2,1%, καθώς και του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης από 1,8% σε 2,3%.

Αντίθετα, σε αρκετά Επιμελητήρια παρατηρείται σταδιακή μείωση του μεριδίου τους στις νέες ιδρύσεις, παρά την αύξηση ή τη διατήρηση του απόλυτου αριθμού νέων επιχειρηματικών οντοτήτων. Χαρακτηριστικά, το μερίδιο της Περιφέρειας Αιτωλοακαρνανίας μέσω του αντίστοιχου Επιμελητηρίου μειώνεται από 1,8% σε 1,1%, ενώ αντίστοιχη τάση εμφανίζεται σε αρκετά περιφερειακά Επιμελητήρια, όπως της Ηλείας, της Ημαθίας, της Καρδίτσας και της Κορινθίας. Η εξέλιξη αυτή συνδέεται με το γεγονός ότι ο συνολικός αριθμός νέων ιδρύσεων σε εθνικό επίπεδο είναι υψηλότερος κατά την περίοδο 2021–2025.

Συνολικά, τα στοιχεία του ΓΕΜΗ καταδεικνύουν ότι οι νέες ιδρύσεις επιχειρηματικών οντοτήτων κατά την περίοδο 2021–2025 κατανέμονται σε μεγαλύτερο βαθμό στα Επιμελητήρια των βασικών αστικών και οικονομικών κέντρων, με ιδιαίτερα αυξημένη συμμετοχή των Επιμελητηρίων της Αθήνας, ενώ παράλληλα καταγράφονται διαφοροποιήσεις στην εξέλιξη της συμμετοχής των επιμέρους Επιμελητηρίων.

Αναλυτικά οι ιδρύσεις της δεκαετίας 2016-2025 ανά έτος και ανά Επιμελητήριο παρουσιάζονται στο παράρτημα.

Γράφημα 2-4 Ρυθμός μεταβολής ιδρύσεων νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος (2011 -2025)

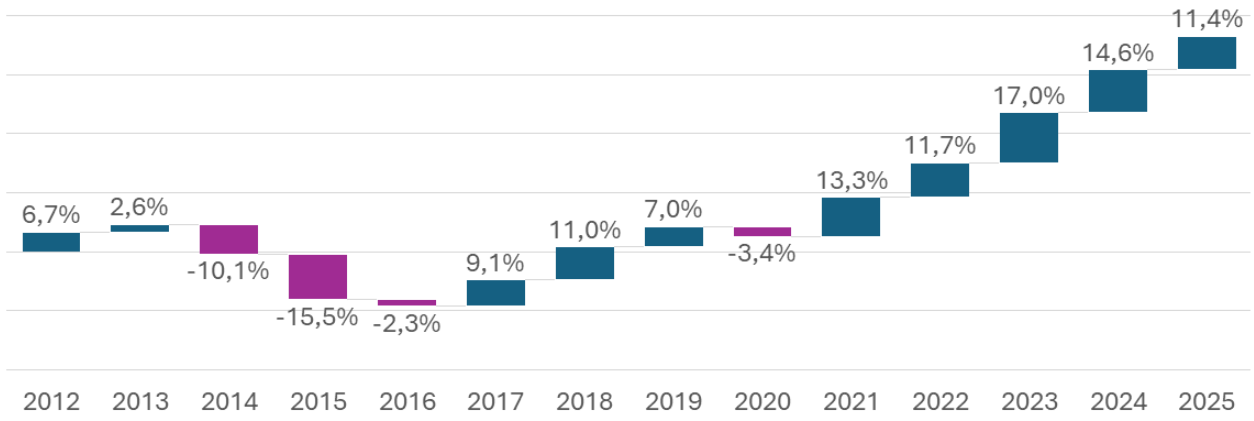

Πίνακας 2-7 Ρυθμός μεταβολής ιδρύσεων νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος (2011 -2025)

	Πλήθος	Ρυθμός μεταβολής ιδρύσεων ανά 5ετία
2011	41.767	
2012	44.560	6,7%
2013	45.717	2,6%
2014	41.119	-10,1%
2015	34.750	-15,5%
2016	33.952	-2,3%
2017	37.033	9,1%
2018	41.116	11,0%
2019	43.998	7,0%
2020	42.515	-3,4%

	Πλήθος	Ρυθμός μεταβολής ιδρύσεων ανά 5ετία
2021	48.151	13,3%
2022	53.774	11,7%
2023	62.904	17,0%
2024	72.070	14,6%
2025	80.252	11,4%
ΣΥΝΟΛΟ	**723.678**	

Ο ρυθμός μεταβολής των ιδρύσεων νέων επιχειρηματικών οντοτήτων παρουσιάζει διακυμάνσεις κατά την περίοδο 2011–2025, αναδεικνύοντας διαφορετικές φάσεις εξέλιξης της καταγεγραμμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας στο ΓΕΜΗ. Κατά τα πρώτα έτη της περιόδου, παρατηρείται αρχικά ανοδική πορεία, με τις ιδρύσεις να αυξάνονται από 41.767 το 2011 σε 44.560 το 2012 (+6,7%) και σε 45.717 το 2013 (+2,6%). Στη συνέχεια, καταγράφεται σημαντική υποχώρηση, καθώς οι νέες ιδρύσεις μειώνονται κατά 10,1% το 2014 και κατά 15,5% το 2015, ενώ η πτωτική τάση συνεχίζεται και το 2016, με επιπλέον μείωση 2,3%. Ως αποτέλεσμα, οι ιδρύσεις διαμορφώνονται το 2016 σε 33.952, το χαμηλότερο επίπεδο της εξεταζόμενης περιόδου.

Από το 2017 διαμορφώνεται εκ νέου ανοδική τάση. Οι ιδρύσεις αυξάνονται κατά 9,1% το 2017 και κατά 11,0% το 2018, ενώ το 2019 η αύξηση ανέρχεται σε 7,0%. Το 2020 καταγράφεται μικρή υποχώρηση της τάξης του 3,4%, με τις νέες επιχειρηματικές οντότητες να ανέρχονται σε 42.515. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί μια προσωρινή ανακοπή της ανοδικής πορείας που είχε διαμορφωθεί κατά την προηγούμενη τριετία.

Από το 2021 και μετά παρατηρείται η πιο έντονη και συνεπής ανοδική δυναμική της περιόδου. Οι ιδρύσεις αυξάνονται κατά 13,3% το 2021, κατά 11,7% το 2022 και κατά 17,0% το 2023, έτος κατά το οποίο καταγράφεται ο υψηλότερος ετήσιος ρυθμός αύξησης της εξεταζόμενης περιόδου. Η ανοδική πορεία συνεχίζεται το 2024 και το 2025, με ετήσιους ρυθμούς μεταβολής 14,6% και 11,4% αντίστοιχα. Παρά το γεγονός ότι ο ρυθμός αύξησης επιβραδύνεται ελαφρά το 2025 σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη, ο απόλυτος αριθμός των νέων ιδρύσεων συνεχίζει να αυξάνεται.

Συνολικά, οι νέες επιχειρηματικές οντότητες αυξάνονται από 33.952 το 2016 σε 80.252 το 2025, δηλαδή υπερδιπλασιάζονται μέσα σε εννέα έτη. Η εξέλιξη αυτή καταδεικνύει ότι η περίοδος 2021–2025 χαρακτηρίζεται από σαφώς ισχυρότερη δυναμική ως προς τις νέες ιδρύσεις σε σχέση με τα προηγούμενα έτη της διαθέσιμης περιόδου, με το 2025 να αποτελεί το υψηλότερο επίπεδο ιδρύσεων που καταγράφεται στο εξεταζόμενο διάστημα.

2.2 Ανοίγματα & Κλεισίματα εταιρικών επιχειρήσεων– Ισοζύγιο - Δείκτης κινητικότητας

Μεθοδολογικό σημείωμα

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει στοιχεία σχετικά με τα ανοίγματα και τα κλεισίματα επιχειρηματικών οντοτήτων, καθώς και το αντίστοιχο ισοζύγιο επιχειρηματικότητας, αποκλειστικά για τις νομικές μορφές Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΕ), Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών (ΙΚΕ), Ομορρύθμων Εταιρειών (ΟΕ), Ετερορρύθμων Εταιρειών (ΕΕ) και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ), δηλαδή όπως θα αναφέρονται ως «Εταιρικές επιχειρήσεις».

Ως «άνοιγμα» ορίζεται η μεταβολή της κατάστασης μίας εταιρικής επιχείρησης σε ενεργή, ενώ ως «κλείσιμο» ορίζεται η μεταβολή της κατάστασής της σε μη ενεργή. Επισημαίνεται ότι μία εταιρική επιχείρηση δύναται να μεταβάλει επανειλημμένα την κατάστασή της κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής της, μέσω επανενεργοποιήσεων ή διακοπών λειτουργίας, όπως, ενδεικτικά, στις περιπτώσεις εταιρικών επιχειρήσεων με εποχικό χαρακτήρα δραστηριότητας.

Η ανάλυση περιορίζεται στις ανωτέρω νομικές μορφές, καθώς, κατά την παρούσα χρονική περίοδο, δεν υφίσταται πλήρης διαλειτουργικότητα μεταξύ του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) και των πληροφοριακών συστημάτων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), με αποτέλεσμα να μην είναι διαθέσιμη η συστηματική ενημέρωση του ΓΕΜΗ σχετικά με τις διακοπές δραστηριότητας των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων.

Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατή η αξιόπιστη και πλήρης καταγραφή των κλεισιμάτων των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων ούτε η ενσωμάτωσή τους στους δείκτες που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα. Ως εκ τούτου, τα στοιχεία αποτυπώνουν αποκλειστικά τη δυναμική του εταιρικού τομέα της ελληνικής οικονομίας και δεν αντανακλούν το σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της χώρας.

Παρά τον ανωτέρω περιορισμό, τα διαθέσιμα δεδομένα παρέχουν χρήσιμες ενδείξεις για τις τάσεις ίδρυσης, παύσης λειτουργίας και μεταβολής της επιχειρηματικής δραστηριότητας στις βασικές εταιρικές μορφές, καθώς και για τις εξελίξεις που καταγράφονται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Γράφημα 2-5 Ανοίγματα - κλεισίματα– ισοζύγιο ανά μήνα για το 2025 εταιρικών επιχειρήσεων

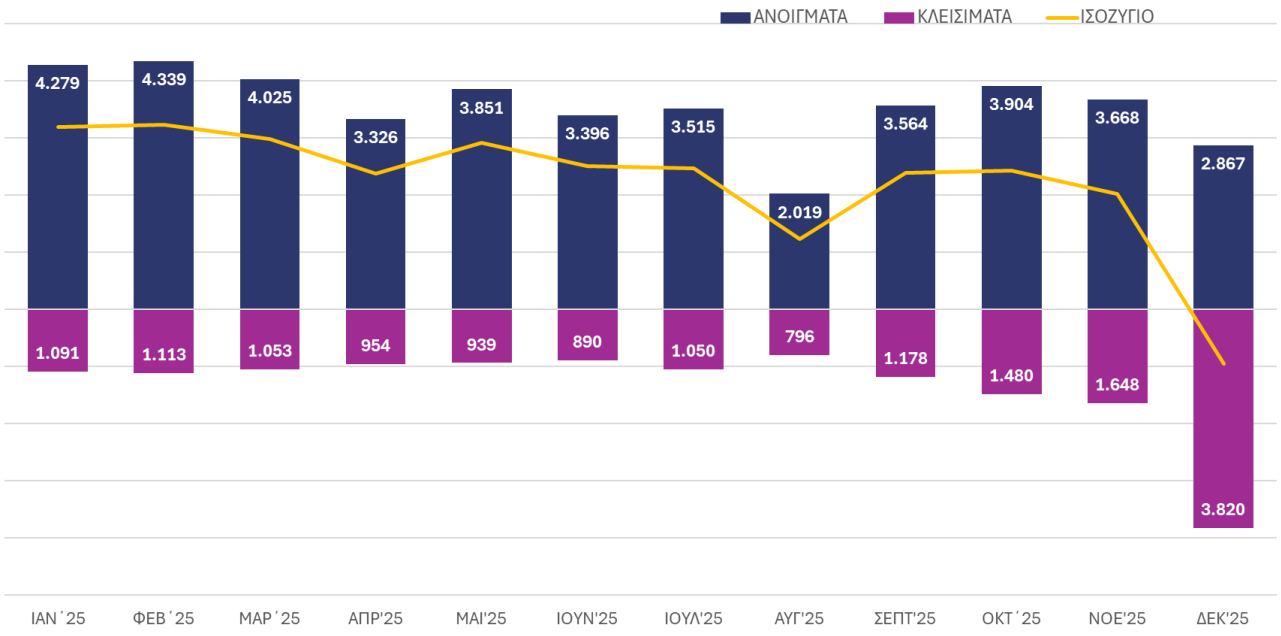

Πίνακας 2-8 Ανοίγματα - κλεισίματα– ισοζύγιο ανά μήνα για το 2025 εταιρικών επιχειρήσεων

	Ανοίγματα	Κλεισίματα	Ισοζύγιο
Ιανουάριος	4.279	1.091	3.188
Φεβρουάριος	4.339	1.113	3.226
Μάρτιος	4.025	1.053	2.972
Απρίλιος	3.326	954	2.372
Μάιος	3.851	939	2.912
Ιούνιος	3.396	890	2.506
Ιούλιος	3.515	1.050	2.465
Αύγουστος	2.019	796	1.223
Σεπτέμβριος	3.564	1.178	2.386
Οκτώβριος	3.904	1.480	2.424
Νοέμβριος	3.668	1.648	2.020
Δεκέμβριος	2.867	3.820	-953
ΣΥΝΟΛΟ	42.753	16.012	

Κατά τη διάρκεια του 2025 καταγράφηκε σταθερά θετικό ισοζύγιο επιχειρηματικότητας στους περισσότερους μήνες του έτους, γεγονός που αποτυπώνει τη συνεχιζόμενη δυναμική ίδρυσης εταιρικών επιχειρήσεων στις βασικές εταιρικές μορφές (ΑΕ, ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ και ΕΠΕ). Συνολικά, καταγράφηκαν 42.753 ανοίγματα έναντι 16.012 κλεισιμάτων εταιρικών επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα καθαρό ισοζύγιο 26.741.

Οι υψηλότερες επιδόσεις σημειώθηκαν κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους, όταν το μηνιαίο ισοζύγιο διαμορφώθηκε άνω των 2.900 εταιρικών επιχειρήσεων. Αντίθετα, κατά τους θερινούς μήνες παρατηρείται σχετική επιβράδυνση, με τον Αύγουστο να καταγράφει τη χαμηλότερη επίδοση σε ανοίγματα (2.019 εταιρικές επιχειρήσεις).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο Δεκέμβριος, ο οποίος αποτελεί τον μοναδικό μήνα με αρνητικό ισοζύγιο (-953 εταιρικές επιχειρήσεις), καθώς τα κλεισίματα υπερέβησαν σημαντικά τα ανοίγματα. Η εικόνα αυτή ενδέχεται να αντανακλά τη συνήθη συγκέντρωση διοικητικών και επιχειρηματικών μεταβολών στο τέλος του οικονομικού έτους. Συνολικά, η μηνιαία εξέλιξη υποδηλώνει ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα διατηρεί ισχυρή ανθεκτικότητα, παρά τις εποχικές διακυμάνσεις που παρατηρούνται κατά τη διάρκεια του έτους.

Γράφημα 2-6 Ανοίγματα - κλεισίματα– ισοζύγιο 2016-2025 εταιρικών επιχειρήσεων)

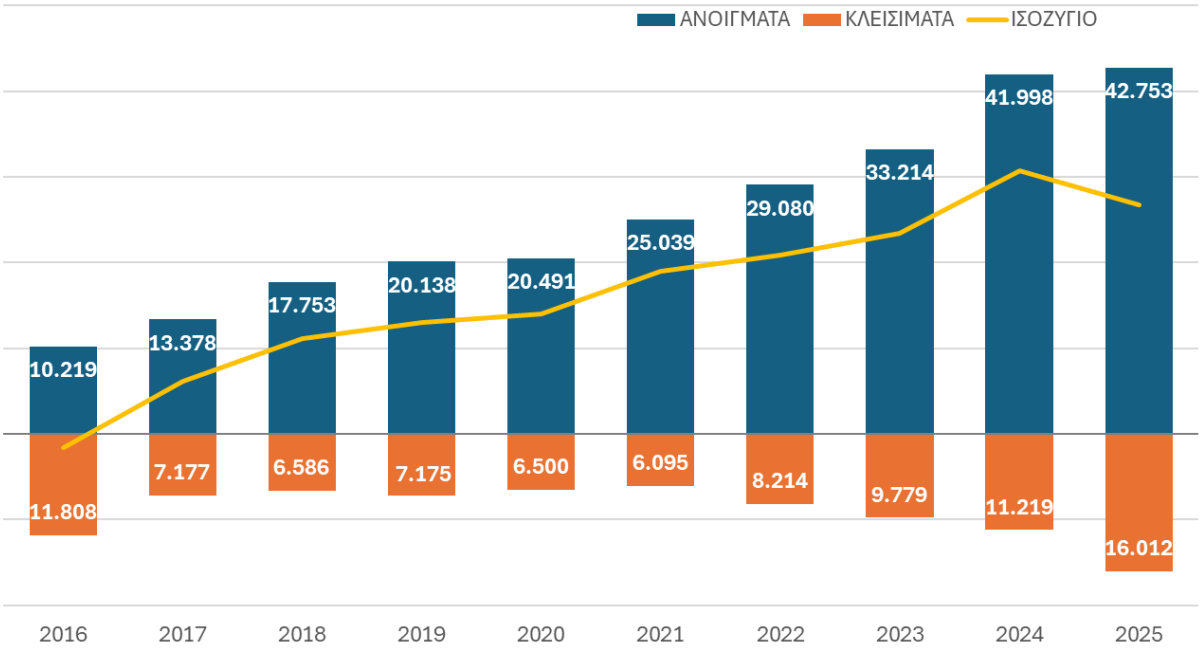

Πίνακας 2-9 Ανοίγματα - κλεισίματα – ισοζύγιο 2016-2025 εταιρικών επιχειρήσεων

	Ανοίγματα	Κλεισίματα	Ισοζύγιο	Δείκτης κινητικότητας (Ανοίγματα / Κλεισίματα)
2016	10.219	11.808	-1.589	**0,87**
2017	13.378	7.177	6.201	**1,86**
2018	17.753	6.586	11.167	**2,70**
2019	20.138	7.175	12.963	**2,81**
2020	20.491	6.500	13.991	**3,15**
2021	25.039	6.095	18.944	**4,11**
2022	29.080	8.214	20.866	**3,54**
2023	33.214	9.779	23.435	**3,40**
2024	41.998	11.219	30.779	**3,74**
2025	42.753	16.012	26.741	**2,67**

Η διαχρονική εξέλιξη των στοιχείων καταδεικνύει τη σημαντική ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των εταιρικών επιχειρήσεων κατά την τελευταία δεκαετία. Από το 2017 και μετά, το ισοζύγιο εταιρικών επιχειρήσεων παραμένει σταθερά θετικό, ενώ ο αριθμός των νέων ενεργοποιήσεων αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς.

Ειδικότερα, τα ανοίγματα εταιρικών επιχειρήσεων αυξήθηκαν από 10.219 το 2016 σε 42.753 το 2025, καταγράφοντας υπερτετραπλασιασμό μέσα σε μία δεκαετία. Παράλληλα, το καθαρό ισοζύγιο κορυφώθηκε το 2024 στις 30.779 εταιρικές επιχειρήσεις, ενώ το 2025 διαμορφώθηκε στις 26.741 εταιρικές επιχειρήσεις, παραμένοντας σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα. Ο Δείκτης Κινητικότητας, ο οποίος ορίζεται ως ο λόγος των Ανοιγμάτων προς τα Κλεισίματα των εταιρικών επιχειρήσεων, αποτελεί έναν κρίσιμο δείκτη για τη δυναμική του επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Τιμές του δείκτη μεγαλύτερες της μονάδας (>1) υποδηλώνουν θετικό ισοζύγιο (περισσότερες ενάρξεις από διακοπές). Τιμές μικρότερες της μονάδας (<1) φανερώνουν συρρίκνωση του ενεργού επιχειρηματικού ιστού.

Σε εθνικό επίπεδο, ο δείκτης κινητικότητας για το 2025 διαμορφώθηκε στο 2,67, σημειώνοντας υποχώρηση

σε σχέση με το εξαιρετικά ισχυρό 3,74 του 2024.

Ο δείκτης κινητικότητας (αναλογία ανοιγμάτων προς κλεισίματα) παρουσιάζει αξιοσημείωτη βελτίωση σε σχέση με το 2016, όταν βρισκόταν κάτω από τη μονάδα (0,87), γεγονός που αντανακλούσε αρνητικό ισοζύγιο. Μετά το 2020, ο δείκτης διατηρείται σταθερά άνω του 3, με εξαίρεση το 2025, όπου υποχώρησε στο 2,67 λόγω της αύξησης των κλεισιμάτων. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει ότι, παρά την ενίσχυση των διακοπών δραστηριότητας το τελευταίο έτος, το επιχειρηματικό οικοσύστημα εξακολουθεί να παράγει σημαντικό αριθμό νέων επιχειρηματικών σχημάτων, επιβεβαιώνοντας τη διατήρηση μιας θετικής αναπτυξιακής τάσης.

Γράφημα 2-7 Δείκτης κινητικότητας (Ανοίγματα/Κλεισίματα) εταιρικών επιχειρήσεων 2025 ανά Περιφέρεια

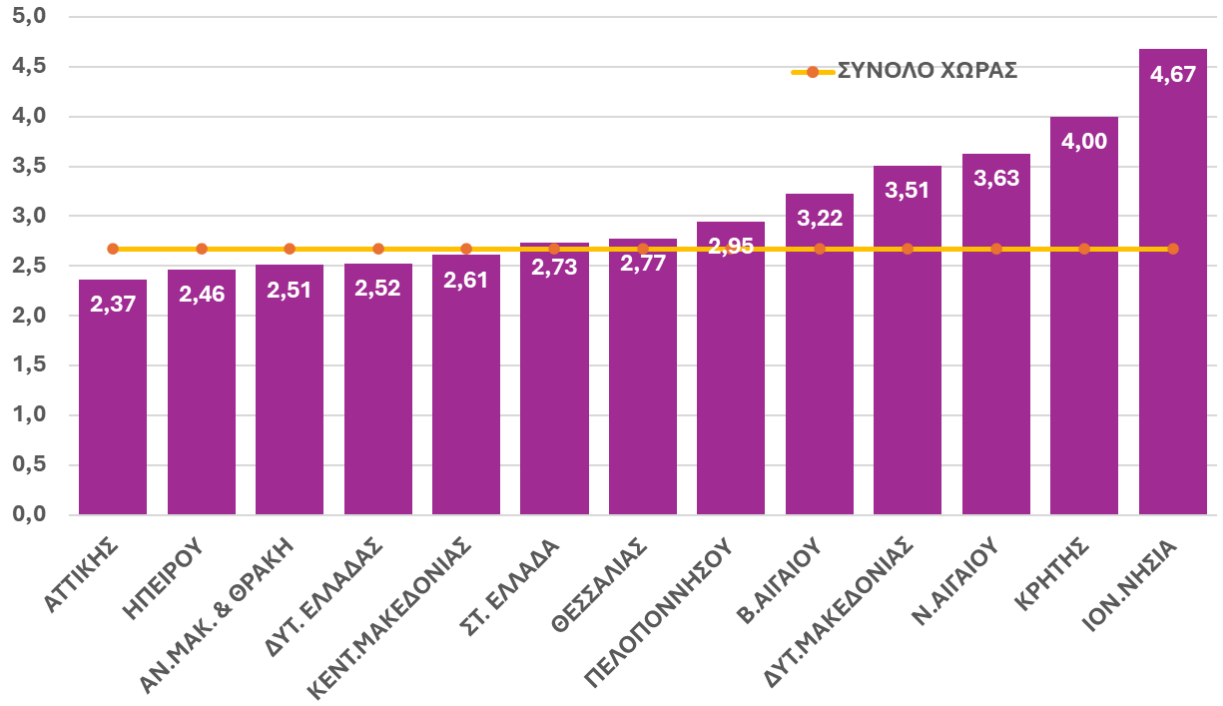

Πίνακας 2-10 Δείκτης κινητικότητας (Ανοίγματα/Κλεισίματα) εταιρικών επιχειρήσεων 2025 ανά Περιφέρεια

	Ανοίγματα	Κλεισίματα	Ισοζύγιο	Δείκτης κινητικότητας (Ανοίγματα / Κλεισίματα)
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	1.126	449	677	**2,51**
ΑΤΤΙΚΗΣ	19.383	8.189	11.194	**2,37**
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	432	134	298	**3,22**
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1.627	645	982	**2,52**
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	723	206	517	**3,51**
ΗΠΕΙΡΟΥ	892	362	530	**2,46**
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1.867	673	1.194	**2,77**
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	1.491	319	1.172	**4,67**
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	6.554	2.511	4.043	**2,61**
ΚΡΗΤΗΣ	2.899	725	2.174	**4,00**
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2.902	800	2.102	**3,63**
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1.747	593	1.154	**2,95**
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.110	406	704	**2,73**
ΣΥΝΟΛΟ	42.753	**16.012**		

Η περιφερειακή κατανομή της επιχειρηματικής κινητικότητας αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των Περιφερειών της χώρας. Η Περιφέρεια Αττικής συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με 19.383 ανοίγματα και θετικό ισοζύγιο 11.194 εταιρικών επιχειρήσεων, επιβεβαιώνοντας τον κεντρικό της ρόλο στην ελληνική οικονομία.

Ωστόσο, οι υψηλότερες τιμές του δείκτη κινητικότητας καταγράφονται σε νησιωτικές και τουριστικές περιοχές. Τα Ιόνια Νησιά εμφανίζουν τον υψηλότερο δείκτη (4,67), ακολουθούμενα από την Κρήτη (4,00) και το Νότιο Αιγαίο (3,63), γεγονός που αποτυπώνει τη δυναμική επιχειρηματική δραστηριότητα που συνδέεται με τον τουρισμό, τις υπηρεσίες και την εποχική οικονομία. Αντίστοιχα, υψηλές επιδόσεις παρουσιάζουν η Δυτική Μακεδονία (3,51) και το Βόρειο Αιγαίο (3,22), ενώ χαμηλότερες τιμές καταγράφονται στην Αττική (2,37), την Ήπειρο (2,46) και την Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (2,51).

Παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, όλες οι Περιφέρειες εμφανίζουν δείκτη κινητικότητας μεγαλύτερο της μονάδας, γεγονός που σημαίνει ότι σε κάθε Περιφέρεια οι νέες ενεργοποιήσεις εταιρικών επιχειρήσεων υπερέβησαν τις διακοπές δραστηριότητας. Η εικόνα αυτή υποδηλώνει ευρεία γεωγραφική διάχυση της επιχειρηματικής δυναμικής και καταδεικνύει ότι η αναπτυξιακή πορεία δεν περιορίζεται αποκλειστικά στα μεγάλα αστικά κέντρα.

2.3 Επιβίωση και διάρκεια ζωής των εταιρικών επιχειρήσεων

Μεθοδολογικό σημείωμα

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει στοιχεία σχετικά με τα έτη επιβίωσης των επιχειρηματικών οντοτήτων αποκλειστικά για τις νομικές μορφές Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΕ), Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών (ΙΚΕ), Ομόρρυθμων Εταιρειών (ΟΕ), Ετερορρύθμων Εταιρειών (ΕΕ) και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) ήτοι «εταιρικών επιχειρήσεων».

Τα έτη επιβίωσης εκτιμήθηκαν με βάση την κατάσταση των εταιρικών επιχειρήσεων στις 31/12/2025 (ημερομηνία αναφοράς) και με έτος ίδρυσης >=1970. Για τις ενεργές εταιρικές επιχειρήσεις υπολογίσθηκαν τα έτη από την ημερομηνία έναρξης έως την ημερομηνία αναφοράς, για τις μη ενεργές εταιρικές επιχειρήσεις υπολογίσθηκαν τα έτη από την ημερομηνία έναρξης έως την ημερομηνία που τέθηκαν στην κατάσταση μη ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων.

Η ανάλυση περιορίζεται στις ανωτέρω νομικές μορφές, καθώς, κατά την παρούσα χρονική περίοδο, δεν υφίσταται πλήρης διαλειτουργικότητα μεταξύ του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) και των πληροφοριακών συστημάτων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), με αποτέλεσμα να μην είναι διαθέσιμη η συστηματική ενημέρωση του ΓΕΜΗ σχετικά με τις διακοπές δραστηριότητας των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων.

Σημαντική σημείωση: Το ΓΕΜΗ ξεκίνησε την λειτουργία του το 2011 άρα στην βάση δεν περιλαμβάνονται επιχειρήσεις που είχαν ιδρυθεί και σταματήσει η λειτουργία τους πριν το 2011.

Γράφημα 2-8 Χρόνια επιβίωσης (κατάσταση 31/12/2025 – έτος έναρξης από 1970) εταιρικών επιχειρήσεων

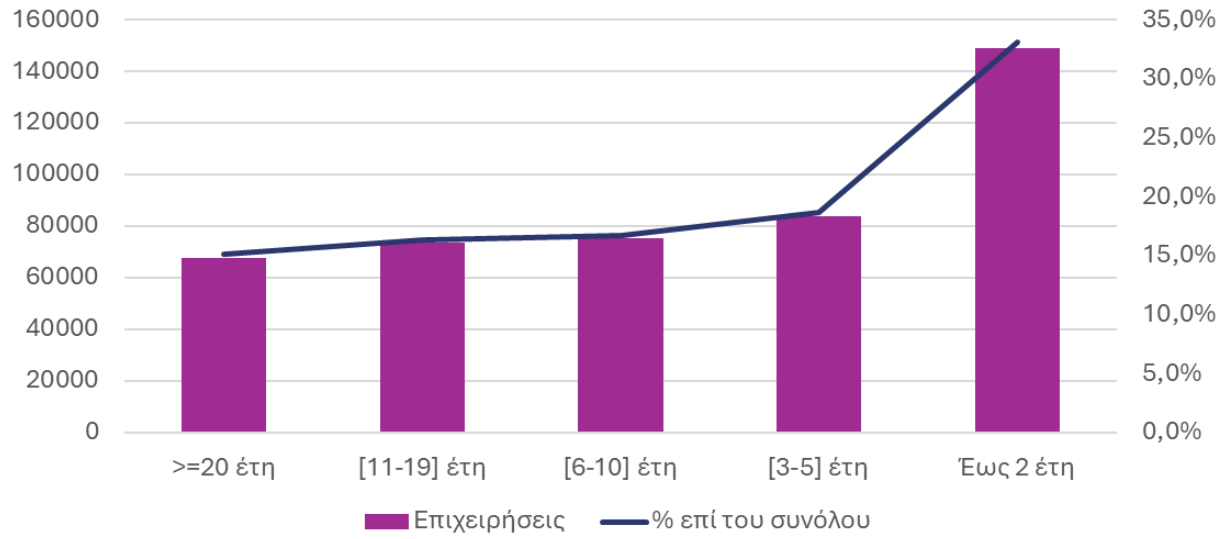

Πίνακας 2-11 Χρόνια επιβίωσης (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων

	Πλήθος	%
Έως 2 έτη	148.007	33,0
3-5 έτη	83.909	18,7
6-10 έτη	75.124	16,8
11-19 έτη	73.501	16,4
20 έτη και πάνω	67.793	15,1
ΣΥΝΟΛΟ	448.334	100,0

Η κατανομή των εταιρικών επιχειρήσεων ως προς τα έτη επιβίωσης παρουσιάζει μεγαλύτερη συγκέντρωση στις επιχειρήσεις μικρότερης διάρκειας ζωής. Συγκεκριμένα, 148.007 επιχειρήσεις (33,0%) έχουν επιβίωση έως 2 έτη, ενώ επιπλέον 83.909 επιχειρήσεις (18,7%) έχουν διάρκεια ζωής από 3 έως 5 έτη. Συνολικά, επομένως, περισσότερες από τις μισές εταιρικές επιχειρήσεις (51,7%) έχουν διάρκεια έως 5 έτη.

Στις μεγαλύτερες κατηγορίες διάρκειας ζωής, 75.124 επιχειρήσεις (16,8%) έχουν επιβίωση 6–10 έτη και 73.501 (16,4%) έχουν επιβίωση 11–19 έτη. Παράλληλα, 67.793 εταιρικές επιχειρήσεις (15,1%) εμφανίζουν διάρκεια ζωής τουλάχιστον 20 ετών, γεγονός που καταδεικνύει την παρουσία ενός σημαντικού τμήματος επιχειρήσεων με μακροχρόνια παραμονή στο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Συνολικά, η εικόνα δείχνει ότι η βάση των εταιρικών επιχειρήσεων περιλαμβάνει τόσο σημαντικό αριθμό σχετικά πρόσφατων επιχειρηματικών οντοτήτων όσο και έναν αξιόλογο πυρήνα επιχειρήσεων με μακρά διάρκεια λειτουργίας. Η κατανομή θα πρέπει να ερμηνεύεται με βάση την ημερομηνία αναφοράς 31/12/2025 και τους μεθοδολογικούς περιορισμούς της βάσης του ΓΕΜΗ, ιδίως ως προς την ιστορική κάλυψη επιχειρήσεων που είχαν ιδρυθεί και διακόψει τη λειτουργία τους πριν από την έναρξη λειτουργίας του Μητρώου.

Γράφημα 2-9 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά έτος (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων

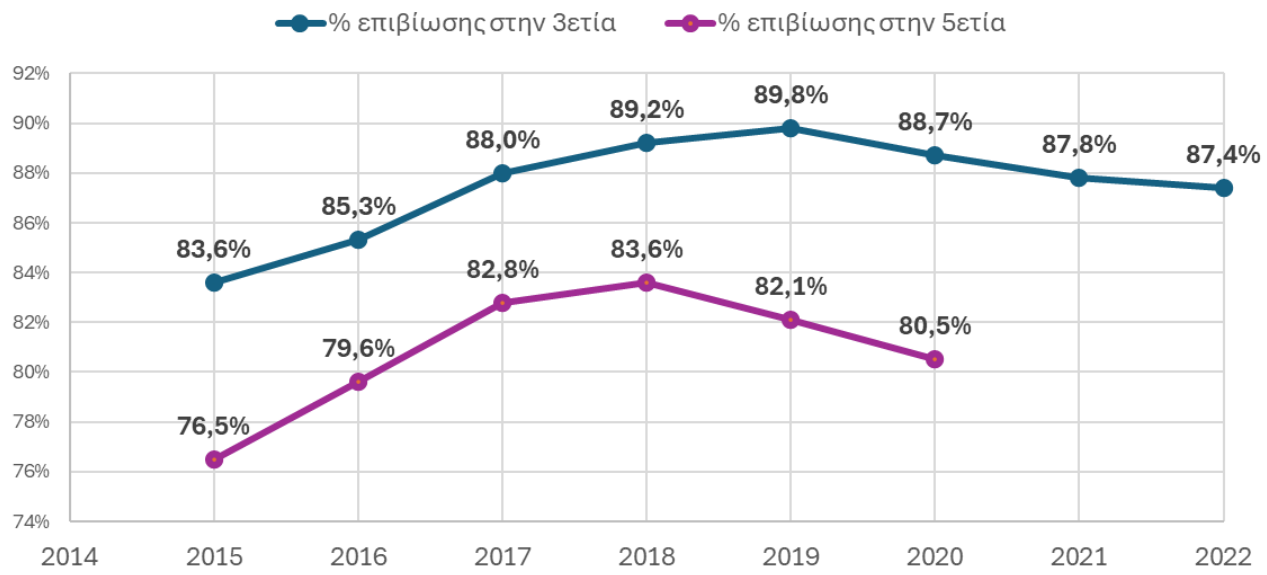

Πίνακας 2-12 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά έτος (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων

Έτος έναρξης	Σύνολο νέων εταιρικών επιχειρήσεων	Επιβίωση στην 3ετία		Επιβίωση στην 5ετία	
		Ενεργές μετά από 3 έτη	Ποσοστό επιβίωσης	Ενεργές μετά από 5 έτη	Ποσοστό επιβίωσης
2015	8.933	7.471	83,6%	6.836	76,5%
2016	10.219	8.720	85,3%	8.136	79,6%
2017	13.378	11.767	88,0%	11.074	82,8%
2018	17.753	15.842	89,2%	14.843	83,6%
2019	20.138	18.074	89,8%	16.543	82,1%
2020	20.491	18.180	88,7%	16.490	80,5%
2021	25.039	21.989	87,8%	-	-
2022	29.080	25.423	87,4%	-	-

Η εξέλιξη της επιβίωσης των εταιρικών επιχειρήσεων παρουσιάζει γενικά ανοδική τάση στην 3ετία για τις επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν από το 2015 έως το 2019. Το ποσοστό επιβίωσης αυξάνεται από 83,6% για τις επιχειρήσεις του 2015 σε 89,8% για εκείνες του 2019, υποδηλώνοντας ενίσχυση της διατήρησης των νέων εταιρικών επιχειρήσεων κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Στην 5ετία, τα ποσοστά επιβίωσης αυξάνονται από 76,5% για τις επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν το 2015 σε 83,6% για εκείνες του 2018. Για τις επιχειρήσεις του 2019 καταγράφεται μικρή υποχώρηση στο 82,1%, ενώ το 2020 το ποσοστό διαμορφώνεται σε 80,5%. Παρά τις επιμέρους διακυμάνσεις, τα στοιχεία δείχνουν ότι η πλειονότητα των εταιρικών επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν κατά την περίοδο 2015–2020 εξακολουθεί να είναι ενεργή πέντε έτη μετά την ίδρυσή της.

Για τις επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν το 2021 και το 2022 είναι διαθέσιμη μόνο η μέτρηση της 3ετούς επιβίωσης, καθώς δεν έχει συμπληρωθεί η απαιτούμενη πενταετία έως την ημερομηνία αναφοράς της ανάλυσης (31/12/2025). Τα ποσοστά επιβίωσης στην 3ετία ανέρχονται σε 87,8% για το 2021 και 87,4% για το 2022, παραμένοντας σε υψηλά επίπεδα.

Η διαφορά μεταξύ των ποσοστών τριετούς και πενταετούς επιβίωσης παραμένει σχετικά περιορισμένη σε όλες τις γενιές εταιρικών επιχειρήσεων. Για παράδειγμα, στις εταιρικές επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν το 2020, η απόσταση μεταξύ των δύο δεικτών ανέρχεται σε περίπου 8 ποσοστιαίες μονάδες (88,7% έναντι

80,5%). Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των εταιρικών επιχειρήσεων που ξεπερνά την πρώτη τριετία έχει αυξημένες πιθανότητες να συνεχίσει τη δραστηριότητά του και τα επόμενα χρόνια.

Γράφημα 2-10 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά νομική μορφή (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων

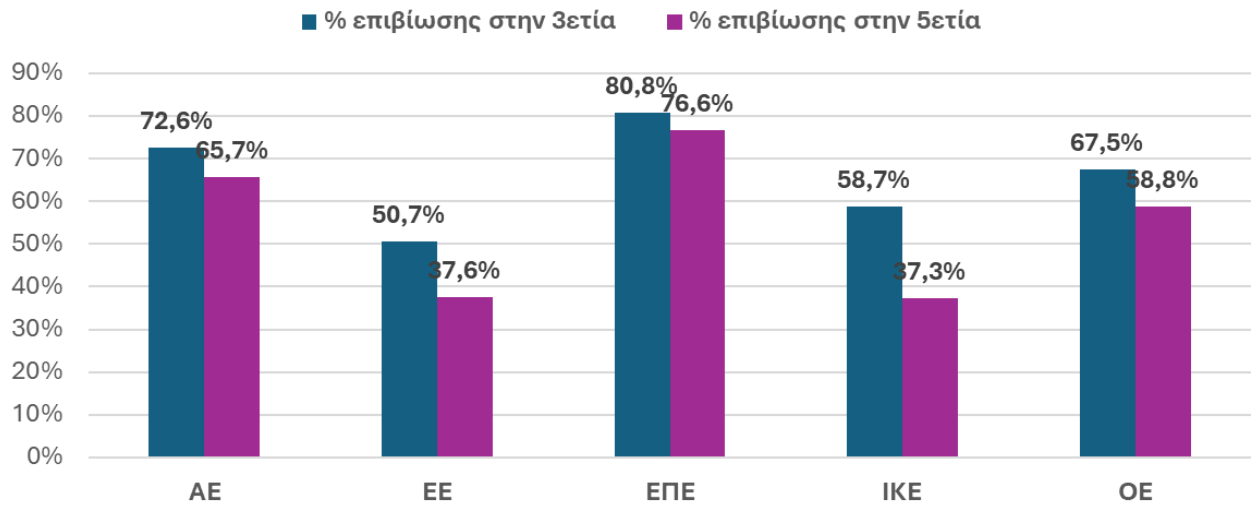

Πίνακας 2-13 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά νομική μορφή (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων

Νομική μορφή	Σύνολο εταιρικών επιχειρήσεων	Επιβίωση στην 3ετία		Επιβίωση στην 5ετία	
		Ενεργές μετά από 3 έτη	Ποσοστό επιβίωσης	Ενεργές μετά από 5 έτη	Ποσοστό επιβίωσης
ΑΕ	63.148	45.814	72,6%	41.515	65,7%
ΕΕ	109.510	55.472	50,7%	41.183	37,6%
ΕΠΕ	34.761	28.080	80,8%	26.637	76,6%
ΙΚΕ	128.426	75.356	58,7%	47.940	37,3%
ΟΕ	157.330	106.189	67,5%	92.482	58,8%

Τα στοιχεία του πίνακα αναδεικνύουν σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τη βιωσιμότητα των εταιρικών επιχειρήσεων ανάλογα με τη νομική τους μορφή. Παρότι όλες οι εξεταζόμενες κατηγορίες εταιρικών επιχειρήσεων παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά επιβίωσης κατά την τριετία σε σύγκριση με την πενταετία, η ένταση της μείωσης διαφέρει σημαντικά μεταξύ των νομικών μορφών.

Ως προς την τριετή επιβίωση, τις υψηλότερες επιδόσεις παρουσιάζουν οι ΕΠΕ, με ποσοστό 80,8%, γεγονός που σημαίνει ότι περισσότερες από οκτώ στις δέκα εταιρικές επιχειρήσεις αυτής της μορφής εξακολουθούν να λειτουργούν τρία χρόνια μετά την ίδρυσή τους. Ακολουθούν οι ΑΕ, με ποσοστό 72,6%, και οι ΟΕ, με 67,5%. Αντίθετα, οι ΙΚΕ και οι ΕΕ εμφανίζουν αισθητά χαμηλότερα ποσοστά τριετούς επιβίωσης, τα οποία ανέρχονται σε 58,7% και 50,7%, αντίστοιχα.

Παρόμοια εικόνα καταγράφεται και στην πενταετή επιβίωση. Οι ΕΠΕ εξακολουθούν να παρουσιάζουν την υψηλότερη ανθεκτικότητα, με ποσοστό 76,6%, ενώ ακολουθούν οι ΑΕ, με 65,7%, και οι ΟΕ, με 58,8%. Αντίθετα, οι ΕΕ και οι ΙΚΕ εμφανίζουν σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά επιβίωσης, τα οποία περιορίζονται σε 37,6% και 37,3%, αντίστοιχα.

Η σύγκριση των ποσοστών τριετούς και πενταετούς επιβίωσης δείχνει ότι η μεγαλύτερη μείωση καταγράφεται στις ΙΚΕ και στις ΕΕ. Στις ΙΚΕ, το ποσοστό επιβίωσης μειώνεται κατά περίπου 21 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ της τριετίας και της πενταετίας, ενώ στις ΕΕ η αντίστοιχη μείωση ανέρχεται σε περίπου 13 ποσοστιαίες μονάδες. Αντίθετα, οι ΕΠΕ παρουσιάζουν τη μικρότερη μείωση, γεγονός που υποδηλώνει μεγαλύτερη σταθερότητα και ανθεκτικότητα διαχρονικά.

Τα ευρήματα αυτά υποδεικνύουν ότι οι κεφαλαιουχικές μορφές με μεγαλύτερες οργανωτικές και

χρηματοδοτικές απαιτήσεις, όπως οι ΑΕ και κυρίως οι ΕΠΕ, τείνουν να εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά επιβίωσης. Αντίθετα, οι πιο ευέλικτες και ευκολότερες στη σύσταση μορφές, όπως οι ΙΚΕ και οι ΕΕ, παρουσιάζουν αυξημένη κινητικότητα, αλλά και μεγαλύτερη πιθανότητα διακοπής της δραστηριότητάς τους μέσα στα πρώτα χρόνια λειτουργίας.

Ωστόσο, η ερμηνεία των διαφορών αυτών θα πρέπει να γίνεται με προσοχή, καθώς οι επιδόσεις κάθε νομικής μορφής επηρεάζονται από παράγοντες όπως το μέγεθος της εταιρικής επιχείρησης, ο κλάδος δραστηριότητας, οι απαιτήσεις κεφαλαίου και οι ιδιαίτερες οικονομικές συνθήκες που επικρατούν κατά την περίοδο ίδρυσής της.

Γράφημα 2-11 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά κύριο μονοψήφιο ΚΑΔ (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων

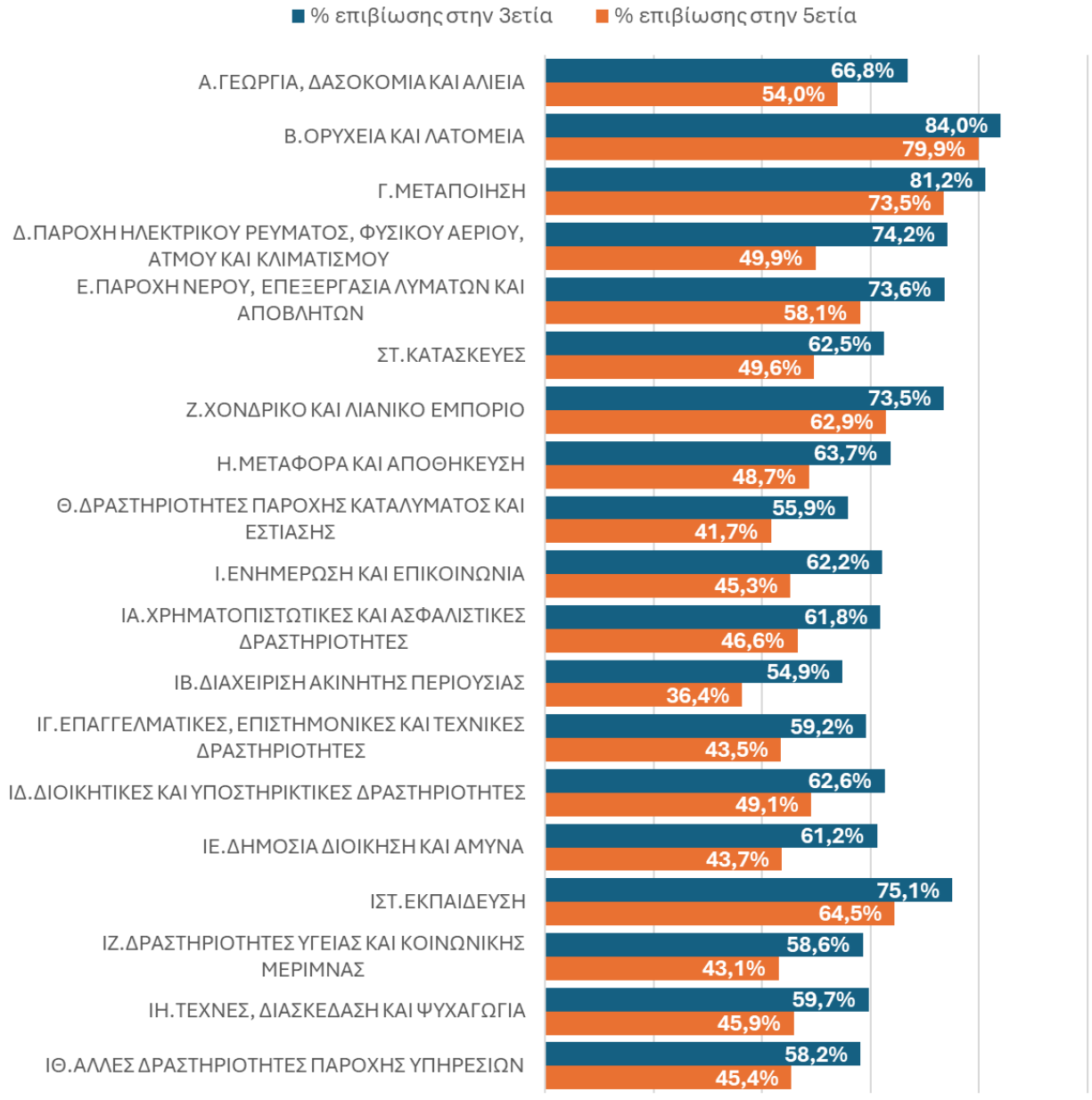

Η ανάλυση της επιβίωσης των εταιρικών επιχειρήσεων ανά κύριο κλάδο δραστηριότητας αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των τομέων της οικονομίας, τόσο ως προς τον αριθμό των εταιρικών επιχειρήσεων όσο και ως προς τη δυνατότητά τους να παραμείνουν ενεργές μετά από τρία και πέντε έτη λειτουργίας.

Πίνακας 2-14 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά κύριο μονοψήφιο ΚΑΔ (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων

Κύριο ΚΑΔ δραστηριότητας	Σύνολο επιχειρηματικών οντοτήτων	Επιβίωση στην 3ετία		Επιβίωση στην 5ετία	
		Ενεργές μετά από 3 έτη	Ποσοστό επιβίωσης	Ενεργές μετά από 5 έτη	Ποσοστό επιβίωσης
Α.ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	4.518	3.016	66,8%	2.438	54,0%
Β.ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	702	590	84,0%	561	79,9%
Γ.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	32.484	26.375	81,2%	23.884	73,5%
Δ.ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜ	19.456	14.430	74,2%	9.713	49,9%
Ε.ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	1.364	1.004	73,6%	793	58,1%
ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	37.927	23.719	62,5%	18.815	49,6%
Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	111.357	81.844	73,5%	70.033	62,9%
Η.ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	13.809	8.796	63,7%	6.720	48,7%
Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	59.698	33.357	55,9%	24.911	41,7%
Ι.ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	17.402	10.829	62,2%	7.879	45,3%
ΙΑ.ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	8.659	5.347	61,8%	4.032	46,6%
ΙΒ.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	22.910	12.572	54,9%	8.348	36,4%
ΙΓ.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	36.202	21.426	59,2%	15.742	43,5%
ΙΔ.ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	16.178	10.134	62,6%	7.940	49,1%
ΙΕ.ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	492	301	61,2%	215	43,7%
ΙΣΤ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6.683	5.021	75,1%	4.312	64,5%
ΙΖ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	10.621	6.229	58,6%	4.573	43,1%
ΙΗ.ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	8.380	5.007	59,7%	3.845	45,9%
ΙΘ.ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	7.973	4.643	58,2%	3.617	45,4%
ΚΒ.ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	76.360	36.271	47,5%	31.386	41,1%

Επιβίωση στην τριετία: Τα υψηλότερα ποσοστά τριετούς επιβίωσης καταγράφονται στους κλάδους των ορυχείων και λατομείων (84,0%), της μεταποίησης (81,2%), της εκπαίδευσης (75,1%), της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (74,2%) και του εμπορίου (73,5%). Τα στοιχεία αυτά υποδηλώνουν ότι οι εταιρικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς με

υψηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου, τεχνογνωσίας ή εξειδίκευσης εμφανίζουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας τους.

Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά τριετούς επιβίωσης παρατηρούνται στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (54,9%), στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης (55,9%), στις δραστηριότητες υγείας και κοινωνικής μέριμνας (58,6%), καθώς και στις λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (58,2%).

Επιβίωση στην πενταετία: Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς κατά την πενταετία, χωρίς όμως να μεταβάλλεται ουσιαστικά η κατάταξη των κλάδων. Τα υψηλότερα ποσοστά πενταετούς επιβίωσης καταγράφονται:

- στα ορυχεία και λατομεία (79,9%),
- στη μεταποίηση (73,5%),
- στην εκπαίδευση (64,5%),
- στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο (62,9%),
- καθώς και στην παροχή νερού και διαχείριση αποβλήτων (58,1%).

Αντίθετα, οι χαμηλότερες επιδόσεις εντοπίζονται στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (36,4%), στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης (41,7%), στις δραστηριότητες υγείας και κοινωνικής μέριμνας (43,1%) και στη δημόσια διοίκηση και άμυνα (43,7%).

Η σύγκριση των δύο δεικτών δείχνει ότι ορισμένοι κλάδοι εμφανίζουν σημαντική μείωση των ποσοστών επιβίωσης μετά την τρίτη χρονιά λειτουργίας. Η μεγαλύτερη υποχώρηση καταγράφεται στον κλάδο της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, όπου το ποσοστό επιβίωσης μειώνεται από 74,2% στην τριετία σε 49,9% στην πενταετία. Αντίστοιχα, σημαντικές μειώσεις εμφανίζονται στις κατασκευές, στη μεταφορά και αποθήκευση, καθώς και στις δραστηριότητες πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Αντίθετα, η μεταποίηση, η εκπαίδευση και το εμπόριο παρουσιάζουν μικρότερες απώλειες μεταξύ των δύο χρονικών σημείων, γεγονός που υποδηλώνει μεγαλύτερη σταθερότητα και ανθεκτικότητα μακροπρόθεσμα.

2.4 Ίδρυση και επιβίωση επιχειρηματικών οντοτήτων σε περιόδους κρίσης

Η εξέλιξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα κατά τις τελευταίες δεκαετίες διαμορφώθηκε σε ένα περιβάλλον έντονων οικονομικών, κοινωνικών και γεωπολιτικών αναταράξεων. Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και η επακόλουθη δημοσιονομική κρίση στην Ελλάδα επηρέασαν καθοριστικά τις συνθήκες λειτουργίας των επιχειρηματικών οντοτήτων, προκαλώντας σημαντικές μεταβολές στη ζήτηση, στη χρηματοδότηση και στις επενδυτικές αποφάσεις.

Η παρατεταμένη περίοδος οικονομικής ύφεσης, σε συνδυασμό με την εφαρμογή προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής και την επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων το 2015, διαμόρφωσαν ένα ιδιαίτερα απαιτητικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Παράλληλα, η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομίας ανακόπηκε από την υγειονομική κρίση της πανδημίας COVID-19 κατά την περίοδο 2020–2022, η οποία επέφερε σοβαρές διαταραχές στην οικονομική δραστηριότητα και στις αλυσίδες εφοδιασμού.

Τα επόμενα έτη, οι επιχειρηματικές οντότητες κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις, οι οποίες συνδέονται με την ενεργειακή κρίση, τις πληθωριστικές πιέσεις και τις γεωπολιτικές εξελίξεις που ακολούθησαν τον πόλεμο στην Ουκρανία. Οι εξελίξεις αυτές επηρέασαν σημαντικά το κόστος λειτουργίας, την πρόσβαση σε πρώτες ύλες και την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών.

Στο πλαίσιο αυτό, η διερεύνηση της επιβίωσης των επιχειρηματικών οντοτήτων αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς επιτρέπει την αποτύπωση του βαθμού ανθεκτικότητας του επιχειρηματικού ιστού απέναντι σε διαδοχικές κρίσεις. Επιπλέον, η δυναμική των ανοιγμάτων και κλεισιμάτων επιχειρηματικών οντοτήτων κατά τις διαφορετικές περιόδους κρίσης, αποτυπώνει την ανθεκτικότητα του εταιρικού επιχειρηματικού τομέα.

Η ανάλυση που ακολουθεί εξετάζει τη διάρκεια ζωής και τα ποσοστά επιβίωσης των επιχειρηματικών οντοτήτων ανά περίοδο ίδρυσης, αναδεικνύοντας τις επιπτώσεις των διαφορετικών οικονομικών συνθηκών στη βιωσιμότητα και στη μακροχρόνια ανάπτυξή τους.

Περίοδος	Έτη	Κύρια χαρακτηριστικά περιόδου
Οικονομική κρίση	2009–2018	Ύφεση, δημοσιονομική προσαρμογή, περιορισμός ρευστότητας, αύξηση ανεργίας και μείωση της κατανάλωσης. Επιβολή capital controls, δυσκολία χρηματοδότησης επιχειρηματικών οντοτήτων και περιορισμοί στις συναλλαγές.
Υγειονομική κρίση (COVID-19)	2020–2022	Περιοριστικά μέτρα, αναστολή λειτουργίας κλάδων, διαταραχές στην εφοδιαστική αλυσίδα και αλλαγές στην καταναλωτική συμπεριφορά.
Ενεργειακή κρίση και πληθωριστικές πιέσεις	2022–σήμερα	Αύξηση των τιμών ενέργειας και πρώτων υλών, υψηλός πληθωρισμός και αύξηση του λειτουργικού κόστους των επιχειρηματικών οντοτήτων.

Πίνακας 2-15 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας στις επιχειρηματικές οντότητες που ιδρύθηκαν ανά περίοδο κρίσης

Περίοδος έναρξης	Σύνολο νέων επιχειρηματικών οντοτήτων	Επιβίωση στην 3ετία		Επιβίωση στην 5ετία	
		Ενεργές μετά από 3 έτη	Ποσοστό επιβίωσης	Ενεργές μετά από 5 έτη	Ποσοστό επιβίωσης
Οικονομική κρίση: 2009-2018	*412.758*	*335.862*	*81,4*	*302.701*	*73,3*
Μεταβατική περίοδος (2019)	*43.998*	*39.332*	*89,4*	*36.458*	*82,9*
Υγειονομική κρίση-COVID19: 2020-2021	*90.666*	*80.959*	*89,3*	-	-

Ο πίνακας αποτυπώνει τη διαφοροποίηση των ποσοστών επιβίωσης των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανάλογα με την περίοδο ίδρυσής τους, επιτρέποντας τη σύγκριση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε διαφορετικές οικονομικές συνθήκες. Η ανάλυση περιλαμβάνει το σύνολο των επιχειρηματικών οντοτήτων που καταγράφονται στο Γ.Ε.ΜΗ., συμπεριλαμβανομένων των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων. Ωστόσο, λόγω της μη πλήρους επικαιροποίησης των στοιχείων διακοπής δραστηριότητας, ιδίως για τις ατομικές επιχειρήσεις, τα ποσοστά θα πρέπει να ερμηνεύονται με σχετική επιφύλαξη ως προς το απόλυτο επίπεδό τους.

Οι επιχειρηματικές οντότητες που ιδρύθηκαν κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης (2009–2018) εμφανίζουν το χαμηλότερο ποσοστό επιβίωσης μεταξύ των εξεταζόμενων περιόδων. Συγκεκριμένα, το 81,4% παρέμεινε ενεργό μετά την πάροδο τριών ετών, ενώ το ποσοστό μειώνεται σε 73,3% μετά από πέντε έτη. Η διαφορά μεταξύ της τριετούς και της πενταετούς επιβίωσης υποδηλώνει ότι ένα μέρος των επιχειρηματικών οντοτήτων που ιδρύθηκαν σε συνθήκες παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης δεν διατηρήθηκε σε μακροχρόνιο ορίζοντα. Η εικόνα αυτή είναι συμβατή με το ιδιαίτερα απαιτητικό οικονομικό περιβάλλον της περιόδου, το οποίο χαρακτηρίστηκε από περιορισμένη ρευστότητα, δυσκολότερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση και μειωμένη ζήτηση.

Αντίθετα, για τις επιχειρηματικές οντότητες που ιδρύθηκαν το 2019, καταγράφεται σαφής βελτίωση των δεικτών επιβίωσης. Το ποσοστό επιβίωσης στην τριετία ανέρχεται σε 89,4%, έναντι 81,4% για τις επιχειρήσεις της περιόδου 2009–2018, ενώ στην πενταετία διαμορφώνεται σε 82,9%, έναντι 73,3% αντίστοιχα. Η βελτίωση αυτή καταγράφεται σε μια περίοδο κατά την οποία είχε προηγηθεί σταδιακή σταθεροποίηση του οικονομικού περιβάλλοντος, πριν από την εκδήλωση της πανδημίας COVID-19.

Για τις επιχειρηματικές οντότητες που ιδρύθηκαν κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης (2020–2021), το ποσοστό επιβίωσης στην τριετία διαμορφώνεται σε 89,3%, σε επίπεδο ουσιαστικά αντίστοιχο με εκείνο των επιχειρήσεων του 2019. Η διατήρηση υψηλού ποσοστού επιβίωσης, παρά τις σημαντικές διαταραχές που προκάλεσε η πανδημία, ενδέχεται να συνδέεται και με τα έκτακτα μέτρα οικονομικής στήριξης και τις παρεμβάσεις για τη διατήρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας κατά την περίοδο αυτή. Για τις επιχειρήσεις της περιόδου 2020–2021 δεν είναι ακόμη δυνατός ο υπολογισμός της πενταετούς επιβίωσης, καθώς δεν έχει παρέλθει η απαιτούμενη χρονική περίοδος για το σύνολο των σχετικών ιδρύσεων.

Συνολικά, τα στοιχεία δείχνουν σαφή βελτίωση της επιβίωσης των νεότερων επιχειρηματικών οντοτήτων σε σχέση με εκείνες που ιδρύθηκαν κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, χωρίς ωστόσο να μπορεί να αποδοθεί η διαφοροποίηση αποκλειστικά στις μακροοικονομικές συνθήκες. Η σύγκριση επηρεάζεται και από τη διαφορετική χρονική απόσταση των ομάδων από την ημερομηνία αναφοράς, καθώς και από τους περιορισμούς πληρότητας των δεδομένων του Γ.Ε.ΜΗ. Επιπλέον, η βάση δεν περιλαμβάνει επιχειρηματικές οντότητες που ιδρύθηκαν και διέκοψαν τη λειτουργία τους πριν από την έναρξη λειτουργίας του Γ.Ε.ΜΗ. το 2011.

Πίνακας 2-16 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας στις εταιρικές επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν ανά περίοδο κρίσης

Έτος έναρξης	Σύνολο νέων εταιρικών επιχειρήσεων	Επιβίωση στην 3ετία		Επιβίωση στην 5ετία	
		Ενεργές μετά από 3 έτη	Ποσοστό επιβίωσης	Ενεργές μετά από 5 έτη	Ποσοστό επιβίωσης
Οικονομική κρίση: 2009-2018	*110.667*	*94.109*	*85,0*	*85.203*	*77,0*
Μεταβατική περίοδος (2019)	*20.138*	*18.074*	*89,8*	*16.543*	*82,1*
Υγειονομική κρίση-COVID19: 2020-2021	*45.530*	*40.169*	*88,2*	-	-

Ο πίνακας 2-16 αναδεικνύει διαφοροποιήσεις στην επιβίωση των εταιρικών επιχειρήσεων ανάλογα με την περίοδο ίδρυσής τους. Οι επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης (2009–2018) παρουσιάζουν ποσοστό επιβίωσης 85,0% στην τριετία και 77,0% στην πενταετία.

Για τις επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν το 2019, τα αντίστοιχα ποσοστά αυξάνονται σε 89,8% και 82,1%, υποδεικνύοντας βελτίωση της επιβίωσης σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Στις επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν κατά την υγειονομική κρίση (2020–2021), η τριετής επιβίωση διαμορφώνεται σε 88,2%, ενώ δεν είναι ακόμη δυνατός ο υπολογισμός της πενταετούς επιβίωσης.

Συνολικά, τα στοιχεία καταγράφουν υψηλότερα επίπεδα επιβίωσης των εταιρικών επιχειρήσεων στις μεταγενέστερες περιόδους ίδρυσης, με την επισήμανση ότι η τελευταία περίοδος δεν είναι ακόμη συγκρίσιμη ως προς την πενταετή επιβίωση.

Γράφημα 2-12 Επιβίωση 3ετίας στις επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν ανά περίοδο κρίσης – Σύγκριση συνόλου επιχειρηματικών οντοτήτων vs εταιρικές επιχειρήσεις

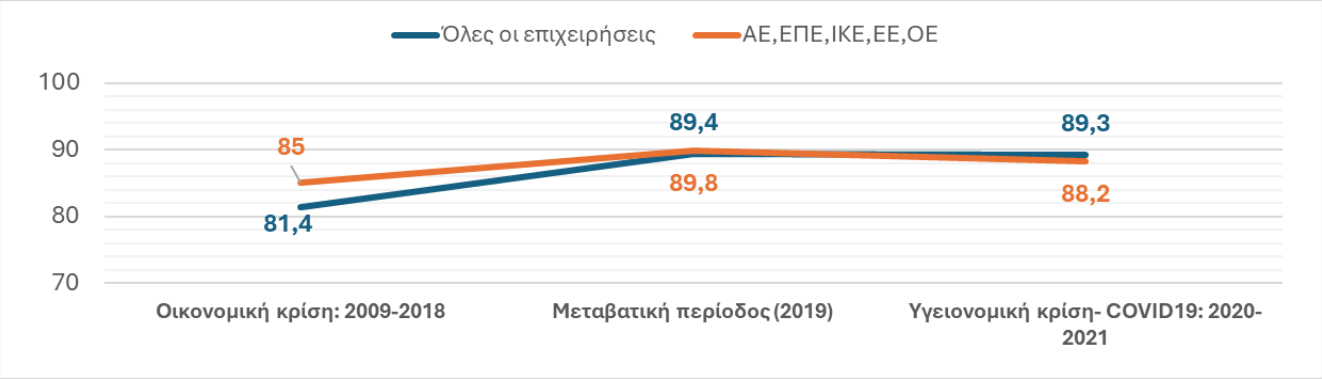

Σε σύγκριση με τα ποσοστά επιβίωσης στα οποία περιλαμβάνονται και οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες, οι εταιρικές επιχειρήσεις παρουσιάζουν διαχρονικά υψηλότερα ποσοστά επιβίωσης. Ενδεικτικά, για τις εταιρικές επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν την περίοδο 2009–2018, η πενταετής επιβίωση ανέρχεται στο 77,0% έναντι 73,3% στο σύνολο των επιχειρηματικών οντοτήτων, ενώ αντίστοιχα για την περίοδο 2019 τα ποσοστά διαμορφώνονται σε 82,1% και 82,9%. Η εικόνα αυτή υποδηλώνει ότι οι επιχειρηματικές οντότητες με εταιρική μορφή εμφανίζουν, κατά κανόνα, μεγαλύτερη ανθεκτικότητα.

Πίνακας 2-17 Ανοίγματα – Κλεισίματα ισοζύγιο εταιρικών επιχειρήσεων ανά περίοδο κρίσης

	Ανοίγματα	Κλεισίματα	Ισοζύγιο	Δείκτης κινητικότητας (Ανοίγματα / Κλεισίματα)
Οικονομική κρίση: 2009-2018	*110.667*	*74.330*	*+36.337*	1,5
Μεταβατική περίοδος (2019)	*20.138*	*7.175*	*+12.963*	2,8
Υγειονομική κρίση- COVID19: 2020-2021	*45.530*	*12.595*	*+32.935*	3,6

Ο πίνακας 2-17 παρουσιάζει τη δυναμική των ανοιγμάτων και κλεισιμάτων εταιρικών επιχειρήσεων κατά τις διαφορετικές περιόδους κρίσης, αποτυπώνοντας την ανθεκτικότητα του εταιρικού επιχειρηματικού τομέα. Σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους, το ισοζύγιο παραμένει θετικό, καθώς οι νέες συστάσεις εταιρικών επιχειρήσεων υπερβαίνουν τις διακοπές λειτουργίας.

Ο πίνακας αποτυπώνει θετικό ισοζύγιο μεταξύ ανοιγμάτων και κλεισιμάτων εταιρικών επιχειρήσεων και στις τρεις εξεταζόμενες περιόδους. Κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης (2009–2018) καταγράφηκαν 110.667 ανοίγματα και 74.330 κλεισίματα, με αποτέλεσμα θετικό ισοζύγιο +36.337 επιχειρήσεων. Ο δείκτης κινητικότητας διαμορφώθηκε σε 1,5, δηλαδή για κάθε κλείσιμο αντιστοιχούσαν περίπου 1,5 νέα ανοίγματα. Στη μεταβατική περίοδο του 2019, η εικόνα είναι σαφώς ευνοϊκότερη, καθώς τα 20.138 ανοίγματα έναντι 7.175 κλεισιμάτων διαμορφώνουν θετικό ισοζύγιο +12.963 επιχειρήσεων, ενώ ο δείκτης κινητικότητας αυξάνεται σε 2,8.

Κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης (2020–2021), παρά τις σημαντικές επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα, καταγράφονται 45.530 ανοίγματα και 12.595 κλεισίματα, οδηγώντας σε θετικό ισοζύγιο +32.935 επιχειρήσεων. Παράλληλα, ο δείκτης κινητικότητας ανέρχεται στο 3,6, την υψηλότερη τιμή των τριών περιόδων. Η εικόνα αυτή δείχνει ότι, στο καταγεγραμμένο εταιρικό επιχειρηματικό δυναμικό του ΓΕΜΗ, τα νέα ανοίγματα υπερέβησαν σημαντικά τα κλεισίματα και κατά την περίοδο της πανδημίας.

Συνολικά, τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι οι εταιρικές επιχειρήσεις εμφανίζουν αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα απέναντι στις διαδοχικές κρίσεις, ενώ μετά το 2019 καταγράφεται σημαντική ενίσχυση της επιχειρηματικής κινητικότητας και των νέων συστάσεων.

3 ΝΟΜΙΚΗ & ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

3.1 Νομικές μορφές : Σύνθεση και διαχρονική εξέλιξη

Μεθοδολογικό σημείωμα

Η αποτύπωση του συνολικού αριθμού των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων βασίζεται στα στοιχεία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) και αφορά τις επιχειρηματικές οντότητες που εμφανίζονται καταχωρημένες ως ενεργές κατά την ημερομηνία αναφοράς της ανάλυσης. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν τον καταγεγραμμένο επιχειρηματικό πληθυσμό στο Μητρώο και αποτελούν τη βάση για την ανάλυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά κλάδο, νομική μορφή και γεωγραφική ή χρονική διάσταση.

Κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ορισμένες μεθοδολογικές παράμετροι που σχετίζονται με τη λειτουργία και την ενημέρωση των διοικητικών μητρώων:

- *Πρώτον, λόγω της μη πλήρους διαλειτουργικότητας μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων του Γ.Ε.ΜΗ. και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), η παύση εργασιών ορισμένων επιχειρηματικών οντοτήτων, και ιδιαίτερα των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων, δεν αποτυπώνεται πάντοτε άμεσα στη βάση του Γ.Ε.ΜΗ. Ως αποτέλεσμα, είναι πιθανό να περιλαμβάνονται επιχειρηματικές οντότητες οι οποίες εμφανίζονται ως ενεργές στο Μητρώο, ενώ στην πράξη έχουν διακόψει την οικονομική τους δραστηριότητα.*
- *Δεύτερον, η έννοια της «ενεργής επιχειρηματική οντότητας» στην παρούσα ανάλυση αφορά την κατάσταση καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. και δεν ταυτίζεται απαραίτητα με την έννοια της επιχειρησιακά ενεργής μονάδας, δηλαδή μιας επιχειρηματική οντότητας που πραγματοποιεί κύκλο εργασιών ή απασχολεί προσωπικό κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Για τον λόγο αυτό, τα μεγέθη θα πρέπει να ερμηνεύονται ως αποτύπωση της καταγεγραμμένης επιχειρηματικής βάσης.*
- *Τρίτον, η διαφορετική υποχρέωση εγγραφής και ενημέρωσης στο Γ.Ε.ΜΗ. ανάλογα με τη νομική μορφή μπορεί να επηρεάζει τη συγκρισιμότητα μεταξύ κατηγοριών επιχειρηματικών οντοτήτων. Ειδικότερα, οι εταιρικές μορφές (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ κ.λπ.) ακολουθούν διαδικασίες εταιρικών πράξεων και μεταβολών που καταχωρούνται συστηματικά στο Μητρώο, ενώ στις ατομικές επιχειρηματικές οντότητες η ενημέρωση της κατάστασης μπορεί να παρουσιάζει μεγαλύτερη χρονική υστέρηση.*
- *Τέταρτον, στην ανάλυση περιλαμβάνονται επιχειρηματικές οντότητες ανεξάρτητα από το μέγεθος ή την οικονομική τους δραστηριότητα. Συνεπώς, στο συνολικό πλήθος συνυπάρχουν επιχειρηματικές οντότητες διαφορετικής κλίμακας, από ατομικές δραστηριότητες πολύ μικρού μεγέθους έως μεγαλύτερες εταιρικές δομές.*
- *Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χρονική στιγμή άντλησης των δεδομένων επηρεάζει την αποτύπωση του επιχειρηματικού πληθυσμού, καθώς οι εγγραφές, μεταβολές και διαγραφές επιχειρηματικών οντοτήτων πραγματοποιούνται σε συνεχή βάση*. Επομένως, τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν την κατάσταση του Μητρώου κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία αναφοράς.

Με βάση τα παραπάνω, τα στοιχεία που παρουσιάζονται στη συνέχεια παρέχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα της καταγεγραμμένης επιχειρηματικής βάσης στο Γ.Ε.ΜΗ., ενώ η ερμηνεία τους πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που σχετίζονται με την ενημέρωση και τη διασύνδεση των διοικητικών δεδομένων.

3.1.1 Νομικές μορφές ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

Γράφημα 3-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή

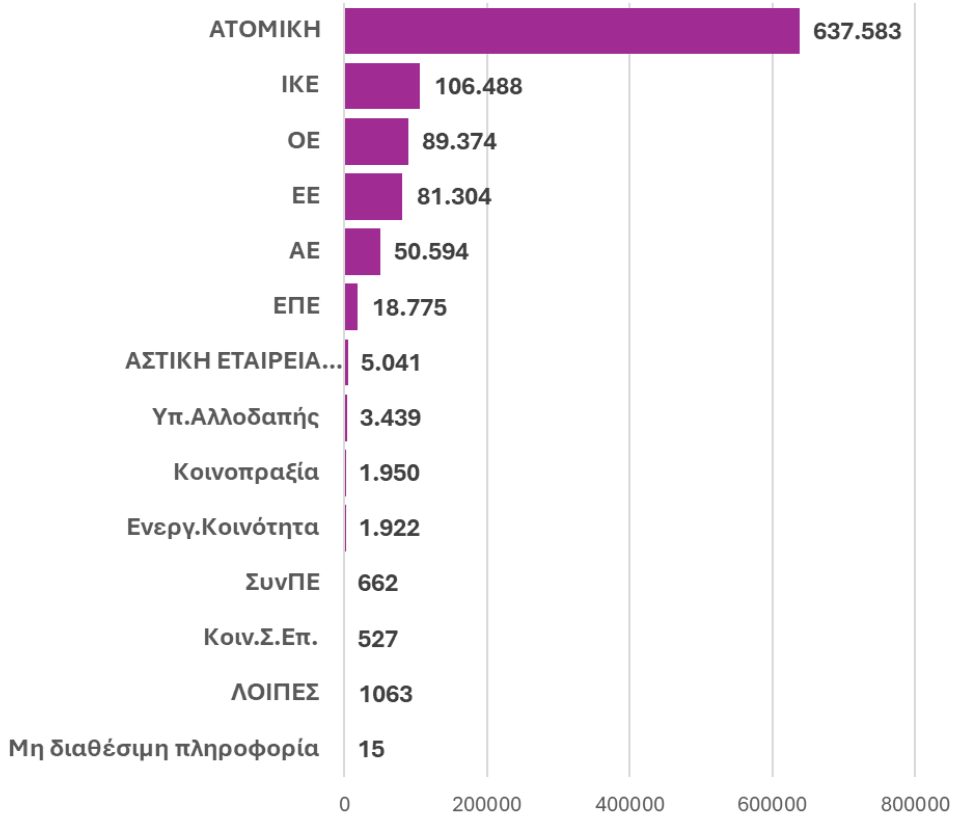

Πίνακας 3-1Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή

	Πλήθος	%
ΑΤΟΜΙΚΗ	637.583	63,8
ΙΚΕ	106.488	10,7
ΟΕ	89.374	8,9
ΕΕ	81.304	8,1
ΑΕ	50.594	5,1
ΕΠΕ	18.775	1,9
ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ 784 Α.Κ.	5.041	0,5
Υποκατάστημα Αλλοδαπής	3.439	0,3
Κοινοπραξία	1.950	0,2
Ενεργειακή Κοινότητα	1.922	0,2
ΣυνΠΕ	662	0,1
Κοιν.Σ.Επ.	527	0,1
ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΝ	494	0,0
ΚΟΙΝΩΝΙΑ	247	0,0
Συνεταιρισμός	174	0,0
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	41	0,0
ΚΟΙ.Σ.Π.Ε	40	0,0
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	30	0,0
Άλλη	37	0,0
Μη διαθέσιμη πληροφορία	15	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	**998.737**	**100,0**

Ο πίνακας 3-1 αναδεικνύει την έντονη παρουσία των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων στη σύνθεση των ενεργών επιχειρήσεων του ΓΕΜΗ. Οι ατομικές επιχειρήσεις αποτελούν το 63,8% του συνόλου, με 637.583 ενεργές οντότητες, ενώ ακολουθούν οι ΙΚΕ με 10,7%, οι ΟΕ με 8,9% και οι ΕΕ με 8,1%.

Μεταξύ των λοιπών εταιρικών μορφών, οι ΑΕ αντιπροσωπεύουν το 5,1% των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων, ενώ οι ΕΠΕ περιορίζονται στο 1,9%. Συνολικά, επομένως, οι πέντε βασικές εταιρικές μορφές (ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΑΕ και ΕΠΕ) συγκεντρώνουν σημαντικό τμήμα του ενεργού επιχειρηματικού δυναμικού, χωρίς ωστόσο να υπερβαίνουν σε πλήθος τις ατομικές επιχειρήσεις. Οι υπόλοιπες νομικές μορφές εμφανίζουν σαφώς μικρότερη συμμετοχή, καθώς καθεμία αντιπροσωπεύει ποσοστό μικρότερο του 1% του συνόλου. Η εικόνα αυτή καταδεικνύει ότι η ενεργή επιχειρηματική βάση του ΓΕΜΗ χαρακτηρίζεται από υψηλή συγκέντρωση σε περιορισμένο αριθμό νομικών μορφών, με κυρίαρχη την ατομική επιχείρηση και σημαντική παρουσία των ΙΚΕ, ΟΕ και ΕΕ.

3.1.2 Νομικές μορφές ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Στην ενότητα παρουσιάζεται η διάρθρωση των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κύρια δραστηριότητα και νομική μορφή και αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς το επιχειρηματικό μοντέλο που επικρατεί σε κάθε κλάδο.

Πίνακας 3-2 Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες ανά κλάδο δραστηριότητας και νομική μορφή

	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων	ΑΤΟΜΙΚΕΣ	ΑΕ	ΙΚΕ	ΕΠΕ	ΕΕ	ΟΕ
Α.ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	8.850	5.005	640	1.502	145	618	885
Β.ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	737	187	214	117	44	72	96
Γ.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	58.400	32.721	5.626	5.310	1.468	4.274	8.788
Δ.ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜ	18.569	2.048	2.884	7.077	714	1.623	2.425
Ε.ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	2.102	912	286	377	94	166	200
ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	73.632	41.542	3.971	9.068	1.113	8.050	8.324
Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	223.199	139.598	11.142	21.584	5.768	18.056	26.442
Η.ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	40.125	28.115	1.412	4.346	986	2.527	2.122
Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	119.182	71.259	4.247	14.352	988	14.373	13.754
Ι.ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	24.932	11.225	1.693	5.313	809	4.042	1.563
ΙΑ.ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	19.586	12.618	1.648	2.734	298	1.660	531
ΙΒ.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	26.885	6.162	4.924	9.074	857	3.320	1.914
ΙΓ.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	58.912	28.749	2.622	12.035	1.435	8.744	4.527

	Σύνολο ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων	ΑΤΟΜΙΚΕΣ	ΑΕ	ΙΚΕ	ΕΠΕ	ΕΕ	ΟΕ
ΙΔ.ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	27.748	14.357	1.146	5.623	956	2.692	2.580
ΙΕ.ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	627	183	76	143	19	116	37
ΙΣΤ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	16.043	10.900	329	1.014	182	1.109	2.120
ΙΖ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	14.404	4.850	733	2.885	414	3.342	1.956
ΙΗ.ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	16.779	9.362	329	2.054	210	1.975	1.856
ΙΘ.ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	35.298	27.312	115	1.325	126	2.206	2.478
ΚΒ.ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	212.727	190.478	6.557	555	2.149	2.339	6.776
	998.737	**637.583**	**50.594**	**106.488**	**18.775**	**81.304**	**89.374**

Σε συνολικό επίπεδο, οι 998.737 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες χαρακτηρίζονται από την κυριαρχία των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων, οι οποίες ανέρχονται σε 637.583 επιχειρηματικές οντότητες και αντιστοιχούν στο 63,8% του συνόλου. Η κυριαρχία αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη στους κλάδους μικρής κλίμακας και παροχής προσωπικών υπηρεσιών. Παράλληλα, οι εταιρικές μορφές συγκεντρώνουν σημαντικό τμήμα της επιχειρηματικής βάσης, με τις ΙΚΕ να αποτελούν τη σημαντικότερη εταιρική μορφή (106.488 εταιρικές επιχειρήσεις ή 10,7% του συνόλου), γεγονός που επιβεβαιώνει τον αυξανόμενο ρόλο της συγκεκριμένης μορφής στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Ο κλάδος με τον μεγαλύτερο αριθμό ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων είναι το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, με 223.199 επιχειρηματικές οντότητες, αποτελώντας περίπου το ένα τέταρτο του συνολικού επιχειρηματικού πληθυσμού. Η δομή του κλάδου χαρακτηρίζεται από έντονη παρουσία ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων (139.598 επιχειρηματικές οντότητες ή 62,5%), ενώ σημαντική είναι και η συμμετοχή των εταιρικών μορφών, κυρίως των ΙΚΕ (21.584 επιχειρηματικές οντότητες ή 9,7%), των ΟΕ (26.442 ή 11,8%) και των ΕΕ (18.056 ή 8,1%). Η σύνθεση αυτή αποτυπώνει τη συνύπαρξη μικρών εμπορικών επιχειρηματικών οντοτήτων με περισσότερο οργανωμένα εταιρικά σχήματα.

Σημαντική συγκέντρωση επιχειρηματικών οντοτήτων εμφανίζει επίσης ο κλάδος καταλυμάτων και εστίασης, με 119.182 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες. Παρά το γεγονός ότι οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες κυριαρχούν (71.259 επιχειρηματικές οντότητες ή 59,8%), ο κλάδος παρουσιάζει σχετικά ισορροπημένη συμμετοχή προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών. Ειδικότερα, οι ΙΚΕ ανέρχονται σε 14.352 επιχειρηματικές οντότητες (12,0%), οι ΕΕ σε 14.373 (12,1%) και οι ΟΕ σε 13.754 (11,5%), γεγονός που υποδηλώνει ότι σημαντικό τμήμα της δραστηριότητας έχει οργανωθεί μέσω εταιρικών σχημάτων.

Οι κατασκευές αποτελούν έναν ακόμη σημαντικό κλάδο, με 73.632 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες. Η ατομική επιχειρηματικότητα παραμένει κυρίαρχη (41.542 επιχειρηματικές οντότητες ή 56,4%), ωστόσο ιδιαίτερα ισχυρή είναι η παρουσία των προσωπικών εταιρειών, με τις ΟΕ να ανέρχονται σε 8.324 επιχειρηματικές οντότητες (11,3%) και τις ΕΕ σε 8.050 (10,9%). Η εικόνα αυτή αντανακλά τη διαχρονική παρουσία μικρών τεχνικών και οικογενειακών επιχειρηματικών οντοτήτων στον συγκεκριμένο κλάδο.

Η μεταποίηση, με 58.400 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες, παρουσιάζει πιο διαφοροποιημένη εταιρική

σύνθεση. Παρότι οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες αποτελούν τη μεγαλύτερη ομάδα (32.721 επιχειρηματικές οντότητες ή 56,0%), οι εταιρικές μορφές έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα σε σχέση με πολλούς άλλους κλάδους. Οι ΟΕ ανέρχονται σε 8.788 επιχειρηματικές οντότητες (15,0%), οι ΑΕ σε 5.626 (9,6%), οι ΙΚΕ σε 5.310 (9,1%) και οι ΕΕ σε 4.274 (7,3%). Η παρουσία αυτή αντανακλά τη μεγαλύτερη ανάγκη για κεφάλαια, επενδύσεις και οργανωτικές δομές.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του κλάδου παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, όπου η συνολική βάση ανέρχεται σε 18.569 επιχειρηματικές οντότητες, αλλά η σύνθεσή της διαφοροποιείται έντονα από το μέσο επιχειρηματικό πρότυπο. Οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες περιορίζονται σε 11,0%, ενώ κυριαρχούν οι ΙΚΕ με 38,1% (7.077 επιχειρηματικές οντότητες) και ακολουθούν οι ΑΕ με 15,5% (2.884 επιχειρηματικές οντότητες). Η υψηλή συμμετοχή εταιρικών μορφών συνδέεται με την κεφαλαιακή ένταση και τις αυξημένες απαιτήσεις οργάνωσης του κλάδου.

Ανάλογη τάση παρατηρείται στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας, όπου από τις 26.885 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες, μόνο το 22,9% είναι ατομικές. Οι ΙΚΕ αποτελούν τη μεγαλύτερη εταιρική κατηγορία με 9.074 επιχειρηματικές οντότητες (33,8%), ενώ σημαντική είναι και η παρουσία των ΑΕ (4.924 επιχειρηματικές οντότητες ή 18,3%). Η συγκεκριμένη σύνθεση διαφοροποιεί τον κλάδο από τις παραδοσιακές δραστηριότητες μικρής κλίμακας και αντανακλά τη μεγαλύτερη χρήση εταιρικών σχημάτων σε δραστηριότητες που συνδέονται με περιουσιακά στοιχεία.

Στους κλάδους υψηλής εξειδίκευσης, όπως οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες παραμένουν σημαντικές (28.749 επιχειρηματικές οντότητες ή 48,8%), όμως η παρουσία των ΙΚΕ είναι ιδιαίτερα υψηλή (12.035 επιχειρηματικές οντότητες ή 20,4%). Παρόμοια εικόνα εμφανίζεται στον κλάδο ενημέρωσης και επικοινωνίας, όπου οι ΙΚΕ αντιστοιχούν στο 21,3% των επιχειρηματικών οντοτήτων (5.313 επιχειρηματικές οντότητες) και οι ΕΕ στο 16,2% (4.042 επιχειρηματικές οντότητες), γεγονός που υποδηλώνει μεγαλύτερη προτίμηση σε σύγχρονες εταιρικές μορφές.

Αντίθετα, κλάδοι όπως οι άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, οι μεταφορές και αποθήκευση και η εκπαίδευση χαρακτηρίζονται από έντονη ατομική επιχειρηματικότητα. Στις άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες ανέρχονται σε 27.312 από τις 35.298 επιχειρηματικές οντότητες (77,4%), ενώ στις μεταφορές και αποθήκευση ανέρχονται σε 28.115 από τις 40.125 (70,1%). Οι κλάδοι αυτοί συνδέονται περισσότερο με δραστηριότητες όπου η προσωπική εργασία και η αυτοαπασχόληση αποτελούν βασικό στοιχείο της επιχειρηματικής λειτουργίας.

Συνολικά, καταδεικνύεται ότι η ελληνική επιχειρηματική βάση χαρακτηρίζεται από ένα διττό μοντέλο. Από τη μία πλευρά, οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες παραμένουν ο βασικός πυλώνας της επιχειρηματικότητας, κυρίως σε δραστηριότητες μικρής κλίμακας και προσωπικών υπηρεσιών. Από την άλλη πλευρά, οι κλάδοι με υψηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου, τεχνογνωσίας ή οργανωτικής πολυπλοκότητας εμφανίζουν αυξημένη παρουσία ΙΚΕ, ΑΕ και προσωπικών εταιρειών. Η διαφοροποίηση αυτή αποτυπώνει τη σχέση μεταξύ του χαρακτήρα της οικονομικής δραστηριότητας και της επιλογής της κατάλληλης νομικής μορφής επιχειρηματικής οργάνωσης.

3.1.3 Κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής

Γράφημα 3-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής

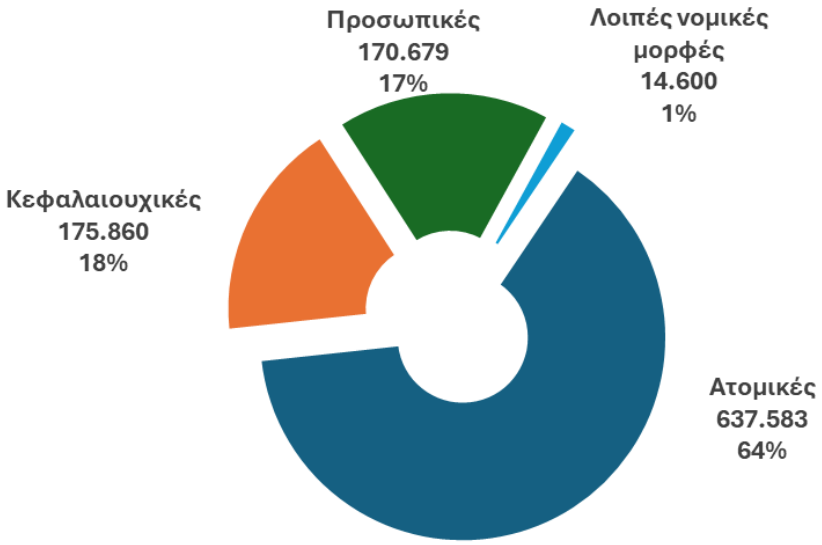

Πίνακας 3-3 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής

	Πλήθος	%
ΑΤΟΜΙΚΕΣ	637.583	63,8
ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ	175.860	17,6
ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ	170.679	17,1
ΛΟΙΠΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	14.600	1,5
Μη διαθέσιμη πληροφορία	15	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	**998.737**	**100,0**

Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες αποτελούν τη δεύτερη σημαντικότερη κατηγορία, μετά τις ατομικές, με 175.860 επιχειρήσεις (17,6%), ενώ ακολουθούν οι προσωπικές εταιρείες, με 170.679 επιχειρήσεις (17,1%). Οι δύο αυτές κατηγορίες παρουσιάζουν, επομένως, σχεδόν ισοδύναμη παρουσία στο ενεργό επιχειρηματικό δυναμικό.

Οι λοιπές νομικές μορφές συγκεντρώνουν μόλις 1,5% των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων. Συνολικά, η κατανομή επιβεβαιώνει ότι η διάρθρωση του ενεργού επιχειρηματικού πληθυσμού του ΓΕΜΗ βασίζεται κυρίως στις ατομικές επιχειρήσεις, ενώ οι εταιρικές μορφές κατανέμονται σε σημαντικό βαθμό μεταξύ κεφαλαιουχικών και προσωπικών εταιρειών.

Γράφημα 3-3 Ποσοστιαία κατανομή ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής ανά Διοικητική Περιφέρεια

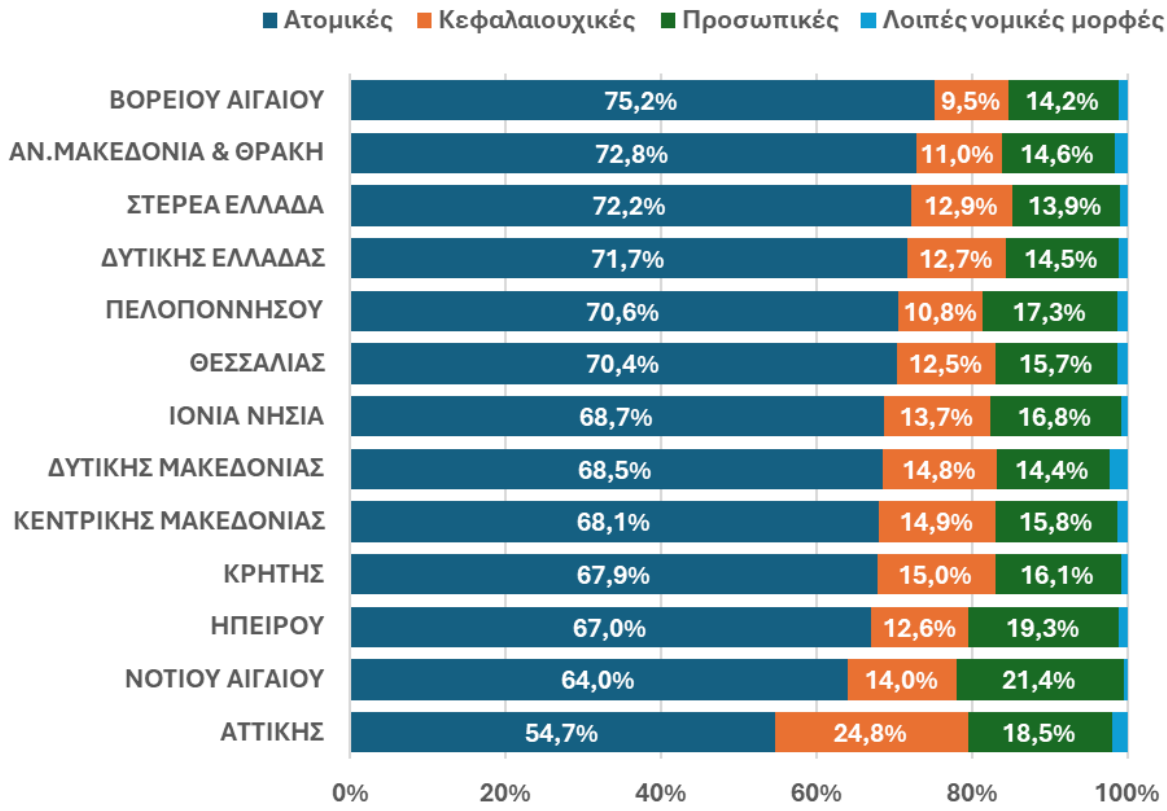

Πίνακας 3-4 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής ανά Διοικητική Περιφέρεια

		ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ		
		ΑΤΟΜΙΚΕΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	Πλήθος	29.419	4.453	5.903
	%	*72,8%*	*11,0%*	*14,6%*
ΑΤΤΙΚΗΣ	Πλήθος	200.623	91.035	67.904
	%	*54,7%*	*24,8%*	*18,5%*
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Πλήθος	13.479	1.695	2.541
	%	*75,2%*	*9,5%*	*14,2%*
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Πλήθος	37.475	6.622	7.577
	%	*71,7%*	*12,7%*	*14,5%*
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Πλήθος	13.237	2.853	2.781
	%	*68,5%*	*14,8%*	*14,4%*
ΗΠΕΙΡΟΥ	Πλήθος	16.981	3.182	4.892
	%	*67,0%*	*12,6%*	*19,3%*
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Πλήθος	39.260	6.995	8.759
	%	*70,4%*	*12,5%*	*15,7%*
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	Πλήθος	25.582	5.087	6.273
	%	*68,7%*	*13,7%*	*16,8%*
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Πλήθος	110.297	24.221	25.561
	%	*68,1%*	*14,9%*	*15,8%*
ΚΡΗΤΗΣ	Πλήθος	47.892	10.608	11.378
	%	*67,9%*	*15,0%*	*16,1%*

		ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ		
		ΑΤΟΜΙΚΕΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Πλήθος	37.677	8.272	12.633
	%	*64,0%*	*14,0%*	*21,4%*
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	Πλήθος	35.574	5.449	8.697
	%	*70,6%*	*10,8%*	*17,3%*
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	Πλήθος	30.087	5.384	5.780
	%	*72,2%*	*12,9%*	*13,9%*

Ο παραπάνω πίνακας αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις στη διάρθρωση των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ως προς τη νομική μορφή μεταξύ των Περιφερειών. Οι ατομικές επιχειρήσεις αποτελούν την κυρίαρχη κατηγορία στο σύνολο των Περιφερειών, με το ποσοστό τους να κυμαίνεται από 54,7% στην Αττική έως 75,2% στο Βόρειο Αιγαίο. Η Αττική παρουσιάζει την πλέον διαφοροποιημένη σύνθεση, με το χαμηλότερο ποσοστό ατομικών επιχειρήσεων (54,7%) και, αντίστοιχα, το υψηλότερο ποσοστό κεφαλαιουχικών εταιρειών (24,8%). Ακολουθεί η Δυτική Μακεδονία με 14,8% και η Κεντρική Μακεδονία με 14,9% κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις. Στις περισσότερες Περιφέρειες, το ποσοστό των κεφαλαιουχικών επιχειρήσεων κινείται μεταξύ περίπου 10% και 15%.

Ως προς τις προσωπικές επιχειρήσεις, το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο Νότιο Αιγαίο (21,4%), ακολουθούμενο από την Αττική (18,5%) και την Ήπειρο (19,3%), ενώ το χαμηλότερο εντοπίζεται στη Στερεά Ελλάδα (13,9%). Συνολικά, η περιφερειακή κατανομή δείχνει ότι, εκτός Αττικής, το επιχειρηματικό δυναμικό χαρακτηρίζεται σε μεγαλύτερο βαθμό από την παρουσία ατομικών επιχειρήσεων, ενώ στην Αττική εμφανίζεται εντονότερη παρουσία κεφαλαιουχικών εταιρειών.

3.1.4 Διαχρονική εξέλιξη των νομικών μορφών

Η εξέλιξη των νομικών μορφών των επιχειρηματικών οντοτήτων κατά την περίοδο 2016–2025 αναδεικνύει σημαντικές μεταβολές στις προτιμήσεις των επιχειρηματιών ως προς την επιλογή του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των επιχειρήσεών τους.

Πίνακας 3-5 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά έτος ίδρυσης 2016-2025 - Ιδρύσεις

Έτος έναρξης	Σύνολο νέων επιχειρηματικών οντοτήτων	ΑΤΟΜΙΚΕΣ	ΑΕ	ΙΚΕ	ΕΠΕ	ΕΕ	ΟΕ
2016	33.952	23.195	905	4.753	290	1.559	2.712
2017	37.033	23.173	1.054	6.811	296	2.240	2.977
2018	41.116	22.864	1.201	9.240	290	3.179	3.843
2019	43.998	23.065	1.224	10.720	277	3.645	4.272
2020	42.515	20.900	1.353	10.739	201	4.125	4.073
2021	48.151	21.896	1.732	12.861	217	5.394	4.835
2022	53.774	23.622	2.228	14.138	206	7.362	5.146
2023	62.904	28.465	2.263	14.055	198	10.314	6.384
2024	72.070	28.874	2.310	15.040	172	15.608	8.868
2025	80.252	36.272	2.516	14.731	159	16.727	8.620

Ο πίνακας 3-5 παρουσιάζει την εξέλιξη των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή κατά την περίοδο 2016–2025 και αναδεικνύει σημαντικές μεταβολές στις προτιμήσεις των επιχειρηματιών ως προς την επιλογή εταιρικού σχήματος.

Οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες εξακολουθούν να αποτελούν τη συνηθέστερη μορφή οργάνωσης των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο. Ωστόσο, παρά τη σημαντική

αύξηση του αριθμού τους, από 23.195 νέες εγγραφές το 2016 σε 36.272 το 2025, το ποσοστό συμμετοχής τους στο σύνολο των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων εμφανίζει σταδιακή μείωση. Ειδικότερα, ενώ το 2016 οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες αντιστοιχούσαν στο 68,3% των νέων συστάσεων, το αντίστοιχο ποσοστό διαμορφώθηκε στο 45,2% το 2025. (γράφημα 3-4).

Η σημαντικότερη μεταβολή αφορά τις Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ), οι οποίες παρουσιάζουν εντυπωσιακή αύξηση καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Ο αριθμός των νέων ΙΚΕ αυξήθηκε από 3.807 το 2015 σε 14.731 το 2025, γεγονός που αντανακλά την ευρεία αποδοχή της συγκεκριμένης νομικής μορφής. Η εξέλιξη αυτή συνδέεται τόσο με τη μεγαλύτερη ευελιξία που προσφέρει η ΙΚΕ ως προς τη σύσταση και τη λειτουργία της όσο και με το καθεστώς περιορισμένης ευθύνης που παρέχει στους εταίρους. Αντίθετα, οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) καταγράφουν συνεχή υποχώρηση κατά την υπό εξέταση περίοδο. Οι νέες συστάσεις ΕΠΕ μειώθηκαν από 410 το 2015 σε μόλις 159 το 2025, επιβεβαιώνοντας τη σταδιακή αντικατάσταση της συγκεκριμένης νομικής μορφής από τις ΙΚΕ.

Οι Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ) ακολουθούν σταθερά ανοδική πορεία, καθώς ο αριθμός των νέων συστάσεων σχεδόν τριπλασιάστηκε, από 885 το 2015 σε 2.516 το 2025. Παρά τη βελτίωση αυτή, οι ΑΕ εξακολουθούν να αποτελούν περιορισμένο τμήμα των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων, γεγονός που πιθανώς συνδέεται με τις αυξημένες διοικητικές και κεφαλαιακές απαιτήσεις που συνεπάγεται η ίδρυσή τους.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εξέλιξη των προσωπικών εταιρειών. Οι Ετερόρρυθμες Εταιρείες (ΕΕ) εμφανίζουν τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση μεταξύ όλων των νομικών μορφών, καθώς οι νέες συστάσεις αυξήθηκαν από 1.364 το 2015 σε 16.727 το 2025. Αντίστοιχα, οι Ομόρρυθμες Εταιρείες (ΟΕ) αυξήθηκαν από 2.467 σε 8.620 νέες εγγραφές. Η ενίσχυση των προσωπικών εταιρειών γίνεται ιδιαίτερα αισθητή μετά το 2021, περίοδο κατά την οποία καταγράφεται γενικότερη επιτάχυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Συνολικά, τα στοιχεία του πίνακα καταδεικνύουν ότι, παρά τη διατήρηση της κυριαρχίας των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων, η τελευταία δεκαετία χαρακτηρίζεται από σημαντική διαφοροποίηση των νομικών μορφών των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων, με κυριότερα χαρακτηριστικά την ισχυρή άνοδο των ΙΚΕ, τη σημαντική ενίσχυση των προσωπικών εταιρειών και τη σταδιακή υποχώρηση των ΕΠΕ.

Γράφημα 3-4 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά έτος ίδρυσης 2016-2025 – Ιδρύσεις (%)

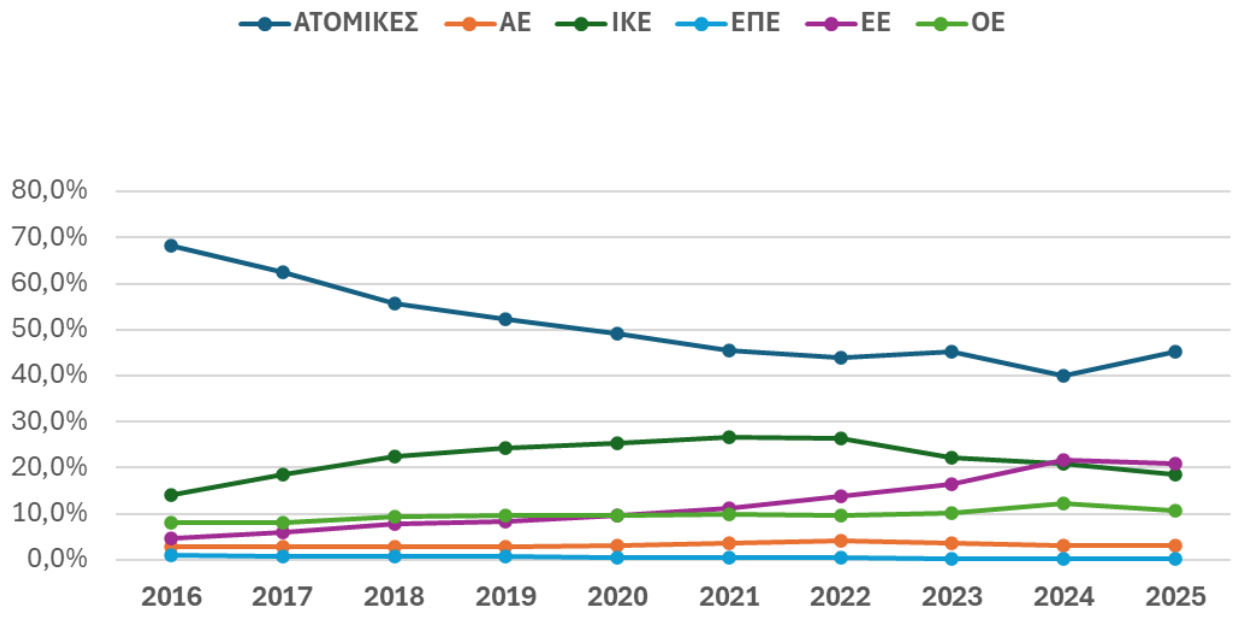

3.1.5 Νέες συστάσεις ανά νομική μορφή και οικονομική περίοδο

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η κατανομή των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή στις διαφορετικές περιόδους κρίσης και αναδεικνύονται οι σημαντικές μεταβολές στις επιλογές των επιχειρηματιών κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

Γράφημα 3-5 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά περίοδο ίδρυσης 2016-2025 – Ιδρύσεις (%)

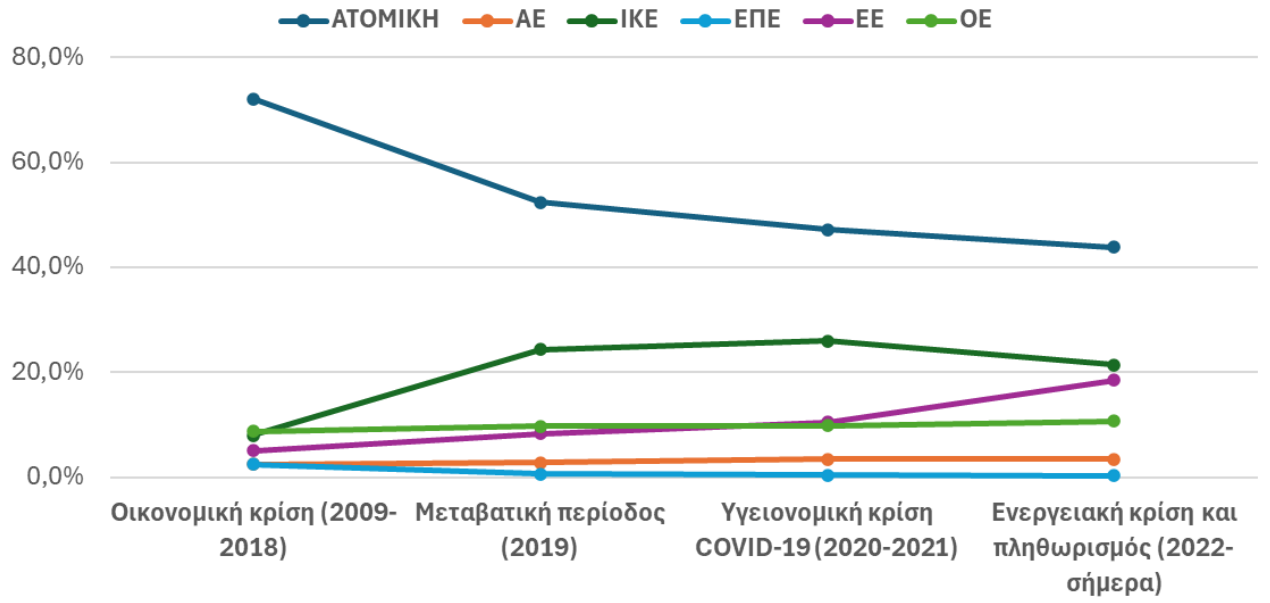

Πίνακας 3-6 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά περίοδο κρίσης - Ιδρύσεις

	Σύνολο νέων επιχειρηματικών οντοτήτων	ΑΤΟΜΙΚΕΣ	ΑΕ	ΙΚΕ	ΕΠΕ	ΕΕ	ΟΕ
Οικονομική κρίση: 2009-2018	412.758	297.866	10.258	32.925	10.418	21.037	36.029
Μεταβατική περίοδος (2019)	43.998	23.065	1.224	10.720	277	3.645	4.272
Υγειονομική κρίση-COVID19: 2020-2021	90.666	42.796	3.085	23.600	418	9.519	8.908
Ενεργειακή κρίση-πληθωρισμός:2022-σήμερα	270.490	118.692	9.326	57.966	737	50.016	29.023

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης (2009–2018), παρατηρείται αισθητή διαφοροποίηση στη σύνθεση των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων. Οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες εξακολουθούν να αποτελούν την κυρίαρχη μορφή, ωστόσο το ποσοστό τους μειώνεται σημαντικά, φθάνοντας στο 72,2%. Παράλληλα, η εμφάνιση και η ταχεία ανάπτυξη των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών (ΙΚΕ), οι οποίες συγκεντρώνουν σχεδόν 33 χιλιάδες νέες συστάσεις, σηματοδοτεί τη μετάβαση προς πιο ευέλικτες μορφές επιχειρηματικής οργάνωσης.

Η μεταβατική περίοδος του 2019 επιβεβαιώνει την ανοδική δυναμική των ΙΚΕ, οι οποίες αντιστοιχούν σχεδόν στο ένα τέταρτο των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων της χρονιάς. Ταυτόχρονα, συνεχίζεται η υποχώρηση των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ), οι οποίες περιορίζονται σε μόλις 277 νέες εγγραφές.

Κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης (2020–2021), η δομή των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων

μεταβάλλεται περαιτέρω. Οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες αντιπροσωπεύουν πλέον λιγότερο από το ήμισυ των νέων συστάσεων (47,2%), ενώ οι ΙΚΕ ενισχύουν σημαντικά τη θέση τους, φθάνοντας στο 26,0% του συνόλου. Παράλληλα, καταγράφεται αύξηση των προσωπικών εταιρειών, γεγονός που ενδέχεται να συνδέεται με την αναζήτηση περισσότερο ευέλικτων και λιγότερο δαπανηρών επιχειρηματικών σχημάτων σε συνθήκες αυξημένης αβεβαιότητας.

Η τάση αυτή γίνεται ακόμη πιο έντονη κατά την περίοδο της ενεργειακής κρίσης και των πληθωριστικών πιέσεων (2022–2025). Οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες, αν και εξακολουθούν να αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία, περιορίζονται στο 43,9% των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων. Αντίθετα, οι ΙΚΕ διατηρούν ισχυρή παρουσία, αντιπροσωπεύοντας το 21,4% του συνόλου, ενώ ιδιαίτερα αξιοσημείωτη είναι η σημαντική αύξηση των Ετερόρρυθμων Εταιρειών (ΕΕ), οι οποίες ανέρχονται σε περισσότερες από 50 χιλιάδες νέες εγγραφές και καταλαμβάνουν ποσοστό 18,5%.

Συνολικά, τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι οι διαδοχικές οικονομικές, υγειονομικές και ενεργειακές κρίσεις συνοδεύτηκαν από ουσιαστικές αλλαγές στη διάρθρωση των νέων επιχειρηματικών οντοτήτων. Ενώ πριν από το 2018 κυριαρχούσαν σχεδόν αποκλειστικά οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες, κατά τις επόμενες περιόδους ενισχύθηκαν σημαντικά οι ΙΚΕ και οι προσωπικές εταιρείες, γεγονός που αντανακλά τη σταδιακή προσαρμογή των επιχειρηματιών σε ένα μεταβαλλόμενο οικονομικό και θεσμικό περιβάλλον.

3.2 Μονοπρόσωπες και πολυπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες: Σύνθεση και τάσεις

Μεθοδολογικό σημείωμα

Για τις ανάγκες της παρούσας ανάλυσης, οι επιχειρηματικές οντότητες ταξινομήθηκαν σε μονοπρόσωπες και πολυπρόσωπες με βάση τα στοιχεία των φυσικών προσώπων που είναι καταχωρισμένα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) και συνδέονται με κάθε επιχειρηματική οντότητα κατά την ημερομηνία βάσης (31/12/2025).

Ως μονοπρόσωπες χαρακτηρίζονται οι επιχειρηματικές οντότητες στις οποίες αντιστοιχεί ένα (1) φυσικό πρόσωπο, ενώ ως πολυπρόσωπες εκείνες στις οποίες αντιστοιχούν δύο (2) ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα. Ως φυσικά πρόσωπα νοούνται οι ιδρυτές, εταίροι, μέτοχοι, διαχειριστές, μέλη διοικητικών οργάνων και λοιπά πρόσωπα που εμφανίζονται στα στοιχεία του ΓΕΜΗ, ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχειρηματική οντότητας.

Η ταξινόμηση αυτή αποτυπώνει τη σύνθεση των επιχειρηματικών προσώπων που συνδέονται με κάθε επιχειρηματική οντότητα και δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη με το ιδιοκτησιακό καθεστώς ή τη μετοχική σύνθεση, καθώς τα καταχωρισμένα στοιχεία διαφοροποιούνται ανάλογα με τη νομική μορφή και το είδος των πληροφοριών που τηρούνται στο ΓΕΜΗ.

Συνολικά, στην παρούσα ανάλυση περιλαμβάνονται 928.680 επιχειρηματικές οντότητες. Από την επεξεργασία εξαιρέθηκαν 70.057 επιχειρηματικές οντότητες, καθώς δεν ήταν διαθέσιμα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη χρονική περίοδο ισχύος των συνδεδεμένων φυσικών προσώπων, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατός ο αξιόπιστος προσδιορισμός του αριθμού των επιχειρηματικών προσώπων που ήταν ενεργά κατά τον χρόνο αναφοράς.

Γράφημα 3-6 Συνολική σύνθεση της εταιρικής βάσης ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες)

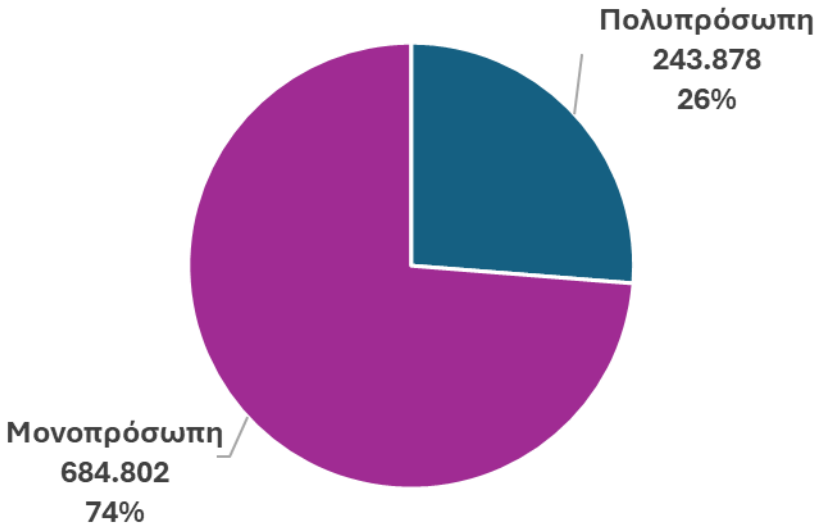

Πίνακας 3-7 Συνολική σύνθεση της εταιρικής βάσης – Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες)

	ΠΛΗΘΟΣ	%
Μονοπρόσωπες	684.802	73,7
Πολυπρόσωπες	243.878	26,3
ΣΥΝΟΛΟ	**928.680**	**100,0**

Η ανάλυση της σύνθεσης των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων δείχνει ότι οι μονοπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες αποτελούν την κυρίαρχη μορφή επιχειρηματικής οργάνωσης στην Ελλάδα, αντιπροσωπεύοντας το 73,7% του συνόλου. Αντίθετα, οι πολυπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες αντιστοιχούν στο 26,3%.

Γράφημα 3-7 Σύνθεση της εταιρικής βάσης – Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά νομική μορφή

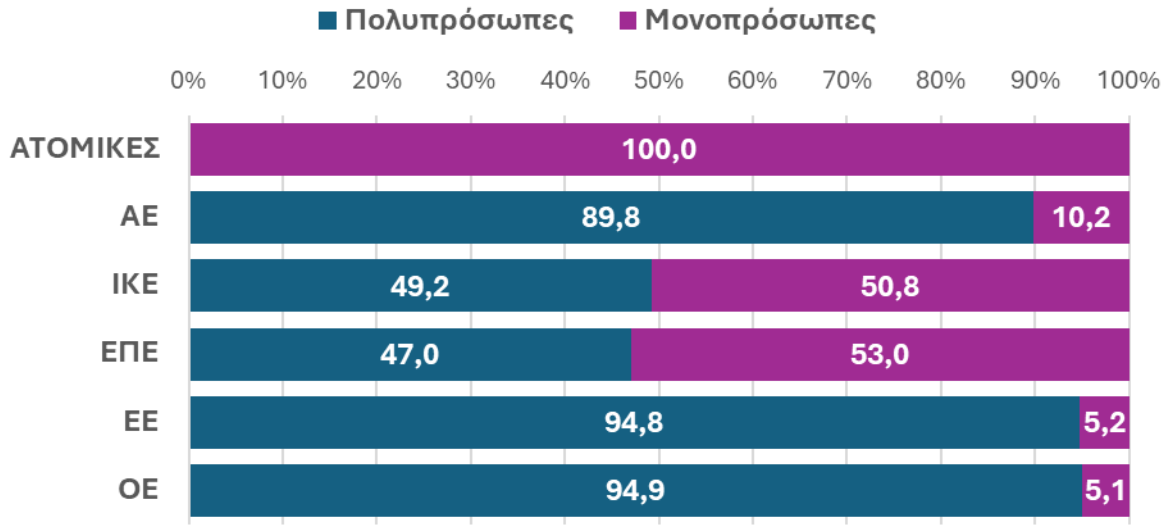

Πίνακας 3-8 Σύνθεση της εταιρικής βάσης -Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά νομική μορφή

	ΑΤΟΜΙΚΕΣ	ΑΕ	ΙΚΕ	ΕΠΕ	ΕΕ	ΟΕ
Μονοπρόσωπες	611.457	4.026	51.001	8.474	3.963	3.859
Πολυπρόσωπες	-	35.382	49.453	7.519	72.055	72.366
ΣΥΝΟΛΟ	**611.457**	**39.408**	**100.454**	**15.993**	**76.018**	**76.225**

Η ανάλυση ανά νομική μορφή αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις στη σύνθεση των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων. Οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες είναι, όπως αναμένεται, αποκλειστικά μονοπρόσωπες και αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία του επιχειρηματικού πληθυσμού.
Στις Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ), τις Ομόρρυθμες (ΟΕ) και τις Ετερόρρυθμες Εταιρείες (ΕΕ) κυριαρχούν οι πολυπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες, γεγονός που αντανακλά τον εταιρικό χαρακτήρα των συγκεκριμένων νομικών μορφών. Αντίθετα, οι Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ) παρουσιάζουν σχεδόν ισομερή κατανομή μεταξύ μονοπρόσωπων και πολυπρόσωπων σχημάτων, επιβεβαιώνοντας την ευελιξία της συγκεκριμένης νομικής μορφής.

Γράφημα 3-8 Εξέλιξη (%) μονοπρόσωπων – πολυπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης 2016-2025 – Ενεργές

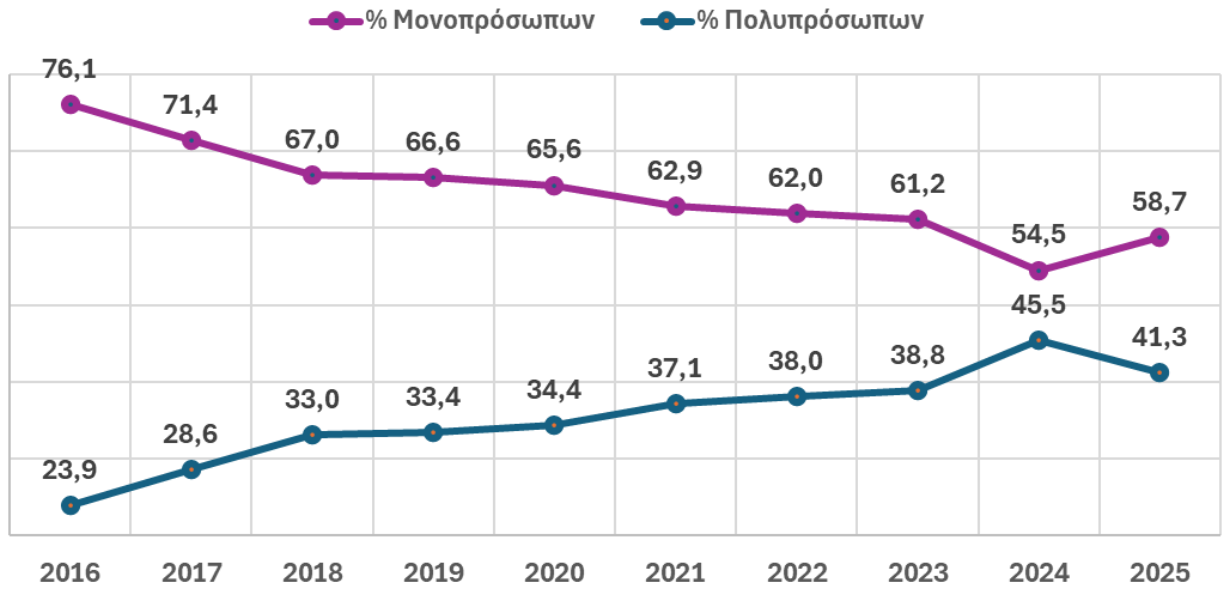

Πίνακας 3-9 Σύνθεση της εταιρικής βάσης (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά έτος ίδρυσης - Ενεργές

Έτος έναρξης	Μονοπρόσωπες	Πολυπρόσωπες	% Μονοπρόσωπων	% Πολυπρόσωπων
2016	14.524	4.556	76,1	23,9
2017	17.270	6.922	71,4	28,6
2018	19.026	9.391	67,0	33,0
2019	21.276	10.686	66,6	33,4
2020	21.193	11.113	65,6	34,4
2021	23.672	13.949	62,9	37,1
2022	26.969	16.547	62,0	38,0
2023	32.574	20.695	61,2	38,8
2024	34.180	28.500	54,5	45,5
2025	43.119	30.276	58,7	41,3

Η ανάλυση της σύνθεσης των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης δείχνει ότι οι μονοπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες αποτελούν διαχρονικά την επικρατέστερη μορφή οργάνωσης των νέων εγγραφών στο ΓΕΜΗ. Το ποσοστό τους διαμορφώνεται σε 76,1% για τις επιχειρηματικές οντότητες που ιδρύθηκαν το 2016 και παραμένει υψηλότερο από το αντίστοιχο των πολυπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων σε όλα τα έτη της περιόδου 2016–2025. Παράλληλα, καταγράφεται σταδιακή αύξηση της συμμετοχής των πολυπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων στις νεότερες εγγραφές, καθώς το ποσοστό τους ανέρχεται από 23,9% το 2016 σε 45,5% το 2024, πριν διαμορφωθεί σε 41,3% το 2025. Παρά την εξέλιξη αυτή, οι μονοπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες εξακολουθούν να αποτελούν την

πλειονότητα των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων που ιδρύθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία, γεγονός που επιβεβαιώνει τη διαχρονική κυριαρχία της συγκεκριμένης μορφής επιχειρηματικής οργάνωσης στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Γράφημα 3-9 Σύνθεση της εταιρικής βάσης- Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά Περιφέρεια

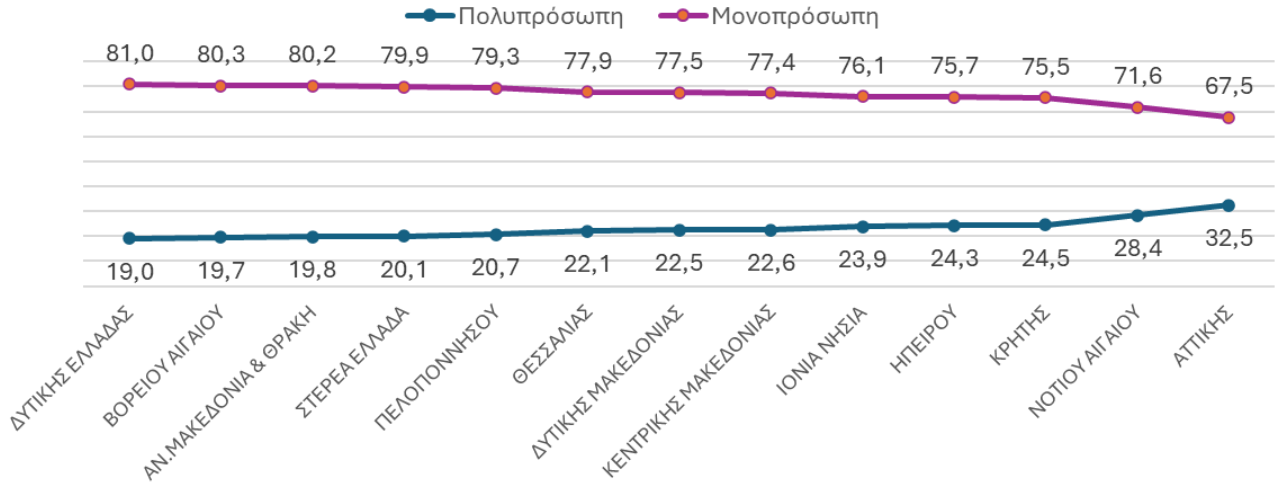

Η περιφερειακή κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων δείχνει ότι οι μονοπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες αποτελούν την επικρατέστερη μορφή οργάνωσης σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με ποσοστά που κυμαίνονται από 67,5% στην Αττική έως 81,0% στη Δυτική Ελλάδα. Αντίστοιχα, η συμμετοχή των πολυπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων κυμαίνεται μεταξύ 19,0% και 32,5%.

Το υψηλότερο ποσοστό πολυπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων καταγράφεται στην Αττική (32,5%), ενώ ακολουθεί το Νότιο Αιγαίο (28,4%). Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζονται στη Δυτική Ελλάδα (19,0%) και στο Βόρειο Αιγαίο (19,7%). Συνολικά, τα στοιχεία αναδεικνύουν ότι, παρά τις επιμέρους περιφερειακές διαφοροποιήσεις, η μονοπρόσωπη επιχειρηματική δραστηριότητα αποτελεί το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της επιχειρηματικής βάσης σε ολόκληρη τη χώρα.

Γράφημα 3-10 Σύνθεση της εταιρικής βάσης- Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά ΚΑΔ

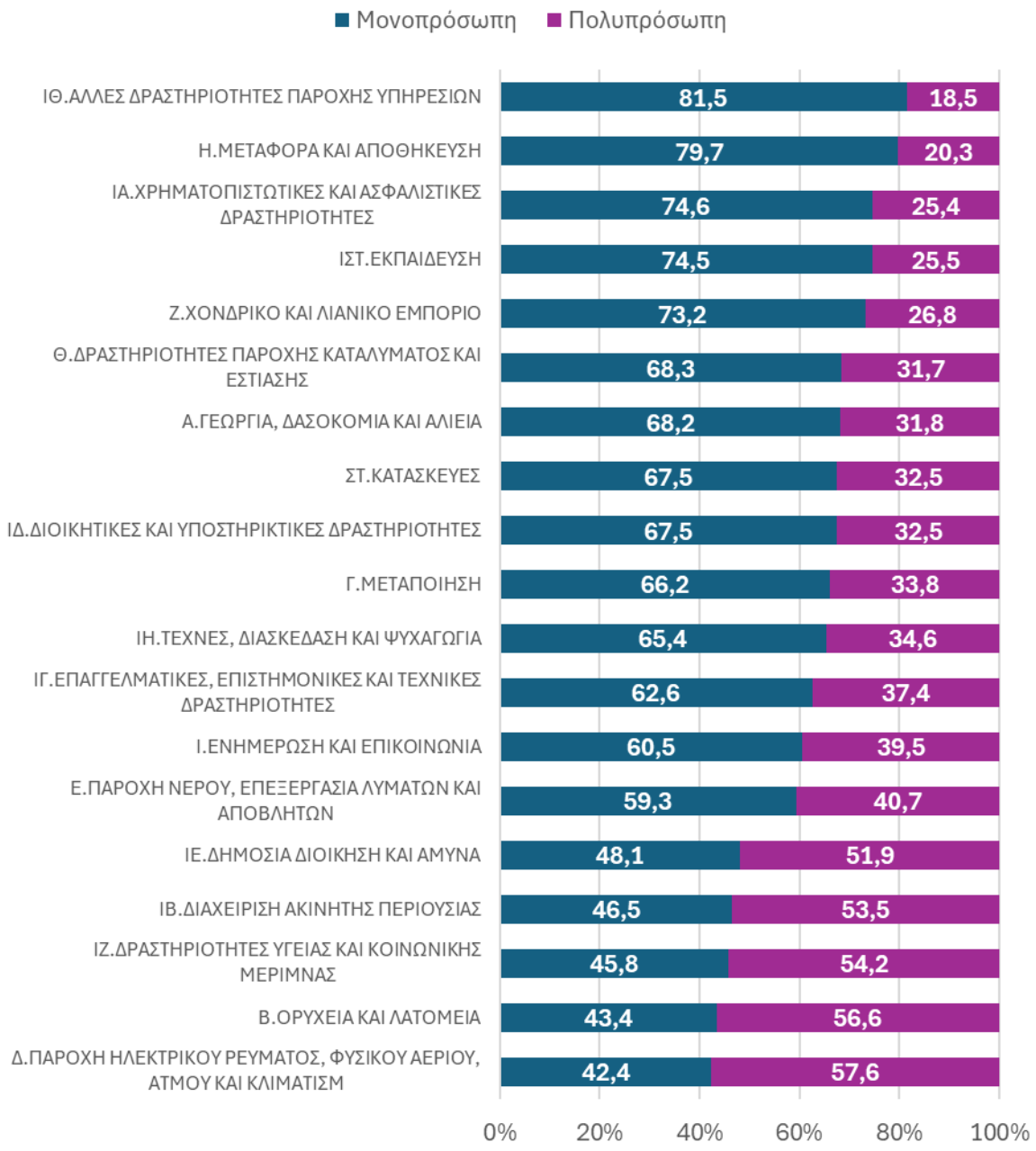

Πίνακας 3-10 Σύνθεση της εταιρικής βάσης- Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά ΚΑΔ

	Μονοπρόσωπες	Πολυπρόσωπες	% Μονοπρόσωπων
Α.ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	5.648	2.636	68,2
Β.ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	279	364	43,4
Γ.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	36.050	18.433	66,2
Δ.ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜ	6.300	8.574	42,4
Ε.ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	1.109	761	59,3
ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	47.178	22.714	67,5
Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	150.251	55.137	73,2
Η.ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	30.174	7.679	79,7
Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ	75.310	34.875	68,3

	Μονοπρόσωπες	Πολυπρόσωπες	% Μονοπρόσωπων
ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ			
Ι.ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	14.394	9.406	60,5
ΙΑ.ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	13.915	4.735	74,6
ΙΒ.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	11.805	13.580	46,5
ΙΓ.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	35.302	21.116	62,6
ΙΔ.ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	17.574	8.465	67,5
ΙΕ.ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	274	296	48,1
ΙΣΤ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	11.204	3.833	74,5
ΙΖ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	6.202	7.354	45,8
ΙΗ.ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	10.354	5.482	65,4
ΙΘ.ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	27.539	6.251	81,5
ΚΒ.ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	183.940	12.187	93,8

Η κλαδική κατανομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων δείχνει ότι οι μονοπρόσωπες επιχειρηματικές οντότητες αποτελούν την πλειονότητα στους περισσότερους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, με ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά στην κατηγορία Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (81,5%), στις Μεταφορές και αποθήκευση (79,7%), καθώς και στις Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (74,6%) και στην Εκπαίδευση (74,5%).

Αντίθετα, υψηλότερη συμμετοχή πολυπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων καταγράφεται στους κλάδους της Παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, της Διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, των Δραστηριοτήτων υγείας και κοινωνικής μέριμνας και των Ορυχείων και λατομείων, όπου τα ποσοστά των μονοπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων είναι χαμηλότερα από 50%.

3.3 Ηλικία και διάρκεια λειτουργίας των ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων

Μεθοδολογικό σημείωμα

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει στοιχεία σχετικά με την ηλικία των επιχειρηματικών οντοτήτων αποκλειστικά για τις νομικές μορφές Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΕ), Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών (ΙΚΕ), Ομόρρυθμων Εταιρειών (ΟΕ), Ετερορρύθμων Εταιρειών (ΕΕ) και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ).
Η ηλικία των επιχειρηματικών οντοτήτων εκτιμήθηκε με βάση την κατάσταση των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων στις 31/12/2025 (ημερομηνία αναφοράς).
Η ανάλυση περιορίζεται στις ανωτέρω νομικές μορφές, καθώς, κατά την παρούσα χρονική περίοδο, δεν υφίσταται πλήρης διαλειτουργικότητα μεταξύ του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) και των πληροφοριακών συστημάτων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), με αποτέλεσμα να μην είναι διαθέσιμη η συστηματική ενημέρωση του ΓΕΜΗ σχετικά με τις διακοπές δραστηριότητας των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων.
Από την ανάλυση εξαιρέθηκαν περιπτώσεις με μη έγκυρες τιμές στη μεταβλητή έτους ίδρυσης, όπως μαζικές εγγραφές επιχειρηματικών οντοτήτων με έτος έναρξης το 1900 ή 1901 ή με αρνητική ηλικία, καθώς οι συγκεκριμένες εγγραφές αποδίδονται σε σφάλματα καταχώρισης των δεδομένων.

Η ανάλυση της ωρίμανσης των εταιρικών επιχειρήσεων αποτελεί βασικό εργαλείο για την κατανόηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής του επιχειρηματικού ιστού. Δείκτες όπως η μέση ηλικία των εταιρικών επιχειρήσεων και το ποσοστό όσων δραστηριοποιούνται για περισσότερα από 20 έτη παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τον βαθμό σταθερότητας, την ανθεκτικότητα και τη μακροχρόνια παρουσία των επιχειρηματικών μονάδων στην αγορά.

Η εξέταση των συγκεκριμένων μεγεθών επιτρέπει την ανάδειξη διαφορών μεταξύ επιμέρους κατηγοριών επιχειρηματικών οντοτήτων, όπως οι διαφορετικές νομικές μορφές, οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας ή οι γεωγραφικές περιοχές. Παράλληλα, συμβάλλει στην αποτύπωση του βαθμού ανανέωσης και επιχειρηματικής εμπειρίας που χαρακτηρίζει το παραγωγικό σύστημα της χώρας.

Γράφημα 3-11 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά νομική μορφή

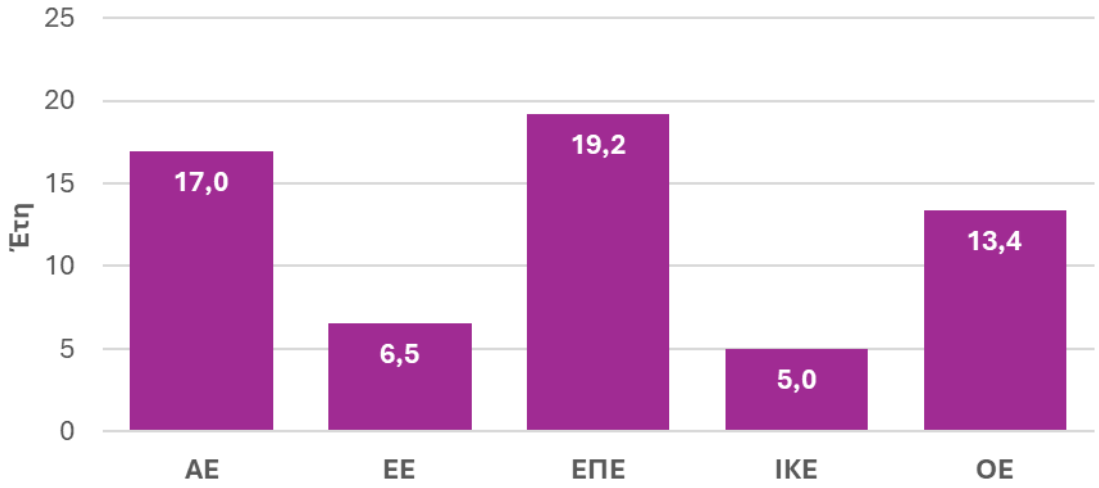

Πίνακας 3-11 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά νομική μορφή

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	Μέση ηλικία σε έτη	% εταιρικών επιχειρήσεων > 20 ετών
ΑΕ	17,0	32,8%
ΕΕ	6,5	7,8%
ΕΠΕ	19,2	33,1%
ΙΚΕ	5,0	1,4%
ΟΕ	13,4	23,8%

Η ανάλυση της μέσης ηλικίας των ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά νομική μορφή αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τον βαθμό ωρίμανσης και τη διαχρονική τους παρουσία στην αγορά. Οι ΕΠΕ εμφανίζουν τη μεγαλύτερη μέση ηλικία, φτάνοντας τα 19,2 έτη, ενώ ακολουθούν οι ΑΕ με 17 έτη και οι ΟΕ με 13,4 έτη. Παράλληλα, περίπου μία στις τρεις ΑΕ (32,8%) και ΕΠΕ (33,1%) λειτουργούν για περισσότερα από 20 χρόνια, γεγονός που υποδηλώνει υψηλότερη σταθερότητα και ανθεκτικότητα.

Αντίθετα, οι νεότερες νομικές μορφές παρουσιάζουν σαφώς χαμηλότερη μέση ηλικία. Οι ΙΚΕ καταγράφουν μέσο όρο μόλις 5 έτη και πολύ περιορισμένο ποσοστό επιχειρηματικών οντοτήτων άνω των 20 ετών (1,4%), εξέλιξη που συνδέεται με τη σχετικά πρόσφατη θεσμοθέτησή τους και τη ραγδαία διάδοσή τους τα τελευταία χρόνια. Αντίστοιχα, οι ΕΕ εμφανίζουν μέση ηλικία 6,5 ετών και μόλις το 7,8% αυτών έχει ξεπεράσει τα 20 έτη λειτουργίας.

Πίνακας 3-12 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά περιφέρεια

	Μέση ηλικία σε έτη	% εταιρικών επιχειρήσεων > 20 ετών
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	11,1	18,5%
ΑΤΤΙΚΗΣ	9,2	13,3%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	12,2	20,2%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	10,6	16,7%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	10,0	14,9%
ΗΠΕΙΡΟΥ	10,9	17,2%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	10,5	16,9%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	9,9	16,3%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	10,2	16,9%
ΚΡΗΤΗΣ	10,3	16,5%
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	8,2	11,4%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	10,8	16,8%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	11,3	18,6%

Οι διαφορές που καταγράφονται μεταξύ των περιφερειών ως προς τη μέση ηλικία των εταιρικών επιχειρήσεων είναι σχετικά μικρές, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις κυμαίνεται γύρω στα 10–11 έτη. Ωστόσο, ορισμένες περιφέρειες εμφανίζουν μεγαλύτερη παρουσία παλαιότερων εταιρικών επιχειρήσεων. Το Βόρειο Αιγαίο καταγράφει τη μεγαλύτερη μέση ηλικία (12,2 έτη), ενώ ακολουθούν η Στερεά Ελλάδα (11,3 έτη) και η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (11,1 έτη). Στις ίδιες περιοχές εντοπίζονται και τα υψηλότερα ποσοστά εταιρικών επιχειρήσεων που λειτουργούν για περισσότερα από 20 χρόνια, γεγονός που παραπέμπει σε έναν πιο σταθερό επιχειρηματικό ιστό.

Αντίθετα, στο Νότιο Αιγαίο και την Αττική οι εταιρικές επιχειρήσεις είναι κατά μέσο όρο νεότερες. Η μέση ηλικία διαμορφώνεται στα 8,2 και 9,2 έτη αντίστοιχα, ενώ τα ποσοστά των εταιρικών επιχειρήσεων άνω των 20 ετών παραμένουν αισθητά χαμηλότερα σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες. Η εικόνα αυτή φαίνεται να συνδέεται με την έντονη ίδρυση νέων εταιρικών επιχειρήσεων κατά τα τελευταία χρόνια, η οποία ανανεώνει διαρκώς τη σύνθεση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Συνολικά, τα στοιχεία δείχνουν ότι, παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, το επιχειρηματικό τοπίο της χώρας χαρακτηρίζεται από συνύπαρξη παλαιότερων και νεότερων επιχειρηματικών σχημάτων.

Πίνακας 3-13 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά κλάδο ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ (ΑΕ, ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ)

	Μέση ηλικία σε έτη	% εταιρικών επιχειρήσεων > 20 ετών
Α.ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	9,9	16,8%
Β.ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	18,6	39,2%
Γ.ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	16,9	35,5%
Δ.ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	8,5	2,4%
Ε.ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	9,9	13,4%
ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	8,7	14,4%
Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	12,4	22,4%
Η.ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	8,0	10,6%
Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	6,8	8,1%
Ι.ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	7,8	11,2%
ΙΑ.ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	7,2	8,1%
ΙΒ.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	6,4	7,8%

	Μέση ηλικία σε έτη	% εταιρικών επιχειρήσεων > 20 ετών
ΙΓ.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	6,8	7,5%
ΙΔ.ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	8,2	11,6%
ΙΕ.ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	7,1	9,0%
ΙΣΤ.ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	11,4	20,3%
ΙΖ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	6,7	6,6%
ΙΗ.ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	6,6	6,5%
ΙΘ.ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	7,3	10,0%
ΚΒ.ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	23,4	18,6%

Η μέση ηλικία των ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων διαφοροποιείται σημαντικά ανά κλάδο, αποτυπώνοντας τον διαφορετικό βαθμό ωρίμανσης του επιχειρηματικού δυναμικού. Οι υψηλότερες τιμές καταγράφονται στα ορυχεία και λατομεία (18,6 έτη) και στη μεταποίηση (16,9 έτη), όπου παράλληλα εντοπίζονται και τα μεγαλύτερα ποσοστά εταιρικών επιχειρήσεων άνω των 20 ετών (39,2% και 35,5% αντίστοιχα). Αντίθετα, αρκετοί κλάδοι υπηρεσιών, όπως η εστίαση, οι επαγγελματικές δραστηριότητες και η υγεία, χαρακτηρίζονται από χαμηλότερη μέση ηλικία (περίπου 6–7 έτη), γεγονός που υποδηλώνει μεγαλύτερη ανανέωση του επιχειρηματικού πληθυσμού. Συνολικά, οι πιο παραδοσιακοί παραγωγικοί κλάδοι εμφανίζουν υψηλότερο βαθμό ωρίμανσης, ενώ οι δυναμικά αναπτυσσόμενοι κλάδοι υπηρεσιών συγκεντρώνουν κυρίως νεότερες επιχειρηματικές οντότητες.

Η ανάλυση της ωρίμανσης των εταιρικών επιχειρήσεων δείχνει ότι η ηλικία και η μακροχρόνια παρουσία τους διαφοροποιούνται ανάλογα με τη νομική μορφή, την περιοχή εγκατάστασης και τον κλάδο δραστηριότητας. Οι πιο παραδοσιακές εταιρικές μορφές και οι κλάδοι της μεταποίησης εμφανίζουν μεγαλύτερο βαθμό ωριμότητας, με υψηλότερη μέση ηλικία και μεγαλύτερο ποσοστό εταιρικών επιχειρήσεων άνω των 20 ετών, ενώ οι νεότερες νομικές μορφές και αρκετοί κλάδοι υπηρεσιών χαρακτηρίζονται από πιο πρόσφατη επιχειρηματική δραστηριότητα. Σε περιφερειακό επίπεδο, οι διαφοροποιήσεις είναι ηπιότερες, με ορισμένες περιοχές να εμφανίζουν πιο σταθερό και εδραιωμένο επιχειρηματικό ιστό, ενώ άλλες παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανανέωση λόγω της αυξημένης δημιουργίας νέων εταιρικών επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια.

4 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ

4.1 Χωρική κατανομή της ενεργής επιχειρηματικής βάσης

Μεθοδολογικό σημείωμα

Για 12.098 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες δεν υπήρχε διαθέσιμη πληροφορία αναφορικά με τον νομό έδρας τους. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η γεωγραφική ανάλυση σε επίπεδο Περιφέρειας, πραγματοποιήθηκε εκτίμηση της έδρας τους με βάση το Επιμελητήριο στο οποίο είναι εγγεγραμμένες, θεωρώντας ότι η έδρα της επιχειρηματική οντότητας αντιστοιχεί στην περιοχή αρμοδιότητας του αντίστοιχου Επιμελητηρίου.

Μετά την εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθοδολογικής προσέγγισης, παρέμειναν 10 επιχειρηματικές οντότητες για τις οποίες δεν ήταν δυνατός ο προσδιορισμός γεωγραφικής θέσης, καθώς είναι εγγεγραμμένες σε φορείς που δεν αντιστοιχούν σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, όπως το Υ.ΚΟΙ.Σ.Ο. – Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) και η Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

Η παραπάνω παραδοχή εφαρμόστηκε αποκλειστικά για σκοπούς στατιστικής ανάλυσης της χωρικής κατανομής των επιχειρηματικών οντοτήτων και ενδέχεται να παρουσιάζει αποκλίσεις σε περιπτώσεις όπου η εγγραφή στο Επιμελητήριο δεν ταυτίζεται πλήρως με τη δηλωμένη έδρα της επιχειρηματική οντότητας.

4.1.1 Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες ανά Περιφέρεια

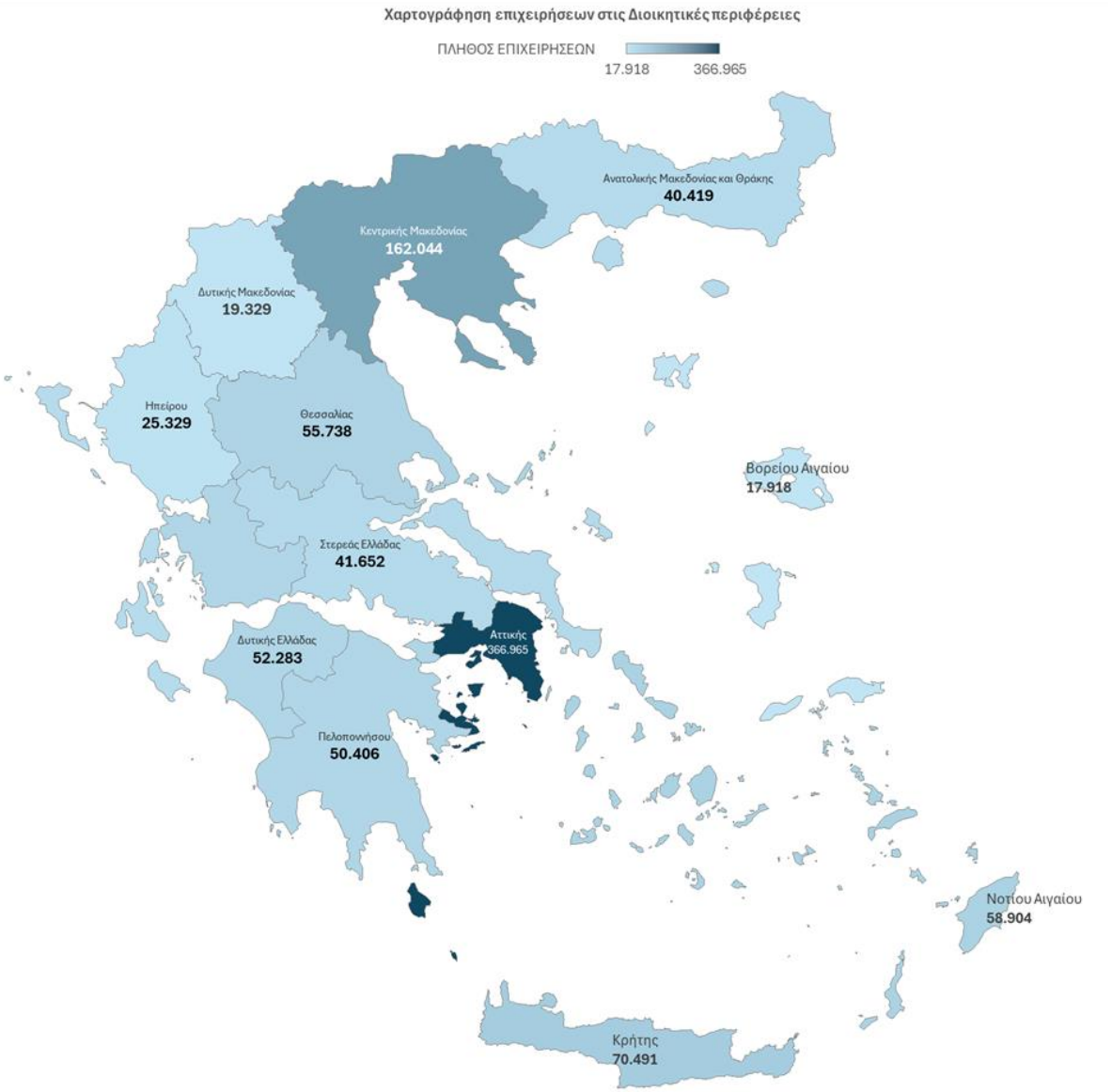

Γράφημα 4-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Περιφέρεια

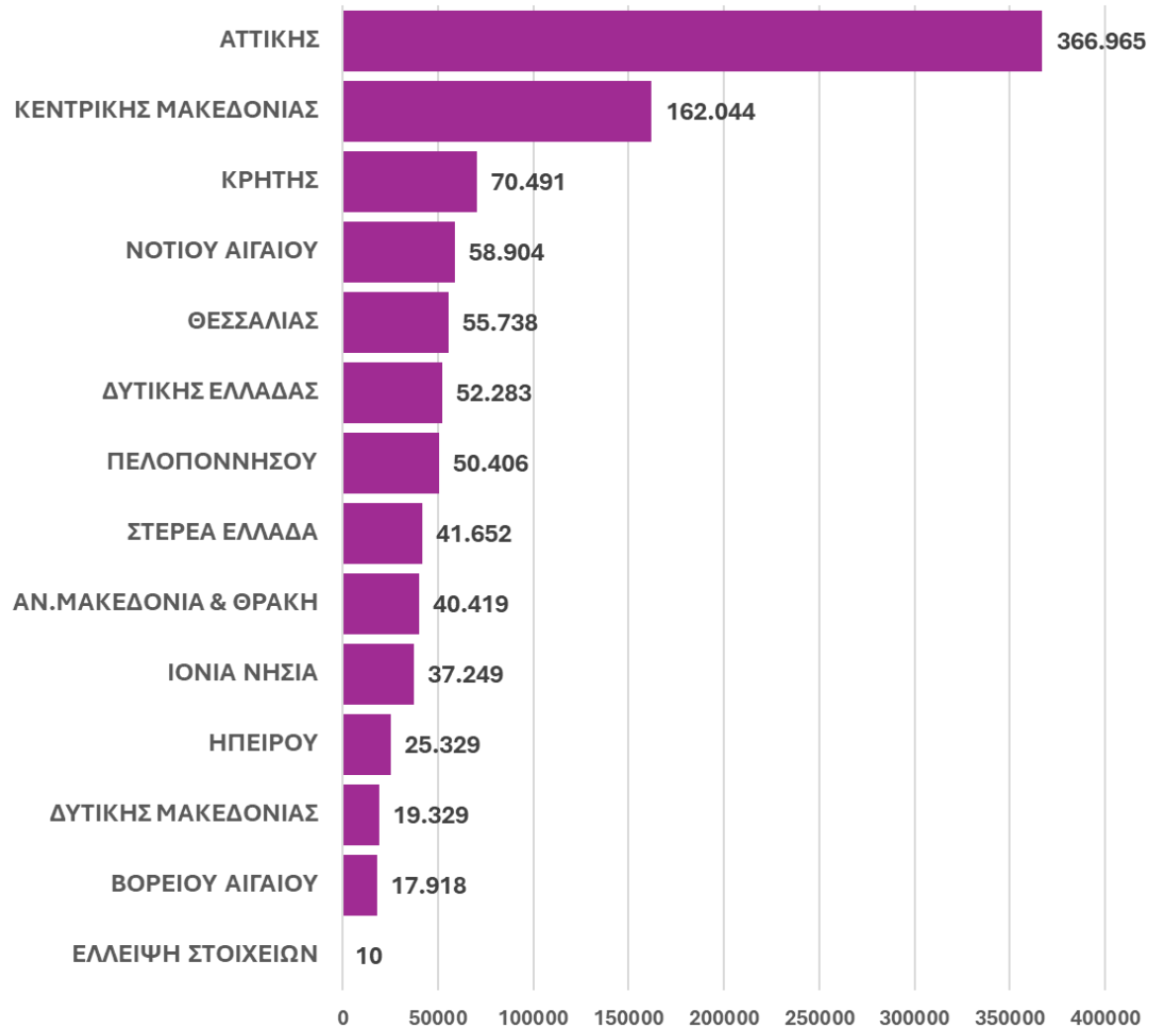

Πίνακας 4-1Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Περιφέρεια

Κατά φθίνουσα σειρά πλήθους επιχειρηματικών οντοτήτων	Πλήθος	%
ΑΤΤΙΚΗΣ	366.965	36,7
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	162.044	16,2
ΚΡΗΤΗΣ	70.491	7,1
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	58.904	5,9
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	55.738	5,6
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	52.283	5,2
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	50.406	5,0
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	41.652	4,2
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	40.419	4,0
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	37.249	3,7
ΗΠΕΙΡΟΥ	25.329	2,5
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	19.329	1,9
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	17.918	1,8
Μη διαθέσιμη πληροφορία	10	0,0
ΣΥΝΟΛΟ	**998.737**	**100,0**

Ο πίνακας 3-14 αποτυπώνει έντονη χωρική συγκέντρωση των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων, καθώς η Αττική συγκεντρώνει 366.965 επιχειρήσεις, δηλαδή το 36,7% του συνόλου. Ακολουθεί η Κεντρική Μακεδονία με 162.044 επιχειρήσεις (16,2%). Συνολικά, οι δύο Περιφέρειες συγκεντρώνουν 52,9% του ενεργού επιχειρηματικού πληθυσμού της χώρας.

Σημαντική παρουσία καταγράφεται επίσης στην Κρήτη (7,1%), στο Νότιο Αιγαίο (5,9%), στη Θεσσαλία (5,6%) και στη Δυτική Ελλάδα (5,2%), ενώ η Πελοπόννησος ακολουθεί με 5,0%. Οι συγκεκριμένες Περιφέρειες αποτελούν, μαζί με την Αττική και την Κεντρική Μακεδονία, τους βασικούς γεωγραφικούς πόλους συγκέντρωσης των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων.

Αντίθετα, χαμηλότερη συμμετοχή στο σύνολο καταγράφεται στο Βόρειο Αιγαίο (1,8%), στη Δυτική Μακεδονία (1,9%) και στην Ήπειρο (2,5%). Η εικόνα αυτή αποτυπώνει τη διαφορετική γεωγραφική κατανομή του ενεργού επιχειρηματικού δυναμικού στο ΓΕΜΗ, χωρίς να λαμβάνει υπόψη το μέγεθος του πληθυσμού κάθε Περιφέρειας. Για τον λόγο αυτό, τα απόλυτα μεγέθη του πίνακα δεν θα πρέπει να ερμηνεύονται ως δείκτης επιχειρηματικής πυκνότητας ή έντασης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

4.1.2 Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες ανά Περιφερειακή ενότητα

Πίνακας 4-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Περιφερειακή ενότητα

Κατά φθίνουσα σειρά πλήθους επιχειρηματικών οντοτήτων	**Πλήθος**	**%**		**Πλήθος**	**%**
ΑΤΤΙΚΗΣ	334.998	33,5	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	9.742	1,0
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	96.966	9,7	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	9.554	1,0
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	31.110	3,1	ΛΕΣΒΟΥ	9.297	0,9
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	29.898	3,0	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	9.050	0,9
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	29.006	2,9	ΕΒΡΟΥ	8.842	0,9
ΑΧΑΙΑΣ	26.108	2,6	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	8.369	0,8
ΧΑΝΙΩΝ	21.565	2,2	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	7.698	0,8
ΛΑΡΙΣΑΣ	19.698	2,0	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	7.353	0,7
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	19.133	1,9	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	6.960	0,7
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	17.723	1,8	ΞΑΝΘΗΣ	6.949	0,7
ΕΥΒΟΙΑΣ	17.364	1,7	ΔΡΑΜΑΣ	6.894	0,7
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	15.377	1,5	ΡΟΔΟΠΗΣ	6.139	0,6
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	14.965	1,5	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	5.757	0,6
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	13.631	1,4	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	4.948	0,5
ΑΘΗΝΩΝ	12.985	1,3	ΚΙΛΚΙΣ	4.886	0,5
ΠΙΕΡΙΑΣ	12.884	1,3	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	4.719	0,5
ΚΑΒΑΛΑΣ	11.595	1,2	ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	4.693	0,5
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	11.549	1,2	ΑΡΤΑΣ	4.664	0,5
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	11.465	1,1	ΣΑΜΟΥ	4.628	0,5
ΠΕΛΛΗΣ	11.274	1,1	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	4.168	0,4
ΗΜΑΘΙΑΣ	11.098	1,1	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	4.031	0,4
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	10.965	1,1	ΧΙΟΥ	3.993	0,4
ΗΛΕΙΑΣ	10.798	1,1	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	3.776	0,4
ΚΟΖΑΝΗΣ	10.785	1,1	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2.798	0,3
ΠΕΙΡΑΙΑ	10.258	1,0	ΦΩΚΙΔΑΣ	2.396	0,2
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	10.118	1,0	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1.970	0,2
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	9.981	1,0	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1.185	0,1
ΣΕΡΡΩΝ	9.971	1,0	Μη διαθέσιμη πληροφορία	10	0,0

4.2 Επιχειρηματική Πυκνότητα ανά Περιφέρεια & Π.Ενότητα

Μεθοδολογικό σημείωμα

Ο δείκτης επιχειρηματικής πυκνότητας εκφράζει τον αριθμό των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων που αντιστοιχούν σε 1.000 κατοίκους κάθε Περιφέρειας ή Π.Ε.

Όσο υψηλότερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερη είναι η συγκέντρωση επιχειρηματικών οντοτήτων σε σχέση με τον πληθυσμό της περιοχής. Ο δείκτης επιτρέπει τη συγκρισιμότητα μεταξύ Περιφερειών διαφορετικού μεγέθους, καθώς αποτυπώνει την ένταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανεξάρτητα από τον απόλυτο αριθμό των επιχειρηματικών οντοτήτων ή των κατοίκων. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η υψηλή επιχειρηματική πυκνότητα δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη υψηλότερο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, καθώς μπορεί να επηρεάζεται από παράγοντες όπως η τουριστική εξειδίκευση, η έκταση της αυτοαπασχόλησης και η διάρθρωση της τοπικής οικονομίας.

Γράφημα 4-2 Επιχειρηματική πυκνότητα – Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά 1.000 κατοίκους

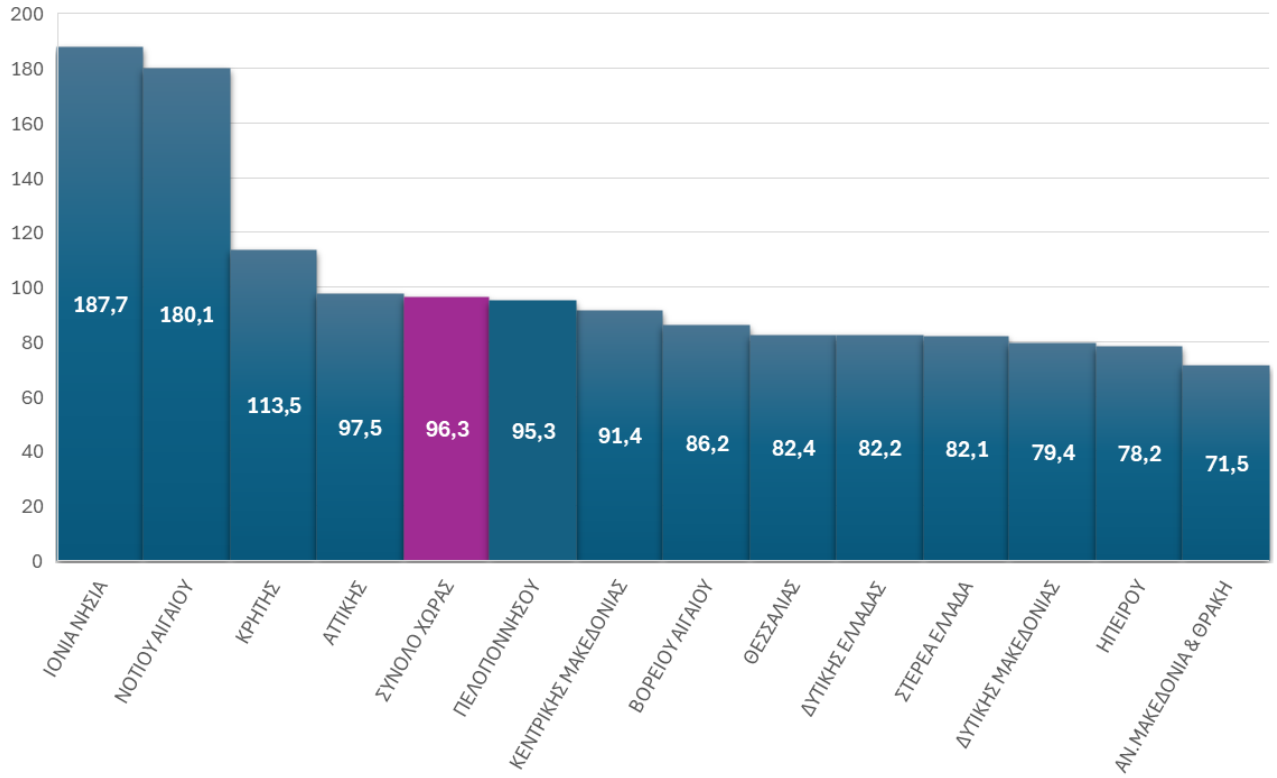

Πίνακας 4-3 Επιχειρηματική πυκνότητα – Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά 1.000 κατοίκους

Κατά φθίνουσα σειρά του δείκτη	Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων	Πληθυσμός	Δείκτης Επιχειρηματικής πυκνότητας
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	37.249	198.421	187,73
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	58.904	327.036	180,11
ΚΡΗΤΗΣ	70.491	621.121	113,49
ΑΤΤΙΚΗΣ	366.965	3.764.272	97,49
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	50.406	529.165	95,26
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	162.044	1.772.400	91,43
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	17.918	207.927	86,17
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	55.738	676.040	82,45

Κατά φθίνουσα σειρά του δείκτη	Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων	Πληθυσμός	Δείκτης Επιχειρηματικής πυκνότητας
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	52.283	635.954	82,21
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	41.652	507.168	82,13
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	19.329	243.575	79,36
ΗΠΕΙΡΟΥ	25.329	324.061	78,16
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	40.419	565.195	71,51
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**998.737**	**10.372.335**	**96,29**

Ο δείκτης επιχειρηματικής πυκνότητας παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, γεγονός που υποδηλώνει ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα δεν κατανέμεται ομοιόμορφα στον ελληνικό χώρο. Σε επίπεδο χώρας, αντιστοιχούν κατά μέσο όρο 96,3 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους.

Την υψηλότερη επιχειρηματική πυκνότητα εμφανίζουν τα Ιόνια Νησιά, με 187,7 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους, και ακολουθεί η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, με 180,1 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους. Οι ιδιαίτερα υψηλές τιμές στις δύο νησιωτικές περιφέρειες συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με την έντονη τουριστική δραστηριότητα, η οποία ευνοεί την ανάπτυξη επιχειρηματικών οντοτήτων στους τομείς της φιλοξενίας, της εστίασης, του εμπορίου και των υπηρεσιών.

Στην τρίτη θέση βρίσκεται η Κρήτη, με 113,5 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους, ενώ η Αττική, παρά το γεγονός ότι συγκεντρώνει το μεγαλύτερο πλήθος επιχειρηματικών οντοτήτων της χώρας (366.965 επιχειρηματικές οντότητες), καταγράφει δείκτη 97,5, ελαφρώς υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο. Το στοιχείο αυτό δείχνει ότι η πολύ μεγάλη πληθυσμιακή βάση της Περιφέρειας εξισορροπεί τη σημαντική συγκέντρωση επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αξιοσημείωτη είναι επίσης η επίδοση της Πελοποννήσου, η οποία παρουσιάζει δείκτη 95,3, πολύ κοντά στον εθνικό μέσο όρο, καθώς και της Κεντρικής Μακεδονίας, όπου αντιστοιχούν 91,4 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους.

Αντίθετα, οι χαμηλότερες τιμές του δείκτη καταγράφονται στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (71,5 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους), στην Ήπειρο (78,2) και στη Δυτική Μακεδονία (79,4). Οι περιφέρειες αυτές χαρακτηρίζονται από μικρότερη συγκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων και αστικών κέντρων, γεγονός που περιορίζει την ένταση της επιχειρηματικής παρουσίας.

Συνολικά, οι διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των Περιφερειών υποδηλώνουν ότι η επιχειρηματική πυκνότητα επηρεάζεται όχι μόνο από το μέγεθος του πληθυσμού, αλλά και από παράγοντες όπως η τουριστική εξειδίκευση, η ύπαρξη μεγάλων αστικών κέντρων, η διάρθρωση της τοπικής οικονομίας και η ένταση της εμπορικής και παραγωγικής δραστηριότητας.

Γράφημα 4-3 10 Π.Ε. με την μεγαλύτερη και την μικρότερη πυκνότητα ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων/1.000 κατοίκους

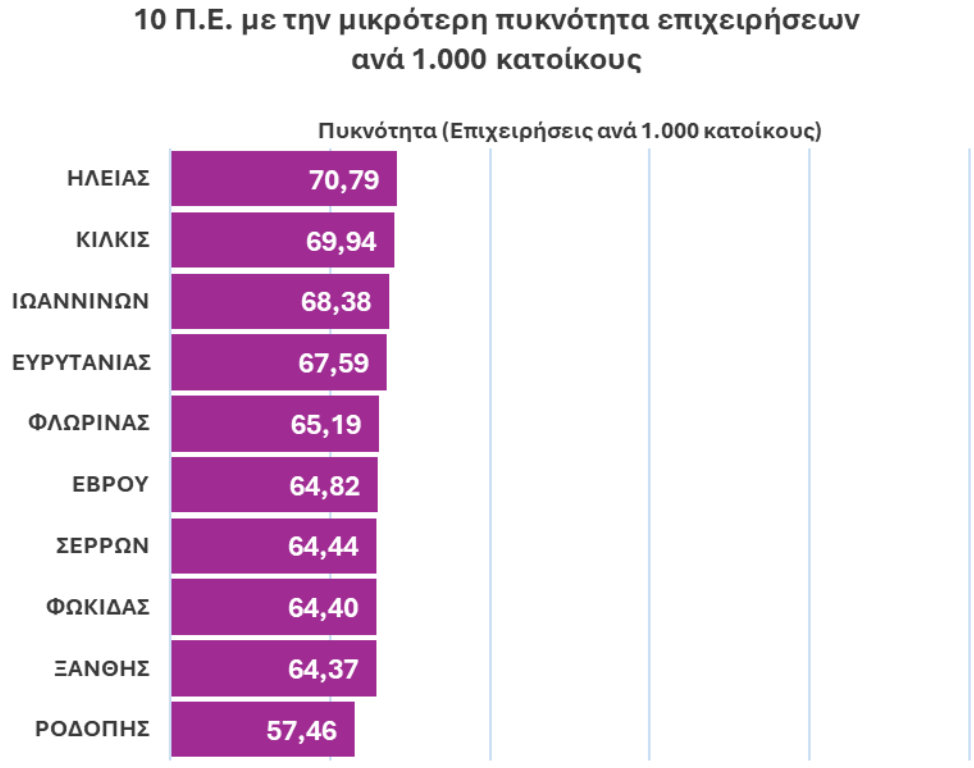

Οι δέκα περιφερειακές ενότητες με τους υψηλότερους δείκτες επιχειρηματικής πυκνότητας είναι οι Κυκλάδες (257,9 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους), η Ζάκυνθος (225,6), η Λευκάδα (213,0), η Κέρκυρα (181,4), η Κεφαλληνία (149,7), η Χαλκιδική (148,6), τα Χανιά (137,6), τα Δωδεκάνησα (137,4), το Ρέθυμνο (118,0) και η Πιερία (111,9).

Κοινό χαρακτηριστικό των περισσότερων από τις παραπάνω περιοχές είναι η έντονη τουριστική δραστηριότητα. Οι Κυκλάδες καταγράφουν με διαφορά τον υψηλότερο δείκτη στη χώρα, καθώς αντιστοιχούν σχεδόν 258 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους, γεγονός που συνδέεται άμεσα με τη μεγάλη ανάπτυξη του τουρισμού και των συναφών υπηρεσιών. Αντίστοιχα, η Ζάκυνθος, η Λευκάδα, η Κέρκυρα και η Κεφαλληνία παρουσιάζουν εξαιρετικά υψηλή επιχειρηματική συγκέντρωση, καθώς οι τοπικές οικονομίες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στη φιλοξενία, την εστίαση και το εμπόριο.

Στις πρώτες θέσεις κατατάσσονται επίσης η Χαλκιδική, τα Χανιά, τα Δωδεκάνησα και το Ρέθυμνο, περιοχές με έντονη εποχικότητα και σημαντική εξάρτηση από τον τουριστικό τομέα. Η παρουσία της Πιερίας στη δεκάδα υποδηλώνει τη συνδυαστική επίδραση του τουρισμού και της εμπορικής δραστηριότητας στην επιχειρηματική ανάπτυξη της περιοχής.

Στον αντίποδα, οι δέκα περιφερειακές ενότητες με τη χαμηλότερη επιχειρηματική πυκνότητα είναι η Ροδόπη (57,5 επιχειρηματικές οντότητες ανά 1.000 κατοίκους), η Ξάνθη (64,4), η Φωκίδα (64,4), οι Σέρρες (64,4), ο Έβρος (64,8), η Φλώρινα (65,2), η Ευρυτανία (67,6), τα Ιωάννινα (68,4), το Κιλκίς (69,9) και η Ηλεία (70,8). Οι περισσότερες από τις περιφερειακές ενότητες αυτές βρίσκονται στη Βόρεια Ελλάδα και χαρακτηρίζονται από μικρότερη συγκέντρωση αστικών και οικονομικών δραστηριοτήτων. Ιδιαίτερα χαμηλές τιμές εμφανίζονται στη Ροδόπη, την Ξάνθη, τον Έβρο και τις Σέρρες, γεγονός που αντανακλά την περιορισμένη επιχειρηματική ένταση σε σχέση με τον πληθυσμό τους.

Παράλληλα, περιοχές όπως η Φλώρινα, η Ευρυτανία και το Κιλκίς επηρεάζονται από τη μικρότερη πληθυσμιακή βάση, τη γεωγραφική απομόνωση και την περιορισμένη διαφοροποίηση της παραγωγικής τους δομής. Τα Ιωάννινα και η Ηλεία, αν και διαθέτουν σημαντικά αστικά κέντρα και οικονομική δραστηριότητα, καταγράφουν επίσης χαμηλότερους δείκτες σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο.

Πίνακας 4-4 Επιχειρηματική πυκνότητα ανά Περιφέρεια και κλάδο.

ΚΛΑΔΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΔΕΙΚΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ			
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **18,4**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **9,6**	
ΑΤΤΙΚΗΣ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **20,7**	ΙΓ.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ **8,7**	
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **18,4**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **14,0**	
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **19,8**		
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **17,6**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **8,3**	
ΗΠΕΙΡΟΥ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **18,1**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **12,7**	
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **21,2**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **10,9**	
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ **16,1**

ΚΛΑΔΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΔΕΙΚΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ			
	49,3	**28,5**	
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **22,8**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **9,42**	
ΚΡΗΤΗΣ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **24,4**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **18,9**	ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ **11,1**
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **48,6**	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **32,5**	ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ **16,1**
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **22,3**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **13,4**	
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	Ζ.ΧΟΝΔΡΙΚΟ & ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ **20,2**	Θ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ **10,6**	

Εξετάζοντας την κλαδική διαφοροποίηση της επιχειρηματικής πυκνότητας ανά Περιφέρεια, δηλαδή τη σχετική παρουσία κάθε κλάδου στο επιχειρηματικό οικοσύστημα της κάθε περιοχής. Οι τιμές δεν εκφράζουν απλώς το πλήθος των επιχειρηματικών οντοτήτων, αλλά τη βαρύτητα κάθε κλάδου στη συνολική επιχειρηματική βάση της Περιφέρειας, επιτρέποντας τη σύγκριση της παραγωγικής εξειδίκευσης μεταξύ των περιοχών.

Η σύνθεση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά Περιφέρεια αναδεικνύει τη σημαντική παρουσία τριών κυρίως κλάδων:

- του εμπορίου,
- των δραστηριοτήτων παροχής καταλύματος και εστίασης και
- των κατασκευών,

οι οποίοι εμφανίζουν αυξημένη συμμετοχή στις περισσότερες περιοχές της χώρας.

Ο κλάδος του χονδρικού και λιανικού εμπορίου (Ζ) αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους σε όλες σχεδόν τις Περιφέρειες, με τη μεγαλύτερη συμμετοχή να καταγράφεται στο Νότιο Αιγαίο (32,5%), στα Ιόνια Νησιά (28,5%), στην Κρήτη (24,4%) και στην Κεντρική Μακεδονία (22,8%). Η αυξημένη παρουσία του εμπορίου στις τουριστικές Περιφέρειες συνδέεται με την έντονη ανάπτυξη δραστηριοτήτων λιανικής, εμπορίου ειδών τουριστικού ενδιαφέροντος και υπηρεσιών που υποστηρίζουν την τουριστική κατανάλωση.

Ιδιαίτερα έντονη περιφερειακή διαφοροποίηση εμφανίζει ο κλάδος καταλύματος και εστίασης (Θ). Τα Ιόνια Νησιά (49,3%) και το Νότιο Αιγαίο (48,6%) παρουσιάζουν εξαιρετικά υψηλή συγκέντρωση στον συγκεκριμένο κλάδο, γεγονός που αποτυπώνει τον καθοριστικό ρόλο του τουρισμού στην επιχειρηματική τους δομή. Ακολουθούν η Κρήτη (18,9%), η Πελοπόννησος (13,4%), η Ήπειρος (12,7%) και η Θεσσαλία (10,9%). Οι τιμές αυτές δείχνουν ότι στις νησιωτικές οικονομίες η επιχειρηματική δραστηριότητα είναι σε μεγάλο βαθμό προσανατολισμένη στις υπηρεσίες φιλοξενίας και τουρισμού, γεγονός που δημιουργεί υψηλή εξειδίκευση αλλά και μεγαλύτερη εξάρτηση από τη διακύμανση της τουριστικής ζήτησης.

Οι κατασκευές (ΣΤ) παρουσιάζουν αυξημένη συμμετοχή κυρίως σε περιοχές με έντονη οικοδομική ή τουριστική ανάπτυξη. Υψηλότερες τιμές καταγράφονται στα Ιόνια Νησιά (16,1%) και στο Νότιο Αιγαίο (16,1%), ενώ ακολουθούν η Κρήτη (11,1%) και η Πελοπόννησος (8,5%). Η αυξημένη παρουσία του κλάδου στις συγκεκριμένες περιοχές σχετίζεται με επενδύσεις σε τουριστικές υποδομές, ανακαινίσεις και ανάπτυξη ακινήτων.

Ο κλάδος της μεταποίησης (Γ) εμφανίζει πιο ισορροπημένη κατανομή, χωρίς πολύ μεγάλες αποκλίσεις

μεταξύ των Περιφερειών. Υψηλότερη συμμετοχή καταγράφεται στη Δυτική Μακεδονία (7,2%), στην Κρήτη (6,9%), στην Πελοπόννησο (6,6%) και στα Ιόνια Νησιά (6,4%). Η σχετικά περιορισμένη διαφοροποίηση δείχνει ότι η μεταποίηση αποτελεί σημαντικό αλλά όχι κυρίαρχο τμήμα της επιχειρηματικής βάσης των περισσότερων περιοχών. Στον κλάδο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (Δ) ξεχωρίζει η Δυτική Μακεδονία (7,1%), γεγονός που συνδέεται με τον ιστορικό ρόλο της περιοχής στον ενεργειακό τομέα. Παράλληλα, η παρουσία του κλάδου είναι υψηλότερη από τον μέσο όρο σε περιοχές με σημαντική ανάπτυξη ενεργειακών δραστηριοτήτων.

Οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (ΙΓ) εμφανίζουν μεγαλύτερη συγκέντρωση στις Περιφέρειες με ισχυρότερα αστικά και επιχειρηματικά κέντρα. Η Αττική (8,7%) παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συμμετοχή, ακολουθούμενη από το Νότιο Αιγαίο (5,5%), την Κρήτη (5,1%) και τα Ιόνια Νησιά (5,0%). Η υψηλή παρουσία στην Αττική αντανακλά τη συγκέντρωση υπηρεσιών υψηλής εξειδίκευσης, συμβουλευτικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων που υποστηρίζουν τη λειτουργία μεγαλύτερων επιχειρηματικών οργανισμών. Οι κλάδοι ενημέρωσης και επικοινωνίας (Ι), χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων (ΙΑ) και υγείας και κοινωνικής μέριμνας (ΙΖ) παρουσιάζουν σαφώς μεγαλύτερη παρουσία στην Αττική, γεγονός που συνδέεται με τον μητροπολιτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας και τη συγκέντρωση διοικητικών, οικονομικών και εξειδικευμένων υπηρεσιών.

Συνολικά, τα στοιχεία αναδεικνύουν δύο διαφορετικά πρότυπα επιχειρηματικής δομής. Από τη μία πλευρά, οι νησιωτικές και τουριστικές Περιφέρειες (Ιόνια Νησιά, Νότιο Αιγαίο, Κρήτη) χαρακτηρίζονται από υψηλή συγκέντρωση σε κλάδους που συνδέονται με τον τουρισμό, κυρίως την εστίαση, τα καταλύματα, το εμπόριο και τις κατασκευές. Από την άλλη πλευρά, η Αττική παρουσιάζει πιο διαφοροποιημένη επιχειρηματική βάση, με ισχυρότερη παρουσία σε υπηρεσίες γνώσης, επαγγελματικές δραστηριότητες, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και διοικητική υποστήριξη.

Η υψηλή συγκέντρωση συγκεκριμένων κλάδων σε ορισμένες Περιφέρειες αποτελεί ένδειξη περιφερειακής εξειδίκευσης, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να υποδηλώνει αυξημένη εξάρτηση από συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες, ιδιαίτερα στις περιοχές όπου ο τουρισμός κατέχει κυρίαρχο ρόλο.

5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΕΓΕΘΟΣ,ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ

5.1 Πεδίο, δεδομένα και μεθοδολογία της οικονομικής ανάλυσης

Μεθοδολογικό σημείωμα

Το κεφάλαιο της οικονομικής απόδοσης στηρίζεται σε δεδομένα των εγγεγραμμένων επιχειρηματικών οντοτήτων στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) οι οποίες είναι υπόχρεες για την υποβολή ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Τα δεδομένα αφορούν την λογιστική χρήση 2024, καθώς κατά την συγγραφή της παρούσας δεν είχε ολοκληρωθεί η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων του 2025.

Υπόχρεες για την υποβολή ετήσιων οικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) είναι:

- όλες οι κεφαλαιουχικές εταιρείες, δηλαδή οι Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.), οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και οι Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (Ι.Κ.Ε.),
- οι προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε. και Ε.Ε.) που εμπίπτουν στην περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4308/2014, δηλαδή εκείνες στις οποίες όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη επειδή είναι νομικά πρόσωπα κεφαλαιουχικής μορφής.
- Συνεταιρισμοί που υπάγονται σε υποχρέωση εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. (π.χ. αστικοί, αγροτικοί, ενεργειακοί κ.λπ.
- Ευρωπαϊκές μορφές: SE (Societas Europaea – Ευρωπαϊκή Εταιρεία), SCE (Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρεία), EEIG (Ευρωπαϊκός Όμιλος Οικονομικού Σκοπού)
- Ενεργειακές κοινότητες και λοιπές συνεταιριστικές οντότητες που υπάγονται σε υποχρέωση εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ.
- και κάθε άλλη νομική μορφή η οποία υπάγεται στις διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ν. 4308/2014) ως υποκείμενη σε δημοσιότητα και είναι υπόχρεη εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ.

Από την ανάλυσή μας εξαιρέθηκαν τα Υποκαταστήματα Αλλοδαπής καθώς κάθε υποκατάστημα υποβάλλει στο ΓΕΜΗ τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της μητρικής, όπως αυτές έχουν δημοσιευθεί στο επίσημο μητρώο της χώρας προέλευσής της, γεγονός που αλλοιώνει τα αποτελέσματα της οικονομικής ανάλυσης.

Επίσης, από τις αναλύσεις εξαιρέθηκαν υποβολές που είχαν ποσά τόσο μικρά που εκτιμήθηκε ότι αποτελούν λάθος καταχώρηση.

Υπολογισμός μεγέθους: Ειδικότερα, δεδομένου ότι μέρος των αναλύσεων βασίζεται στη συσχέτιση του κύκλου εργασιών με τον αριθμό απασχολουμένων και στον υπολογισμό σχετικών δεικτών παραγωγικότητας, κρίθηκε απαραίτητη η εξαίρεση ορισμένων εγγραφών για τις οποίες τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επιτρέπουν την ασφαλή αξιολόγηση της οικονομικής δραστηριότητας.

Συγκεκριμένα, από το αρχικό δείγμα εξαιρέθηκαν:

- **Οι επιχειρηματικές οντότητες για τις οποίες δεν υπήρχε διαθέσιμη τιμή στον κύκλο εργασιών**, καθώς η απουσία του συγκεκριμένου στοιχείου δεν επιτρέπει την αξιολόγηση του οικονομικού μεγέθους της επιχειρηματική οντότητας.
- **Οι επιχειρηματικές οντότητες για τις οποίες δεν υπήρχε διαθέσιμη τιμή στον αριθμό απασχολουμένων**, καθώς η μεταβλητή αυτή αποτελεί βασικό στοιχείο για την εκτίμηση δεικτών που σχετίζονται με την απασχόληση και την παραγωγικότητα.
- **Οι επιχειρηματικές οντότητες με κύκλο εργασιών άνω των 700.000 ευρώ και μηδενικό αριθμό απασχολουμένων**, καθώς ο συνδυασμός υψηλής οικονομικής δραστηριότητας και μηδενικής απασχόλησης ενδέχεται να υποδηλώνει ελλιπή καταγραφή του ανθρώπινου δυναμικού και μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές στρεβλώσεις κατά τον υπολογισμό σχετικών δεικτών.

Η παραπάνω διαδικασία δεν αποτελεί αποκλεισμό επιχειρηματικών οντοτήτων από τον συνολικό επιχειρηματικό πληθυσμό, αλλά εφαρμογή κριτηρίων καθαρισμού των δεδομένων με σκοπό τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των επιμέρους οικονομικών αναλύσεων.

Για την λογιστική χρήση 2024 το πλήθος των εταιρικών επιχειρήσεων που υπέβαλαν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις είναι 121.878.

Πίνακας 5-1Πλήθος ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων που υπέβαλαν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για την χρήση 2024

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΠΛΗΘΟΣ ΥΠΟΒΟΛΩΝ[1]	%
ΑΕ	35.209	28,9
ΙΚΕ	71.670	58,8
ΟΕ	545	0,4
ΕΕ	771	0,6
ΕΠΕ	12.235	10,0
ΛΟΙΠΕΣ	1.448	1,2
Σύνολο	**121.878**	**100,0**

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται το πλήθος των εταιρικών επιχειρήσεων που έχουν υποβάλει κάθε μια πληροφορία από τις οικονομικές τους καταστάσεις. Όπως είναι σαφές περίπου το 77% των εταιρικών επιχειρήσεων δηλώνουν το Σύνολο ενεργητικού, τον κύκλο εργασιών και τον ετήσιο μέσο όρο των απασχολουμένων. Όλες οι άλλες πληροφορίες υποβάλλονται από 29,6%-36,4% των εταιρικών επιχειρήσεων.

Πίνακας 5-2 Πλήθος ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων που υπέβαλαν δεδομένα για κάθε λογαριασμό για την χρήση 2024

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΥΠΟΒΟΛΩΝ	% επί του συνόλου
Σύνολο ενεργητικού*	120.648	76,39
Κύκλος εργασιών	121.759	77,09
Αποτελέσματα προ φόρων	57.813	36,6
Σύνολο υποχρεώσεων	56.772	35,9
Αποθέματα	51.474	32,6
Απαιτήσεις	55.747	35,3
Προκαταβολές/ prepayments	46.709	29,6
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	57.460	36,4
Απασχολούμενοι (ετήσιος μέσος όρος)	121.833	77,14
Πάγια	56.560	35,81

5.2 Μέγεθος εταιρικών επιχειρήσεων με βάση την απασχόληση

Οι επιχειρηματικές οντότητες στην Ελλάδα κατατάσσονται σε πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες οντότητες σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 47 του ν. 5164/2024, ο οποίος ενσωμάτωσε την Κατ' Εξουσιοδότηση Οδηγία (ΕΕ) 2023/2775. Η κατάταξη βασίζεται σε τρία κριτήρια: το σύνολο ενεργητικού, τον καθαρό κύκλο εργασιών και τον μέσο όρο απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της χρήσης. Η κατηγορία μεγέθους της επιχειρηματική οντότητας καθορίζει το εύρος των οικονομικών καταστάσεων και των συνοδευτικών στοιχείων που υποβάλλονται στο Γ.Ε.ΜΗ. και τις σχετικές υποχρεώσεις δημοσιότητας.

[1] *Αφορά επιχειρηματικές οντότητες που έχουν καταχωρήσει τουλάχιστον έναν από τους λογαριασμούς: Σύνολο ενεργητικού, Κύκλος εργασιών, Αποτελέσματα προ φόρων, Σύνολο υποχρεώσεων, Αποθέματα, Απαιτήσεις, Προκαταβολές, Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων, Απασχολούμενοι, Πάγια.*

Συνεπώς, για τη χρήση 2024 ισχύουν τα εξής όρια:

Κατηγορία	Σύνολο Ενεργητικού	Καθαρός Κύκλος Εργασιών	Μέσος Όρος Απασχολουμένων
Πολύ μικρές	≤ 450.000 €	≤ 900.000 €	≤ 10
Μικρές	*≤ 5.000.000 €*	*≤ 10.000.000 €*	*≤ 50*
Μεσαίες	≤ 25.000.000 €	≤ 50.000.000 €	≤ 250
Μεγάλες	*Υπερβαίνουν δύο από τα τρία παραπάνω όρια*		*>250*

Σημειώνεται ότι η κατάταξη κατά μέγεθος αφορά αποκλειστικά τις εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες ήταν διαθέσιμα τα απαραίτητα οικονομικά στοιχεία και δεν αποτυπώνει το σύνολο του επιχειρηματικού πληθυσμού.

Για τον χαρακτηρισμό των εταιρικών επιχειρήσεων με μέγεθος πρέπει να είναι διαθέσιμα και τα 3 όρια. Για την διαχειριστική χρήση 2024 διαθέσιμα όλα τα απαιτούμενα στοιχεία ήταν σε **120.430 εταιρικές επιχειρήσεις.**

Πίνακας 5-3 Κατανομή ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων κατά μέγεθος και νομική μορφή

ΜΕΓΕΘΟΣ	Πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων	ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ					
		ΑΕ	ΙΚΕ	ΕΠΕ	ΟΕ	ΕΕ	ΛΟΙΠΕΣ
Πολύ μικρές	97.103	21.112	64.766	9.059	307	573	1.286
Μικρές	19.161	9.776	6.068	2.836	228	182	71
Μεσαίες	3.370	2.952	170	219	5	7	17
Μεγάλες	796	761	4	30	0	0	1
Σύνολο	**120.430**	**34.601**	**71.008**	**12.144**	**540**	**762**	**1.375**

Το υποσύνολο των εταιρικών επιχειρήσεων για τις οποίες είναι διαθέσιμα στοιχεία μεγέθους αποτελείται κυρίως από πολύ μικρές επιχειρηματικές οντότητες, οι οποίες ανέρχονται σε 97.103 και αντιστοιχούν στο 80,6% του συνόλου. Οι μικρές επιχειρηματικές οντότητες αντιπροσωπεύουν το 15,9% (19.161 επιχειρηματικές οντότητες), ενώ οι μεσαίες και μεγάλες επιχειρηματικές οντότητες αποτελούν μόλις το 2,8% και 0,7%, αντίστοιχα.

Ως προς τη νομική μορφή, οι ΙΚΕ αποτελούν τη μεγαλύτερη ομάδα μεταξύ των πολύ μικρών επιχειρηματικών οντοτήτων (64.766 επιχειρηματικές οντότητες), ενώ οι ΑΕ εμφανίζουν σημαντικά μεγαλύτερη συμμετοχή στις μεγαλύτερες κατηγορίες μεγέθους. Ειδικότερα, από τις 796 μεγάλες επιχειρηματικές οντότητες, οι 761 (95,6%) είναι Ανώνυμες Εταιρείες, γεγονός που αντανακλά τη μεγαλύτερη παρουσία της συγκεκριμένης νομικής μορφής στις επιχειρηματικές οντότητες αυξημένου μεγέθους.

5.3 Κύκλος εργασιών: Μέγεθος και κατανομή

Πίνακας 5-4 Κύκλος εργασιών ανά μέγεθος ενεργής εταιρικής επιχείρησης

	Πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (χιλ. €)	% επί του Συνολικού Τζίρου	Μέσος Τζίρος ανά Εταιρεία (€)
Πολύ μικρές	97.103	14.711.121,11	4,9	151.500,17
Μικρές	19.161	59.619.053,32	19,9	3.111.479,22
Μεσαίες	3.370	66.602.669,46	22,2	19.763.403,40
Μεγάλες	796	158.643.932,82	53,0	199.301.423,14
Σύνολο	**120.430**	**299.576.776,70**	**100,0**	**2.487.559,38**

Ο κύκλος εργασιών εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλή συγκέντρωση στις μεγάλες εταιρικές επιχειρήσεις, οι οποίες, αν και αποτελούν μόλις 796 εταιρικές επιχειρήσεις (0,7% του εξεταζόμενου συνόλου), πραγματοποιούν 158,6 δισ. ευρώ, δηλαδή το 53,0% του συνολικού κύκλου εργασιών. Ο μέσος κύκλος εργασιών ανά μεγάλη εταιρική επιχείρηση ανέρχεται σε περίπου 199,3 εκατ. ευρώ, καταδεικνύοντας τη σημαντική οικονομική βαρύτητα της συγκεκριμένης κατηγορίας.

Οι μεσαίες εταιρικές επιχειρήσεις συνεισφέρουν το 22,2% του συνολικού κύκλου εργασιών, ενώ οι μικρές εταιρικές επιχειρήσεις το 19,9%. Αντίθετα, οι πολύ μικρές εταιρικές επιχειρήσεις, παρά το γεγονός ότι αποτελούν το 80,6% των εταιρικών επιχειρήσεων του υποσυνόλου, παράγουν μόλις το 4,9% του συνολικού κύκλου εργασιών, με μέσο κύκλο εργασιών 151,5 χιλ. ευρώ ανά εταιρική επιχείρηση.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν την έντονη συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας στις μεγαλύτερες εταιρικές επιχειρήσεις, καθώς όσο αυξάνεται το μέγεθος της εταιρικής επιχείρησης αυξάνεται δυσανάλογα και η συμμετοχή της στον συνολικό κύκλο εργασιών. Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αφορούν αποκλειστικά το υποσύνολο των εταιρικών επιχειρήσεων για τις οποίες ήταν διαθέσιμα τα απαραίτητα οικονομικά δεδομένα και δεν μπορούν να γενικευθούν στο σύνολο του επιχειρηματικού πληθυσμού.

Πίνακας 5-5 Κύκλος εργασιών ανά νομική μορφή ενεργής εταιρικής επιχείρησης

	Πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (χιλ €)	% επί του Συνολικού Τζίρου	Μέσος Τζίρος ανά Εταιρεία (€)
ΑΕ	34.601	250.153.039,06	83,5	7.229.647,67
ΙΚΕ	71.008	28.402.748,73	9,5	399.993,64
ΟΕ	540	872.284,49	0,3	1.615.341,64
ΕΕ	762	783.360,38	0,3	1.028.031,99
ΕΠΕ	12.144	18.392.674,79	6,1	1.514.548,32
ΛΟΙΠΕΣ	1.375	972.669,24	0,3	707.395,81
Σύνολο	**120.430**	**299.576.776,70**	**100,0**	**2.487.559,38**

Η κατανομή του κύκλου εργασιών ανά νομική μορφή αναδεικνύει την κυρίαρχη θέση των Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΕ) στην οικονομική δραστηριότητα του εξεταζόμενου υποσυνόλου. Παρότι οι ΑΕ αντιστοιχούν σε 34.601 εταιρικές επιχειρήσεις (28,7% του συνόλου), πραγματοποιούν 250,2 δισ. ευρώ κύκλου εργασιών, συγκεντρώνοντας το 83,5% του συνολικού τζίρου. Παράλληλα, εμφανίζουν τον υψηλότερο μέσο κύκλο εργασιών ανά εταιρική επιχείρηση, ο οποίος ανέρχεται σε περίπου 7,23 εκατ. ευρώ. Οι Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ) αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία ως προς το πλήθος των εταιρικών επιχειρήσεων (71.008 εταιρικές επιχειρήσεις ή 59,0% του συνόλου), ωστόσο συμμετέχουν μόλις με 9,5% στον συνολικό κύκλο εργασιών. Ο μέσος κύκλος εργασιών τους διαμορφώνεται σε περίπου 400 χιλ. ευρώ ανά εταιρική επιχείρηση, γεγονός που αντανακλά τον κυρίως πολύ μικρό χαρακτήρα των εταιρικών επιχειρήσεων αυτής της νομικής μορφής. Οι ΕΠΕ συνεισφέρουν το 6,1% του συνολικού κύκλου εργασιών, με μέσο κύκλο εργασιών περίπου 1,51 εκατ. ευρώ ανά εταιρική επιχείρηση, ενώ οι ΟΕ, ΕΕ και οι λοιπές

νομικές μορφές συμμετέχουν αθροιστικά με ποσοστό μικρότερο του 1% του συνολικού κύκλου εργασιών.

Συνολικά, τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι, παρά την αριθμητική υπεροχή των ΙΚΕ, η οικονομική δραστηριότητα συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στις Ανώνυμες Εταιρείες, οι οποίες παρουσιάζουν σημαντικά υψηλότερη παραγωγική και οικονομική δυναμική. Επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα αφορούν αποκλειστικά τις εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες ήταν διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και δεν αναφέρονται στο σύνολο του επιχειρηματικού πληθυσμού.

5.4 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο

Μεθοδολογικό σημείωμα

Για την ανάλυση της συγκεκριμένης υπο-ενότητας πραγματοποιήθηκε έλεγχος ποιότητας και πληρότητας των διαθέσιμων δεδομένων, με στόχο τον περιορισμό πιθανών στρεβλώσεων που μπορεί να προκύψουν από ελλιπείς ή μη αντιπροσωπευτικές καταχωρίσεις.

Ειδικότερα, δεδομένου ότι μέρος των αναλύσεων βασίζεται στη συσχέτιση του κύκλου εργασιών με τον αριθμό απασχολουμένων και στον υπολογισμό σχετικών δεικτών παραγωγικότητας, κρίθηκε απαραίτητη η εξαίρεση ορισμένων εγγραφών για τις οποίες τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επιτρέπουν την ασφαλή αξιολόγηση της οικονομικής δραστηριότητας.

Αναλυτικά οι εξαιρέσεις παρατίθενται στο Μεθοδολογικό σημείωμα στην αρχή του κεφαλαίου 5.

Ο δείκτης του κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο αποτελεί έναν βασικό δείκτη αποτύπωσης της οικονομικής παραγωγικότητας των εταιρικών επιχειρήσεων, καθώς εξετάζει τη σχέση μεταξύ της οικονομικής δραστηριότητας (κύκλος εργασιών) και του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται σε αυτές. Ο δείκτης επιτρέπει τη σύγκριση της σχετικής παραγωγικής δυναμικότητας μεταξύ εταιρικών επιχειρήσεων διαφορετικού μεγέθους, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεγαλύτερες εταιρικές επιχειρήσεις διαθέτουν συνήθως διαφορετική οργανωτική δομή, τεχνολογικό επίπεδο και ένταση κεφαλαίου.

Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, ο δείκτης υπολογίστηκε ως ο λόγος του συνολικού κύκλου εργασιών προς τον συνολικό αριθμό απασχολουμένων (μέσο ετήσιο) ανά κατηγορία μεγέθους εταιρικής επιχείρησης. Η ανάλυση βασίζεται αποκλειστικά στις εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες ήταν διαθέσιμα τόσο τα οικονομικά στοιχεία όσο και τα στοιχεία απασχόλησης, επομένως τα αποτελέσματα αφορούν το συγκεκριμένο υποσύνολο της επιχειρηματικής βάσης.

Ο δείκτης θα πρέπει να ερμηνεύεται με προσοχή, καθώς η τιμή του επηρεάζεται από τη σύνθεση των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιούνται οι εταιρικές επιχειρήσεις, τον βαθμό κεφαλαιακής έντασης, το επιχειρηματικό μοντέλο, καθώς και την πληρότητα και ακρίβεια καταγραφής των στοιχείων απασχόλησης.

Πίνακας 5-6 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο ανά μέγεθος ενεργής εταιρικής επιχείρησης

	Πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων	Συνολικός Αριθμός Εργαζομένων	Κύκλος εργασιών ανά Εργαζόμενο (€/εργαζόμενο)
Πολύ μικρές	97.103	181.552,81	81.029,43
Μικρές	19.161	386.723,88	154.164,40
Μεσαίες	3.370	337.543,74	197.315,67
Μεγάλες	796	449.284,15	353.103,78
Σύνολο	**120.430**	**1.355.104,58**	**221.072,81**

Πίνακας 5-7 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο ανά νομική μορφή ενεργής εταιρικής επιχείρησης

	Πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων	Συνολικός Αριθμός Εργαζομένων	Κύκλος εργασιών ανά Εργαζόμενο (€/εργαζόμενο)
ΑΕ	34.601	1.008.388,05	248.072,2
ΙΚΕ	71.008	238.900,70	118.889,3
ΟΕ	540	4.211,31	207.129
ΕΕ	762	5.534,19	141.549,2
ΕΠΕ	12.144	95.456,25	192.681,7
ΛΟΙΠΕΣ	1.375	2.614,08	372.088,6
Σύνολο	**120.430**	**1.355.104,58**	**221.072,81**

Η ανάλυση του κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο με βάση τη νομική μορφή αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών εταιρικών επιχειρήσεων. Ο υψηλότερος κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο καταγράφεται στις λοιπές νομικές μορφές, με περίπου 372,1 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο, ενώ ακολουθούν οι Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ) με 248,1 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο. Οι ΑΕ, παρότι δεν αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία ως προς το πλήθος των εταιρικών επιχειρήσεων, συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος των απασχολουμένων του εξεταζόμενου υποσυνόλου (1.008.388 εργαζόμενοι) και εμφανίζουν υψηλή οικονομική παραγωγή ανά εργαζόμενο. Το αποτέλεσμα αυτό συνδέεται με τη μεγαλύτερη κλίμακα λειτουργίας, την αυξημένη κεφαλαιακή ένταση και την παρουσία των ΑΕ σε κλάδους με υψηλότερη παραγωγικότητα. Οι ΙΚΕ, οι οποίες αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία ως προς το πλήθος των εταιρικών επιχειρήσεων, παρουσιάζουν χαμηλότερο κύκλο εργασιών ανά εργαζόμενο (118,9 χιλ. ευρώ). Η διαφορά αυτή αντανακλά τη σημαντική παρουσία πολύ μικρών εταιρικών επιχειρήσεων στη συγκεκριμένη νομική μορφή και τη μικρότερη κλίμακα δραστηριότητας σε σχέση με τις ΑΕ. Οι ΕΠΕ εμφανίζουν κύκλο εργασιών ανά εργαζόμενο περίπου 192,7 χιλ. ευρώ, ενώ οι ΟΕ και ΕΕ διαμορφώνονται σε 207,1 χιλ. ευρώ και 141,5 χιλ. ευρώ αντίστοιχα.

Συνολικά, τα στοιχεία δείχνουν ότι η νομική μορφή συνδέεται με διαφορετικά επίπεδα οικονομικής παραγωγικότητας, με τις εταιρικές επιχειρήσεις μεγαλύτερης οργανωτικής και κεφαλαιακής συγκρότησης να εμφανίζουν υψηλότερο κύκλο εργασιών ανά εργαζόμενο. Επισημαίνεται ότι ο δείκτης αφορά αποκλειστικά τις εταιρικές επιχειρήσεις με διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και στοιχεία απασχόλησης και θα πρέπει να ερμηνεύεται λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετική κλαδική σύνθεση και το μέγεθος των εταιρικών επιχειρήσεων ανά νομική μορφή.

5.5 Κλαδικές διαφορές σε μέγεθος, κύκλο εργασιών και παραγωγικότητα

Μεθοδολογικό σημείωμα

Τα οικονομικά στοιχεία που αξιοποιούνται στην παρούσα ανάλυση προέρχονται από τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των επιχειρηματικών οντοτήτων που είναι καταχωρισμένες στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.). Ωστόσο, η ερμηνεία των σχετικών ευρημάτων θα πρέπει να πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη ορισμένους σημαντικούς περιορισμούς.

Καταρχάς, τα διαθέσιμα οικονομικά δεδομένα δεν καλύπτουν το σύνολο των επιχειρηματικών οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στην χώρα, καθώς δεν υπέχουν όλες οι νομικές μορφές την ίδια υποχρέωση δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.ΜΗ. Ειδικότερα, σημαντικός αριθμός ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων και πολύ μικρών επιχειρηματικών οντοτήτων είτε εξαιρείται από την υποχρέωση δημοσίευσης είτε δημοσιεύει περιορισμένο εύρος οικονομικών πληροφοριών.

Η διαθεσιμότητα των οικονομικών στοιχείων διαφοροποιείται ανάλογα με τη νομική μορφή και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει κάθε επιχειρηματική οντότητα, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να υπάρχουν περιορισμένα ή μη διαθέσιμα στοιχεία λόγω μη υποχρέωσης δημοσίευσης ή μη ολοκλήρωσης μίας πλήρους διαχειριστικής χρήσης.

Παράλληλα, σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρούνται ελλιπή ή μη επικαιροποιημένα στοιχεία, καθώς και επιχειρηματικές οντότητες με μηδενικές ή εξαιρετικά χαμηλές τιμές σε βασικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες, γεγονός που μπορεί να οφείλεται είτε στη μη υποβολή πλήρων οικονομικών καταστάσεων είτε στην περιορισμένη οικονομική δραστηριότητά τους κατά το εξεταζόμενο έτος.

Επισημαίνεται επίσης ότι τα στοιχεία αποτυπώνουν την οικονομική εικόνα των εταιρικών επιχειρήσεων κατά τον χρόνο δημοσίευσής τους και δεν αντανακλούν απαραίτητα την τρέχουσα κατάσταση ή μεταβολές που ενδέχεται να έχουν προκύψει μεταγενέστερα.

Πίνακας 5-8 Κύκλος εργασιών ανά κλάδο (ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ) ενεργής εταιρικής επιχείρησης

	Πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (χιλ.€)	% επί του Συνολικού Τζίρου	Μέσος Κύκλος εργασιών ανά Εταιρεία (€)
Α: ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	1.459	3.017.400,18	1,0	2.068.128,98
Β: ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	262	498.028,90	0,2	1.900.873,65
Γ: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	9.098	72.482.777,83	24,2	7.966.891,39
Δ: ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	9.010	5.922.765,64	2,0	657.354,68
Ε: ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	517	1.526.180,08	0,5	2.951.992,41
ΣΤ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	9.640	17.227.787,05	5,8	1.787.114,84
Ζ: ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	22.892	97.539.895,89	32,6	4.260.872,61
Η: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	4.541	13.303.594,72	4,4	2.929.661,91
Θ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	11.810	9.100.954,44	3,0	770.614,26
Ι: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	5.864	11.813.229,07	3,9	2.014.534,29
ΙΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	3.344	8.910.389,05	3,0	2.664.590,03

	Πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων	Συνολικός Κύκλος Εργασιών (χιλ.€)	% επί του Συνολικού Τζίρου	Μέσος Κύκλος εργασιών ανά Εταιρεία (€)
ΙΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	11.307	3.277.521,75	1,1	289.866,61
ΙΓ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	11.917	13.312.234,82	4,4	1.117.079,37
ΙΔ: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	4.998	8.659.875,61	2,9	1.732.668,19
ΙΕ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	167	635.701,51	0,2	3.806.595,87
ΙΖ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	3.325	2.969.703,63	1,0	893.143,95
ΙΗ: ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	1.636	988.181,90	0,3	604.023,17
ΙΘ: ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	979	429.014,09	0,1	438.216,64
ΙΣΤ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1.138	709.662,38	0,2	623.604,90
ΚΒ: ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	118	57.047,63	0,0	483.454,47
ΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΚΛΑΔΟΣ	6.408	27.194.830,55	9,1	4.243.887,41

Η κατανομή του κύκλου εργασιών ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας αναδεικνύει τη σημαντική διαφοροποίηση της οικονομικής βαρύτητας των επιμέρους κλάδων στο εξεταζόμενο υποσύνολο εταιρικών επιχειρήσεων με διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία.

Ο κλάδος Ζ: Χονδρικό και λιανικό εμπόριο – επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό του συνολικού κύκλου εργασιών, με συμμετοχή 32,6%, ενώ ακολουθεί ο κλάδος Γ: Μεταποίηση, ο οποίος αντιστοιχεί στο 24,2% του συνολικού τζίρου. Οι δύο αυτοί κλάδοι συγκεντρώνουν αθροιστικά πάνω από το ήμισυ του συνολικού κύκλου εργασιών (56,8%), γεγονός που αναδεικνύει τη σημαντική συμβολή τους στην οικονομική δραστηριότητα των εταιρικών επιχειρήσεων του δείγματος. Σημαντική συμμετοχή εμφανίζουν επίσης οι κλάδοι ΣΤ: Κατασκευές (5,8%), Η: Μεταφορά και αποθήκευση (4,4%), ΙΓ: Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (4,4%) και Ι: Ενημέρωση και επικοινωνία (3,9%).

Σε επίπεδο μέσου κύκλου εργασιών ανά εταιρική επιχείρηση, υψηλότερες τιμές καταγράφονται στον κλάδο Γ: Μεταποίηση, με περίπου 8,0 εκατ. ευρώ ανά εταιρική επιχείρηση, ακολουθούμενος από το Ζ: Χονδρικό και λιανικό εμπόριο με περίπου 4,3 εκατ. ευρώ ανά εταιρική επιχείρηση. Υψηλές μέσες τιμές εμφανίζουν επίσης οι κλάδοι με μικρότερο αριθμό εταιρικών επιχειρήσεων, όπως η ΙΕ: Δημόσια διοίκηση και άμυνα και η Ε: Παροχή νερού – επεξεργασία λυμάτων και διαχείριση αποβλήτων, οι οποίες ωστόσο θα πρέπει να ερμηνεύονται λαμβάνοντας υπόψη το περιορισμένο πλήθος εταιρικών επιχειρήσεων που περιλαμβάνουν. Αντίθετα, χαμηλότερος μέσος κύκλος εργασιών ανά επιχειρηματική οντότητα καταγράφεται σε κλάδους όπως η Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, οι λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, η εκπαίδευση και οι δραστηριότητες τέχνης, διασκέδασης και ψυχαγωγίας, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από διαφορετική κλίμακα λειτουργίας και επιχειρηματική δομή.

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω στοιχεία αφορούν αποκλειστικά τις εταιρικές επιχειρήσεις για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία κύκλου εργασιών και, συνεπώς, αποτυπώνουν τη διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας στο συγκεκριμένο υποσύνολο και όχι στο σύνολο της επιχειρηματικής βάσης.

Πίνακας 5-9 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο ανά κλάδο (ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ) ενεργής εταιρικής επιχείρησης

Κλάδος (ΣΤΑΚΟΔ)	Συνολικός Αριθμός Εργαζομένων εταιρικών επιχειρήσεων	Κύκλος εργασιών ανά Εργαζόμενο (€/εργαζόμενο)
Α: ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	12.245,75	246.403,87
Β: ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	3.383,25	147.204,28
Γ: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	237.010,73	305.820,66
Δ: ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	20.980,56	282.297,79
Ε: ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	7.819,02	195.188,15
ΣΤ: ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	66.298,35	259.852,43
Ζ: ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	*298.819,08*	*326.417,90*
Η: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	*76.165,40*	*174.667,17*
Θ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	*107.342,10*	*84.784,58*
Ι: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	*74.258,06*	*159.083,46*
ΙΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	*40.511,90*	*219.944,98*
ΙΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	*15.630,85*	*209.682,89*
ΙΓ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	*84.769,30*	*157.040,75*
ΙΔ: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	*92.734,75*	*93.383,29*
ΙΕ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	*1.517,24*	*418.985,47*
ΙΖ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	*42.377,73*	*70.076,99*
ΙΗ: ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	*10.646,90*	*92.814,05*
ΙΘ: ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	*5.345,46*	*80.257,66*
ΙΣΤ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	*16.523,09*	*42.949,74*
ΚΒ: ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	*177,08*	*322.157,37*

Η ανάλυση του κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας αναδεικνύει σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς την οικονομική παραγωγικότητα των εταιρικών επιχειρήσεων. Ο μέσος κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο διαμορφώνεται σε διαφορετικά επίπεδα ανάλογα με τη φύση της δραστηριότητας, την ένταση κεφαλαίου και το επιχειρηματικό μοντέλο κάθε κλάδου.

Τις υψηλότερες τιμές του δείκτη εμφανίζουν οι κλάδοι ΙΕ: Δημόσια διοίκηση και άμυνα – υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (418,99 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο), Ζ: Χονδρικό και λιανικό εμπόριο – επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων (326,42 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο), Γ: Μεταποίηση (305,82 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο). Οι υψηλές τιμές στους συγκεκριμένους κλάδους συνδέονται κυρίως με τη μεγάλη κλίμακα οικονομικής δραστηριότητας, την κεφαλαιακή ένταση ή/και τη διαφορετική σύνθεση των εταιρικών επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στο δείγμα. Σημαντική παραγωγικότητα εμφανίζουν επίσης οι κλάδοι

Δ: Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (282,30 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο), ΣΤ: Κατασκευές (259,85 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο) και Α: Γεωργία, δασοκομία και αλιεία (246,40 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο).

Αντίθετα, χαμηλότερα επίπεδα κύκλου εργασιών ανά εργαζόμενο καταγράφονται στους κλάδους ΙΣΤ: Εκπαίδευση (42,95 χιλ. ευρώ), ΙΖ: Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και κοινωνική μέριμνα (70,08 χιλ. ευρώ), ΙΘ: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (80,26 χιλ. ευρώ) και Θ: Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης (84,78 χιλ. ευρώ). Οι χαμηλότερες τιμές στους κλάδους αυτούς συνδέονται, μεταξύ άλλων, με τη μεγαλύτερη ένταση εργασίας και τη χαμηλότερη κεφαλαιακή συγκέντρωση. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο κλάδος Ζ: Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, ο οποίος συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων στο εξεταζόμενο υποσύνολο (298.819 εργαζόμενοι) και παράλληλα εμφανίζει υψηλή τιμή παραγωγικότητας, γεγονός που αναδεικνύει τη σημαντική οικονομική βαρύτητα του κλάδου.

Συνολικά, τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν ότι η παραγωγικότητα της εργασίας διαφοροποιείται σημαντικά μεταξύ των κλάδων, αντανακλώντας τις διαφορετικές παραγωγικές δομές και χαρακτηριστικά των επιμέρους δραστηριοτήτων. Επισημαίνεται ότι ο δείκτης έχει υπολογιστεί αποκλειστικά για τις εταιρικές επιχειρήσεις με διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία και στοιχεία απασχόλησης και, συνεπώς, αφορά το συγκεκριμένο υποσύνολο της επιχειρηματικής βάσης.

6 ΕΤΑΙΡΙΚΟΠΟΙΗΣΗ& ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ

6.1 Η ενίσχυση των κεφαλαιουχικών μορφών ως δείκτης εταιρικοποίησης

Γράφημα 6-1 Ιδρύσεις επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής επιχειρηματικής οντότητας

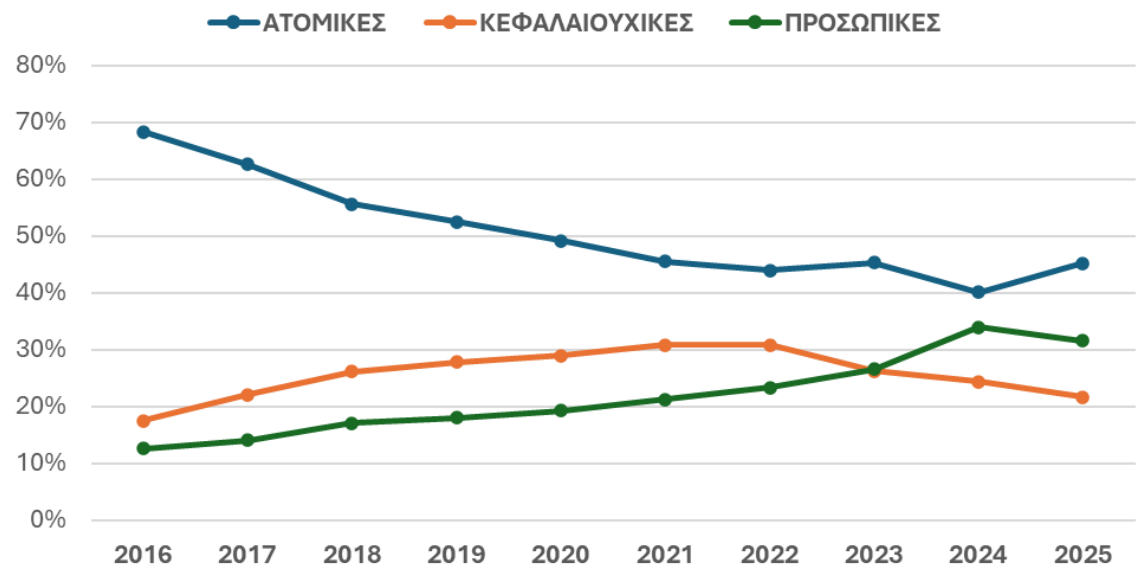

Η διαχρονική εξέλιξη της κατανομής των επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή καταγράφει μια σημαντική μεταβολή στη δομή της ελληνικής επιχειρηματικότητας κατά την περίοδο 2016-2025. Το ποσοστό των ιδρύσεων των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων παρουσιάζει σαφή πτωτική τάση, από 68,3% το 2016 σε 45,2% το 2025, ενώ παράλληλα αυξάνεται η συμμετοχή των εταιρικών μορφών. Ειδικότερα, οι προσωπικές εταιρείες ενισχύουν σημαντικά τη θέση τους, από 12,6% σε 31,6%, ενώ οι κεφαλαιουχικές εταιρείες αυξάνονται κυρίως κατά την πρώτη περίοδο, φτάνοντας το 30,8% το 2021-2022.

Η μεταβολή αυτή αποτυπώνει μια σταδιακή αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου, με τη μείωση της σχετικής βαρύτητας της ατομικής δραστηριότητας και την ενίσχυση των εταιρικών σχημάτων. Η τάση αυτή αποτελεί ένδειξη αυξανόμενης εταιρικοποίησης της επιχειρηματικής βάσης, καθώς περισσότερες επιχειρηματικές οντότητες επιλέγουν νομικές μορφές που συνδέονται με διαφορετικά χαρακτηριστικά οργάνωσης, εταιρικής ευθύνης και δυνατοτήτων ανάπτυξης. Ωστόσο, η ατομική επιχειρηματική οντότητα εξακολουθεί να αποτελεί τη μεγαλύτερη μεμονωμένη κατηγορία, γεγονός που επιβεβαιώνει τη διαχρονική σημασία της στην ελληνική επιχειρηματική δομή.

Γράφημα 6-2 Δείκτης Κεφαλαιουχικών/ προσωπικών ανά έτος ίδρυσης επιχειρηματικής οντότητας

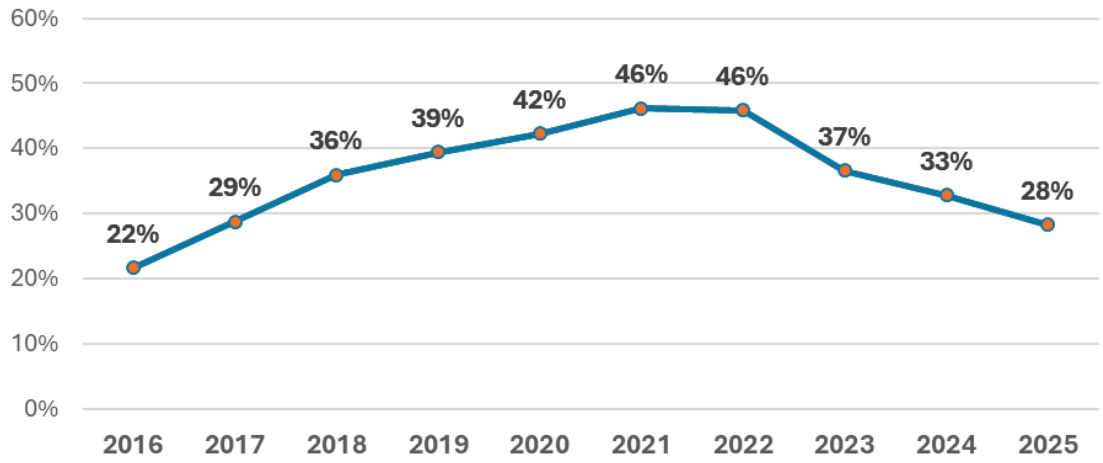

Ο δείκτης Κεφαλαιουχικών προς Προσωπικές εταιρείες αποτυπώνει τη σχετική παρουσία των δύο βασικών κατηγοριών εταιρικών μορφών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένδειξη του βαθμού μετάβασης προς πιο οργανωμένες μορφές επιχειρηματικής οργάνωσης.

Η εξέλιξή του παρουσιάζει σημαντική άνοδο κατά την περίοδο 2016-2022, από 22% σε 46%, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι κεφαλαιουχικές μορφές (κυρίως ΑΕ, ΙΚΕ και ΕΠΕ) ενισχύθηκαν έναντι των προσωπικών εταιρειών. Η τάση αυτή συνδέεται με τη σταδιακή ενίσχυση μορφών που προσφέρουν περιορισμένη ευθύνη και μεγαλύτερη ευελιξία στη χρηματοδότηση και στην ανάπτυξη της επιχειρηματική οντότητας.

Από το 2023 και μετά παρατηρείται υποχώρηση του δείκτη, ο οποίος διαμορφώνεται στο 28% το 2025, κυρίως λόγω της ταχύτερης αύξησης των προσωπικών εταιρειών σε σχέση με τις κεφαλαιουχικές. Παρά τη μείωση των τελευταίων ετών, ο δείκτης παραμένει υψηλότερος από το επίπεδο του 2016, γεγονός που δείχνει ότι η μακροχρόνια τάση εταιρικοποίησης της επιχειρηματικής βάσης έχει ενισχυθεί, αν και η δυναμική της έχει περιοριστεί στην πιο πρόσφατη περίοδο.

6.2 Μεταβολές νομικής μορφής και κύριες διαδρομές εταιρικού μετασχηματισμού

Γράφημα 6-3 Ποσοστό μετασχηματισμού νομικής μορφής εταιρικών επιχειρήσεων

Πίνακας 6-1 Ποσοστό μετασχηματισμού νομικής μορφής εταιρικών επιχειρήσεων

	%	ΑΕ	ΕΕ	ΕΠΕ	ΙΚΕ	ΟΕ
Διαφορετική νομική μορφή	4,1	**1,4**	**2,6**	**8,6**	**1,9**	**6,8**
Ίδια νομική μορφή	95,9	98,6	97,4	91,4	98,1	93,2

Πίνακας 6-2 Ποσοστό μετασχηματισμού νομικής μορφής ανά νομική μορφή εταιρικών επιχειρήσεων

Αρχική μορφή	Σημερινή νομική μορφή				
	ΑΕ	ΕΕ	ΕΠΕ	ΙΚΕ	ΟΕ
ΑΕ	98,6	0,5	0,1	0,2	0,4
ΕΕ	0,3	97,4	0,0	0,9	1,3
ΕΠΕ	2,2	1,3	91,4	3,7	0,8
ΙΚΕ	0,6	0,9	0,0	98,1	0,3
ΟΕ	*0,4*	*4,9*	*0,1*	*1,3*	*93,2*

Οι πίνακες 6-1 & 6-2 αποτυπώνουν τη σταθερότητα ή τη μεταβολή της νομικής μορφής των εταιρικών επιχειρήσεων και δείχνουν ότι η πλειονότητα των εταιρικών επιχειρήσεων διατηρεί την αρχική της μορφή. Ιδιαίτερα υψηλή σταθερότητα εμφανίζουν οι ΑΕ (98,6%) και οι ΙΚΕ (98,1%), ενώ ακολουθούν οι ΕΕ (97,4%), οι ΟΕ (93,2%) και οι ΕΠΕ (91,4%). Η εικόνα αυτή υποδηλώνει ότι, όταν μια εταιρικών επιχειρήσεων επιλέξει συγκεκριμένη εταιρική μορφή, συνήθως τη διατηρεί σε όλη τη διάρκεια της δραστηριότητάς της.

Οι μεταβολές που καταγράφονται αφορούν κυρίως μετακινήσεις μεταξύ συγγενών εταιρικών μορφών. Οι σημαντικότερες αλλαγές παρατηρούνται στις ΕΠΕ, όπου περίπου το 3,7% μετατρέπεται σε ΙΚΕ και το 2,2% σε ΑΕ, γεγονός που συνδέεται με τη σταδιακή υποκατάσταση των παραδοσιακών κεφαλαιουχικών μορφών από την ευέλικτη μορφή της ΙΚΕ. Παράλληλα, στις προσωπικές εταιρείες παρατηρούνται περιορισμένες μετατροπές προς άλλες μορφές, με χαρακτηριστικότερη τη μετατροπή ΟΕ σε ΕΕ (4,9%). Συνολικά, τα δεδομένα δείχνουν έναν σχετικά χαμηλό βαθμό εταιρικού μετασχηματισμού, με κύρια τάση τη μετάβαση από παλαιότερες κεφαλαιουχικές μορφές προς πιο σύγχρονες και ευέλικτες εταιρικές δομές.

Συνολικά, η εξέλιξη των νομικών μορφών αποτυπώνει τη σταδιακή μεταβολή του επιχειρηματικού μοντέλου και αποτελεί έναν χρήσιμο δείκτη οργανωτικής ωρίμανσης των επιχειρηματικών οντοτήτων. Η διαχρονική μείωση του ποσοστού των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων και η ενίσχυση των εταιρικών μορφών, ιδιαίτερα των κεφαλαιουχικών, υποδηλώνουν μια τάση μετάβασης προς πιο οργανωμένες δομές με μεγαλύτερη δυνατότητα ανάπτυξης και διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων. Παράλληλα, τα στοιχεία μετασχηματισμού της νομικής μορφής δείχνουν ότι, αν και η πλειονότητα των επιχειρηματικών οντοτήτων διατηρεί την αρχική επιλογή της, οι αλλαγές που πραγματοποιούνται κατευθύνονται κυρίως προς σύγχρονες μορφές, όπως η ΙΚΕ, ενώ περιορίζεται σταδιακά ο ρόλος παλαιότερων εταιρικών σχημάτων, όπως η ΕΠΕ. Η εικόνα αυτή υποδηλώνει ότι ο ελληνικός επιχειρηματικός πληθυσμός παρουσιάζει μια σταδιακή διαδικασία εταιρικής αναδιάρθρωσης, με την ωρίμανση να εκφράζεται περισσότερο μέσω της αλλαγής του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου λειτουργίας των επιχειρηματικών οντοτήτων και λιγότερο μέσω συχνών μεταβολών της νομικής τους μορφής.

7 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Μεθοδολογικό σημείωμα

Για τις ανάγκες της ανάλυσης ως «επιχειρηματικά πρόσωπα» νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που εμφανίζονται στο ΓΕΜΗ ως ιδρυτές, εταίροι, μέτοχοι, διαχειριστές, μέλη διοίκησης ή νόμιμοι εκπρόσωποι ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων, ανάλογα με τη νομική μορφή.
Συνολικά, στην παρούσα ανάλυση περιλαμβάνονται 1.345.134 επιχειρηματικά πρόσωπα σε 928.680 ενεργές επιχειρηματικές οντότητες, στις 31/12/2025.
Το φύλο των φυσικών προσώπων προσδιορίστηκε μέσω αντιστοίχισης των μικρών ονομάτων που ήταν καταγεγραμμένα στη βάση δεδομένων. Στις περιπτώσεις όπου το μικρό όνομα δεν ήταν διαθέσιμο, ήταν ελλιπές ή είχε καταχωριστεί διαφορετική πληροφορία αντί ονόματος, δεν κατέστη δυνατός ο προσδιορισμός του φύλου και οι σχετικές εγγραφές κατατάχθηκαν στην κατηγορία «Μη διαθέσιμη πληροφορία».
Η ηλικία των φυσικών προσώπων προσδιορίστηκε μέσω του έτους γέννησης που ήταν καταγεγραμμένο στην βάση δεδομένων. Από τα 1.345.134 επιχειρηματικά πρόσωπα τα 682.258 διέθεταν στοιχεία έτους γέννησης.
Λόγω της μη διαθεσιμότητας στοιχείων ιθαγένειας για το 55,5% των επιχειρηματικών προσώπων, τα ποσοστά αφορούν αποκλειστικά τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει καταχωρισμένη πληροφορία και δεν πρέπει να ερμηνεύονται ως πλήρης αποτύπωση του συνόλου των επιχειρηματικών προσώπων.

7.1 Έμφυλη σύνθεση και συμμετοχή των γυναικών στην επιχειρηματικότητα

Γράφημα 7-1 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο στις ενεργές επιχειρήσεις

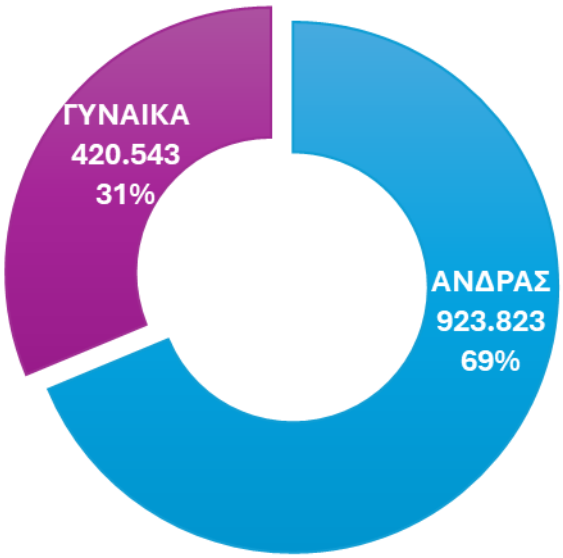

Πίνακας 7-1Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο στις ενεργές επιχειρήσεις

ΦΥΛΟ	ΠΛΗΘΟΣ	%
ΑΝΔΡΑΣ	923.823	68,7
ΓΥΝΑΙΚΑ	420.543	31,3
ΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	768	0,1
ΣΥΝΟΛΟ	**1.345.134**	**100,0**

Η κατανομή των επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο καταδεικνύει την υπεροχή τους ανδρικής συμμετοχής στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, 923.823 επιχειρηματικά πρόσωπα (68,7%) είναι άνδρες, ενώ 420.543 (31,3%) είναι γυναίκες. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι, παρά τη σημαντική παρουσία των γυναικών στην επιχειρηματικότητα, η συμμετοχή τους εξακολουθεί να υπολείπεται σημαντικά εκείνης των ανδρών, με αναλογία περίπου δύο ανδρών τους μία γυναίκα. Οι

περιπτώσεις για τους οποίες δεν κατέστη δυνατός ο προσδιορισμός του φύλου ανέρχονται σε 768 επιχειρηματικά πρόσωπα και αντιστοιχούν σε μόλις 0,1% του συνόλου, γεγονός που υποδηλώνει πολύ υψηλή πληρότητα των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για την ταξινόμηση του φύλου.

Πίνακας 7-2 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά νομική μορφή και φύλο στις ενεργές επιχειρήσεις

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	ΠΛΗΘΟΣ	%	ΠΛΗΘΟΣ	%
ΑΕ	*98.350*	69,5	*43.074*	30,5
ΙΚΕ	*132.422*	*70,9*	*54.310*	*29,1*
ΟΕ	*122.072*	70,8	*50.373*	29,2
ΕΕ	*112.014*	*65,9*	*57.936*	*34,1*
ΕΠΕ	*20.540*	73,8	*7.287*	26,2
ΛΟΙΠΕΣ	*22.587*	*64,1*	*12.676*	*35,9*
ΑΤΟΜΙΚΕΣ	*415.838*	68,1	*194.887*	31,9
ΣΥΝΟΛΟ	***923.823***		***420.543***	

Η κατανομή των επιχειρηματικών προσώπων ανά νομική μορφή και φύλο αναδεικνύει την υπεροχή των ανδρών σε τους τους εξεταζόμενες κατηγορίες ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων. Το ποσοστό συμμετοχής των ανδρών κυμαίνεται από 64,1% τους λοιπές νομικές μορφές έως 73,8% τους Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών διαμορφώνεται μεταξύ 26,2% και 35,9%. Η μεγαλύτερη γυναικεία συμμετοχή καταγράφεται τους λοιπές νομικές μορφές (35,9%) και τους Ετερόρρυθμες Εταιρείες (ΕΕ) (34,1%), ενώ η χαμηλότερη τους ΕΠΕ (26,2%). Τους Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ), τους Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ) και τους Ομόρρυθμες Εταιρείες (ΟΕ) η συμμετοχή των γυναικών κυμαίνεται σε παρόμοια επίπεδα, μεταξύ 29% και 31%.

Τους ατομικές επιχειρηματικές οντότητες, οι οποίες συγκεντρώνουν και τον μεγαλύτερο αριθμό επιχειρηματικών προσώπων, οι άνδρες αντιστοιχούν στο 68,1% και οι γυναίκες στο 31,9%, ποσοστά που προσεγγίζουν τη συνολική κατανομή του εξεταζόμενου πληθυσμού.

Γράφημα 7-2 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και έτος ίδρυσης επιχειρηματική οντότητας

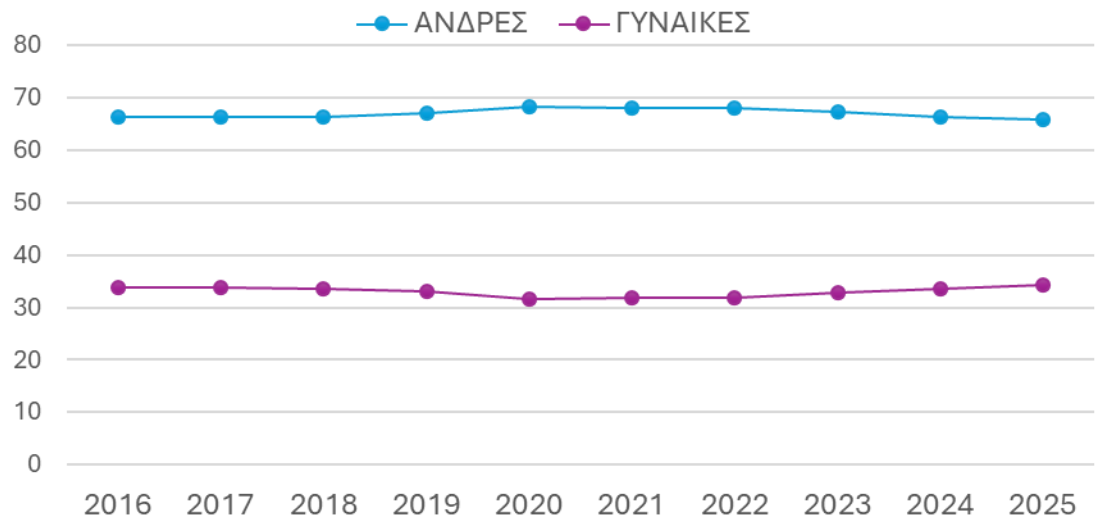

Πίνακας 7-3 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και έτος ίδρυσης επιχειρηματική οντότητας

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	ΠΛΗΘΟΣ	%	ΠΛΗΘΟΣ	%
2016	*18.126*	66,2	*9.242*	33,8
2017	*24.151*	66,3	*12.296*	33,7
2018	*29.795*	66,4	*15.107*	33,6
2019	*33.674*	67,0	*16.558*	33,0
2020	*34.942*	68,3	*16.218*	31,7
2021	*41.166*	68,1	*19.324*	31,9
2022	*47.668*	68,0	*22.381*	32,0
2023	*56.748*	67,2	*27.640*	32,8
2024	*68.764*	66,4	*34.725*	33,6
2025	*75.729*	65,7	*39.460*	34,3
ΣΥΝΟΛΟ				

Η διαχρονική εξέλιξη των νέων ιδρύσεων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά φύλο επιχειρηματικού προσώπου δείχνει ότι οι άνδρες αποτελούν σταθερά την πλειονότητα των επιχειρηματικών προσώπων που συμμετέχουν στην ίδρυση νέων επιχειρηματικών οντοτήτων κατά την εξεταζόμενη περίοδο (2016-2025). Το ποσοστό συμμετοχής τους κυμαίνεται από 65,7% έως 68,3%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών διαμορφώνεται μεταξύ 31,7% και 34,3%. Παρά τη σχετική σταθερότητα τους κατανομής, παρατηρείται τα τελευταία έτη μια ήπια αύξηση τους συμμετοχής των γυναικών τους νέες ιδρύσεις επιχειρηματικών οντοτήτων. Ειδικότερα, μετά τη χαμηλότερη τιμή που καταγράφηκε το 2020 (31,7%), το ποσοστό των γυναικών αυξάνεται σταδιακά, φθάνοντας το 34,3% το 2025, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών μειώνεται από 68,3% σε 65,7%.

Συνολικά, τα στοιχεία δείχνουν ότι η αύξηση των νέων ιδρύσεων αφορά και τα δύο φύλα, με τους γυναίκες να ενισχύουν σταδιακά τη συμμετοχή τους, χωρίς ωστόσο να μεταβάλλεται ουσιαστικά η συνολική κατανομή μεταξύ ανδρών και γυναικών επιχειρηματικών προσώπων.

Γράφημα 7-3 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (μονοψήφιος ΚΑΔ)

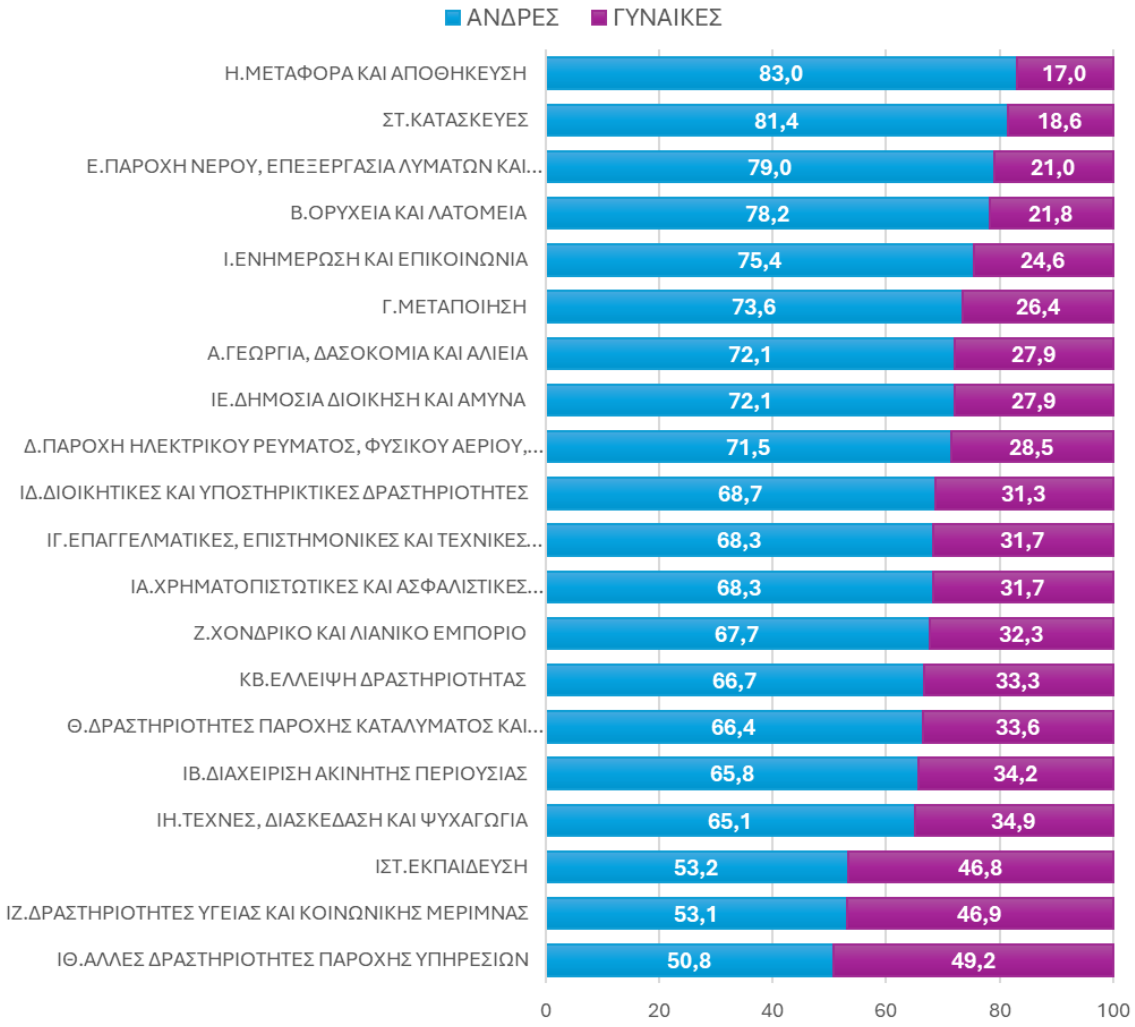

Πίνακας 7-4 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (μονοψήφιος ΚΑΔ)

Κλάδος (ΣΤΑΚΟΔ)	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	ΠΛΗΘΟΣ	%	ΠΛΗΘΟΣ	%
Α: ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	9.898	72,1	3.830	27,9
Β: ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	1.194	78,2	332	21,8
Γ: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	64.405	73,6	23.155	26,4
Δ: ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	25.502	71,5	10.156	28,5
Ε: ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	2.731	79,0	724	21,0
ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	84.847	81,4	19.383	18,6
Ζ: ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	199.255	67,7	95.129	32,3
Η: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	42.757	83,0	8.755	17,0
Θ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	110.930	66,4	56.032	33,6
Ι: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	29.267	75,4	9.553	24,6
ΙΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	19.138	68,3	8.895	31,7
ΙΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	32.423	65,8	16.881	34,2

Κλάδος (ΣΤΑΚΟΔ)	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	ΠΛΗΘΟΣ	%	ΠΛΗΘΟΣ	%
ΙΓ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	61.057	68,3	28.291	31,7
ΙΔ: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	27.008	68,7	12.319	31,3
ΙΕ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	907	72,1	351	27,9
ΙΖ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	11.485	53,2	10.095	46,8
ΙΗ: ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	13.045	53,1	11.531	46,9
ΙΘ: ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	15.838	65,1	8.500	34,9
ΙΣΤ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	22.478	50,8	21.766	49,2
ΚΒ: ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	149.658	66,7	74.865	33,3

7.2 Ηλικιακό προφίλ επιχειρηματικών προσώπων

7.2.1 Ηλικιακή κατανομή των επιχειρηματικών προσώπων

Γράφημα 7-4 Ηλικιακή κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

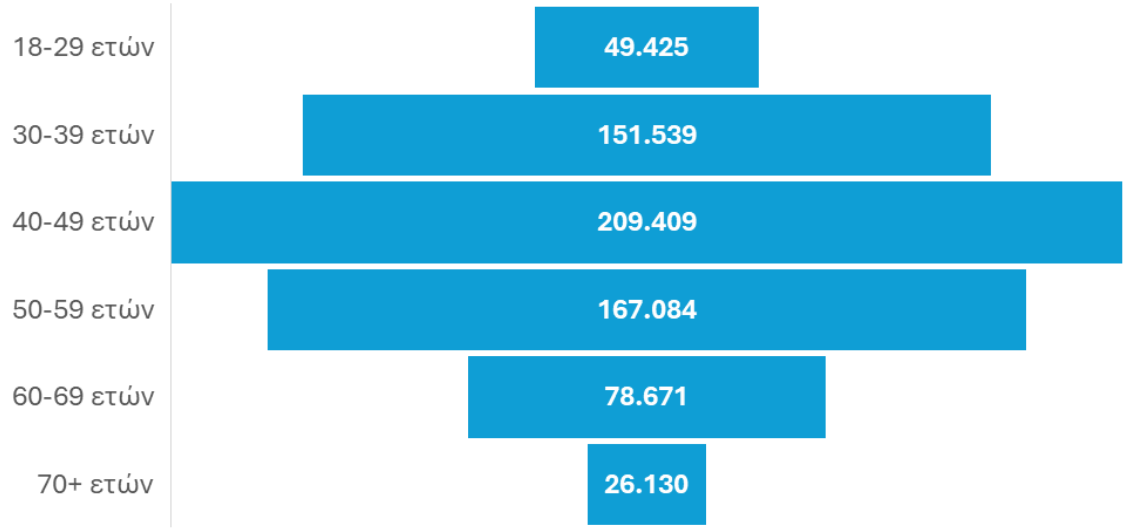

Πίνακας 7-5 Ηλικιακή κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

ΗΛΙΚΙΑ	ΠΛΗΘΟΣ	%
18-29	49.425	7,2
30-39	151.539	22,2
40-49	209.409	30,7
50-59	167.084	24,5
60-69	78.671	11,5
70+	26.130	3,8
Σύνολο	**682.258**	**100,0**
ΜΕΣΗ ΗΛΙΚΙΑ	**46,6 ετών**	

Σήμερα, η μέση ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων διαμορφώνεται στα 46,6 έτη. Ειδικότερα, η ηλικιακή κατανομή των επιχειρηματικών προσώπων των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων αποτυπώνει μια επιχειρηματική βάση με κύρια χαρακτηριστικά την ωριμότητα και τη συγκέντρωση τους μεσαίες ηλικιακές ομάδες. Η μεγαλύτερη συμμετοχή καταγράφεται στην ηλικιακή ομάδα 40–49 ετών, η οποία αντιστοιχεί στο 30,7% του συνόλου, ενώ ακολουθούν οι ομάδες 50–59 ετών (24,5%) και 30–39 ετών (22,2%). Συνολικά, τα επιχειρηματικά πρόσωπα ηλικίας 30 έως 59 ετών αντιπροσωπεύουν το 77,4% του συνόλου, γεγονός που αναδεικνύει την κυριαρχία των παραγωγικών ηλικιών στην ενεργή επιχειρηματική βάση. Η συμμετοχή των νεότερων επιχειρηματικών προσώπων είναι περιορισμένη, καθώς η ηλικιακή ομάδα 18–29 ετών αντιστοιχεί στο 7,2%, ενώ τα πρόσωπα ηλικίας 70 ετών και άνω αποτελούν το 3,8% του συνόλου.

Πίνακας 7-6 Ηλικιακή κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά φύλο

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	ΠΛΗΘΟΣ	%	ΠΛΗΘΟΣ	%
18-29	33.207	67,2	16.218	32,8
30-39	101.165	66,8	50.374	33,2
40-49	141.804	67,7	67.604	32,3
50-59	115.230	69,0	51.854	31,0
60-69	56.277	71,5	22.394	28,5
70+	18.159	69,5	7.971	30,5
ΜΕΣΗ ΗΛΙΚΙΑ	**46,9**		**46,2**	

Σε τους τους ηλικιακές ομάδες οι άνδρες αποτελούν την πλειονότητα των επιχειρηματικών προσώπων, με τα ποσοστά τους να κυμαίνονται από 66,8% έως 71,5%. Η μεγαλύτερη συμμετοχή των ανδρών καταγράφεται στην ηλικιακή ομάδα 60-69 ετών (71,5%), ενώ η μικρότερη τους ηλικίες 30-39 ετών (66,8%). Αντίστοιχα, το υψηλότερο ποσοστό γυναικών εμφανίζεται τους ηλικίες 30-39 ετών (33,2%), ενώ το χαμηλότερο τους ηλικίες 60-69 ετών (28,5%).

Η μέση ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων διαμορφώνεται στα 46,9 έτη για τους άνδρες και στα 46,2 έτη για τους γυναίκες, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ηλικιακή διάρθρωση των δύο φύλων είναι ιδιαίτερα παρόμοια.

Γράφημα 7-5 Μέση ηλικία επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή

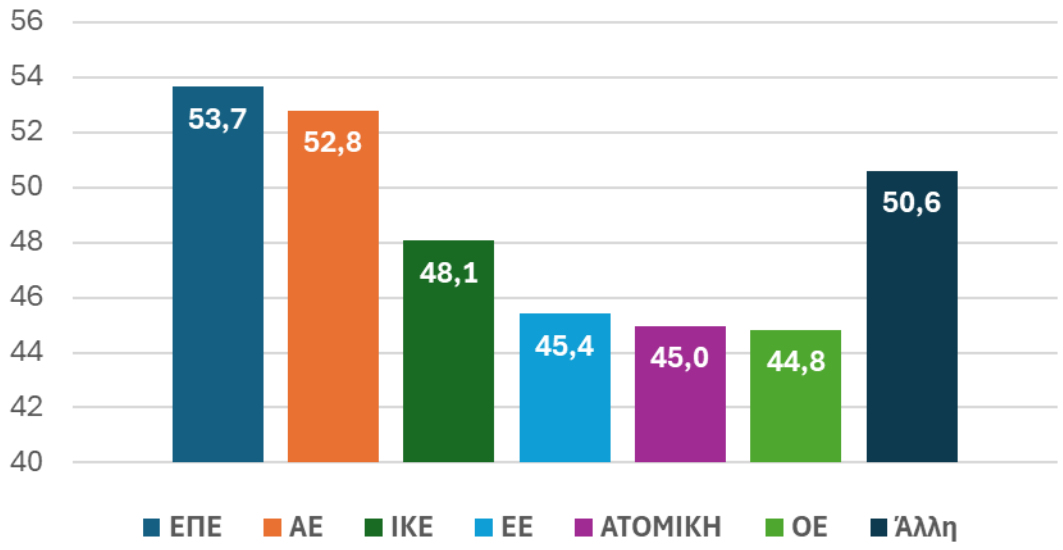

Πίνακας 7-7 Μέση ηλικία ανά νομική μορφή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΜΕΣΗ ΗΛΙΚΙΑ
ΕΠΕ	53,7
ΑΕ	52,8
ΙΚΕ	48,1
ΕΕ	45,4
ΑΤΟΜΙΚΗ	45,0
ΟΕ	44,8
Άλλη	50,6
ΣΥΝΟΛΟ	**46,6**

Η μέση ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων διαφοροποιείται ανάλογα με τη νομική μορφή τους επιχειρηματική οντότητας. Η υψηλότερη μέση ηλικία καταγράφεται στα επιχειρηματικά πρόσωπα που συνδέονται με ΕΠΕ (53,7 έτη) και ΑΕ (52,8 έτη), ενώ ακολουθούν οι επιχειρηματικές οντότητες τους κατηγορίας «Άλλη» (50,6 έτη) και οι ΙΚΕ (48,1 έτη). Αντίθετα, χαμηλότερη μέση ηλικία εμφανίζουν τα επιχειρηματικά πρόσωπα των ΕΕ (45,4 έτη) και των ατομικών επιχειρηματικών οντοτήτων (45 έτη), τιμές οι οποίες βρίσκονται κοντά στον συνολικό μέσο όρο του συνόλου των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων (46,6 έτη). Συνολικά, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι πιο παραδοσιακές εταιρικές μορφές, τους οι ΑΕ και ΕΠΕ, συνδέονται με μεγαλύτερης ηλικίας επιχειρηματικά πρόσωπα, ενώ οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες και οι ΕΕ εμφανίζουν νεότερη ηλικιακή σύνθεση.

Πίνακας 7-8 Μέση ηλικία ανά Περιφέρεια επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΜΕΣΗ ΗΛΙΚΙΑ
ΑΝ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	45,6
ΑΤΤΙΚΗΣ	47,1
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	48,2
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	45,2
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	45,7
ΗΠΕΙΡΟΥ	46,5
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	45,4
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	47,6
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	46,0
ΚΡΗΤΗΣ	46,6
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	47,4
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	46,0
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	46,4
ΣΥΝΟΛΟ	**46,6**

Η μέση ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων παρουσιάζει περιορισμένες διαφοροποιήσεις μεταξύ των Περιφερειών τους χώρας. Η υψηλότερη μέση ηλικία καταγράφεται στο Βόρειο Αιγαίο (48,2 έτη), ενώ ακολουθούν τα Ιόνια Νησιά (47,6 έτη), το Νότιο Αιγαίο (47,4 έτη) και η Αττική (47,1 έτη).

Αντίθετα, χαμηλότερη μέση ηλικία επιχειρηματικών προσώπων εμφανίζουν η Δυτική Ελλάδα (45,2 έτη), η Θεσσαλία (45,4 έτη) και η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη (45,6 έτη). Συνολικά, η διαφορά μεταξύ τους Περιφέρειας με τη μεγαλύτερη και τη μικρότερη μέση ηλικία είναι περιορισμένη (3έτη), γεγονός που υποδεικνύει ότι η ηλικιακή σύνθεση των επιχειρηματικών προσώπων παρουσιάζει σχετικά ομοιογενή εικόνα σε περιφερειακό επίπεδο.

7.2.2 Ηλικία κατά την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η μέση ηλικία του επιχειρηματικού προσώπου των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων (κατά το έτος βάσης 31/12/2025) όταν αυτό ίδρυσε την επιχειρηματική οντότητα.

Γράφημα 7-6 Μέση ηλικία έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά νομική μορφή ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

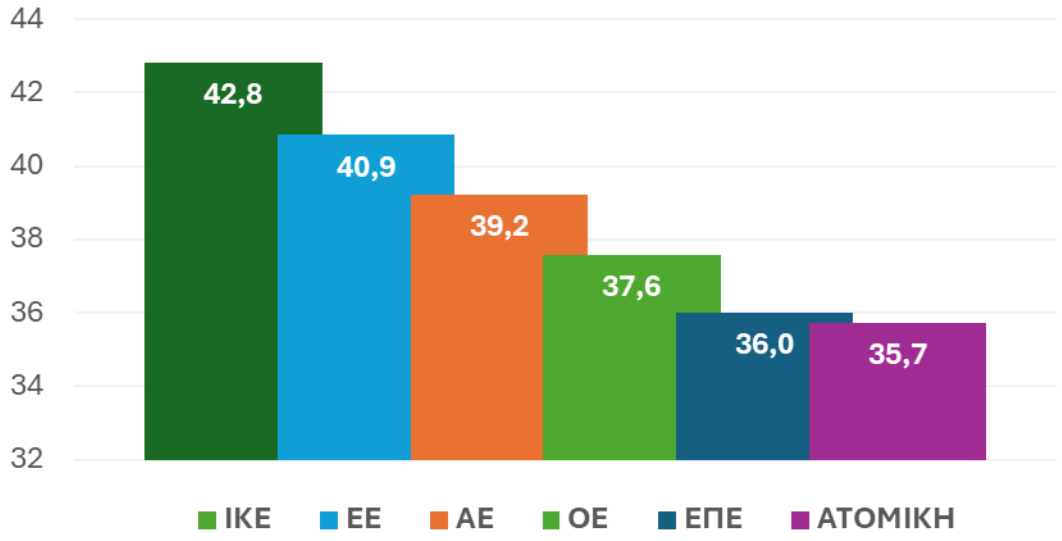

Πίνακας 7-9 Μέση ηλικία έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά νομική μορφή ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΜΕΣΗ ΗΛΙΚΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΕΠΙΧ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΙΚΕ	42,8
ΕΕ	40,9
ΑΕ	39,2
ΟΕ	37,6
ΕΠΕ	36,0
ΑΤΟΜΙΚΗ	35,7
Άλλη	45,7
ΣΥΝΟΛΟ	**40,8**

Η μέση ηλικία έναρξης τους επιχειρηματικής δραστηριότητας τους ενεργές επιχειρηματικές οντότητες διαμορφώνεται συνολικά στα 40,8 έτη, παρουσιάζοντας αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιμέρους νομικών μορφών.

Η υψηλότερη μέση ηλικία καταγράφεται τους επιχειρηματικές οντότητες που εντάσσονται στην κατηγορία Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ) με 42,8 έτη και οι Ετερόρρυθμες Εταιρείες (ΕΕ) με 40,9 έτη, τιμές που υπερβαίνουν τον συνολικό μέσο όρο. Αντίθετα, χαμηλότερη μέση ηλικία έναρξης εμφανίζουν οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες (35,7 έτη), οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) (36,0 έτη) και οι Ομόρρυθμες Εταιρείες (ΟΕ) (37,6 έτη), γεγονός που υποδηλώνει ότι οι συγκεκριμένες μορφές επιχειρηματικών οντοτήτων επιλέγονται συχνότερα σε νεότερη ηλικία. Οι Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ) καταλαμβάνουν ενδιάμεση θέση, με μέση ηλικία έναρξης 39,2 έτη.

Συνολικά, τα στοιχεία δείχνουν ότι η ηλικία έναρξης τους επιχειρηματικής δραστηριότητας διαφοροποιείται ανάλογα με τη νομική μορφή τους επιχειρηματική οντότητας, γεγονός που ενδέχεται να συνδέεται με τους διαφορετικές απαιτήσεις ως τους την εμπειρία, τη διαθεσιμότητα κεφαλαίων και τα οργανωτικά χαρακτηριστικά κάθε μορφής επιχειρηματική οντότητας. Ωστόσο, οι σχετικές διαφοροποιήσεις θα πρέπει

να ερμηνεύονται με προσοχή, καθώς αποτυπώνουν περιγραφικά τα χαρακτηριστικά του εξεταζόμενου πληθυσμού και δεν τεκμηριώνουν σχέση αιτίου-αποτελέσματος.

Απαραίτητη Σημείωση: Επειδή πρόκειται για ενεργές επιχειρηματικές οντότητες κατά την 31/12/2025, η μέτρηση αφορά την ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων όταν ξεκίνησαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα μέσω τους συγκεκριμένης επιχειρηματική οντότητας και όχι απαραίτητα την πρώτη τους επαγγελματική ή επιχειρηματική δραστηριότητα συνολικά.

Γράφημα 7-7 Μέση ηλικία επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων κατά την ίδρυσης της επιχειρηματική οντότητας

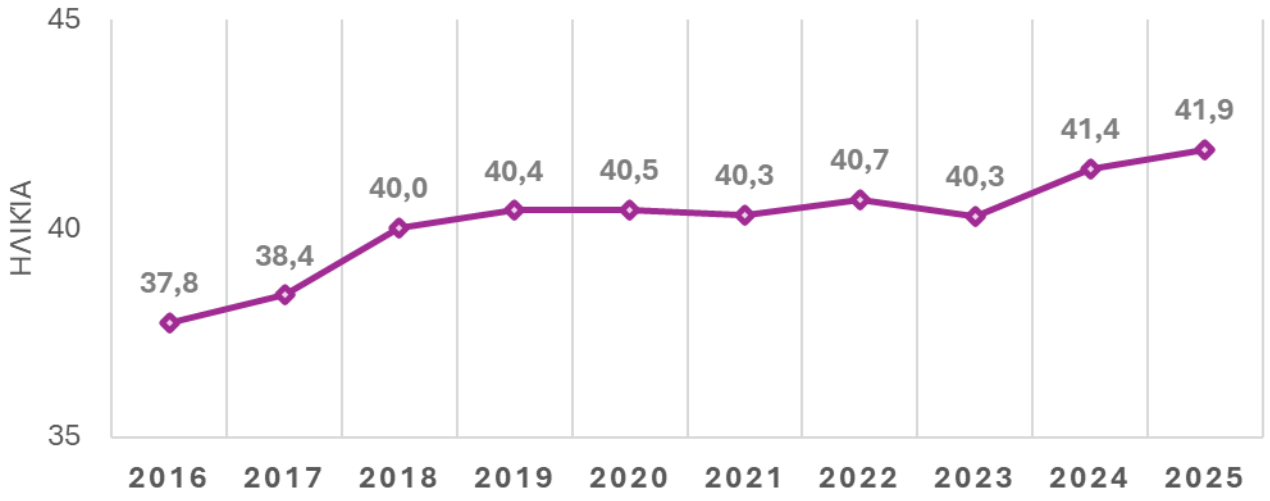

Πίνακας 7-10 Μέση ηλικία επιχειρηματικού προσώπου ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων κατά την ίδρυσης της επιχειρηματική οντότητας ανά νομική μορφή

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΑΕ	ΑΤΟΜΙΚΗ	ΕΕ	ΕΠΕ	ΙΚΕ	ΟΕ
2016	42,1	36,3	38,1	41,1	39,7	35,9
2017	42,8	36,6	38,9	41,8	40,6	36,8
2018	44,7	37,2	40,0	43,9	42,6	38,3
2019	44,9	37,5	40,7	43,1	43,0	39,2
2020	45,3	38,0	40,6	42,7	42,8	38,7
2021	46,2	37,2	40,6	45,0	42,6	39,0
2022	46,0	37,7	40,8	43,7	43,3	38,7
2023	47,1	37,0	41,0	44,8	43,4	38,6
2024	47,6	37,2	42,4	46,7	44,6	40,1
2025	47,9	37,7	43,0	46,0	45,1	40,9

Η μέση ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων κατά την ίδρυση της επιχειρηματική οντότητας παρουσιάζει διαχρονικά αυξητική τάση σε όλες τις εξεταζόμενες νομικές μορφές κατά την περίοδο 2016-2025. Το εύρημα αυτό υποδηλώνει ότι οι νέες επιχειρηματικές οντότητες ιδρύονται σταδιακά από επιχειρηματικά πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη.

Οι Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ) εμφανίζουν σταθερά τη μεγαλύτερη μέση ηλικία κατά την ίδρυση της επιχειρηματική οντότητας, η οποία αυξάνεται από 42,1 έτη το 2016 σε 47,9 έτη το 2025. Αντίστοιχα, υψηλές μέσες ηλικίες καταγράφονται στις Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ) και στις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ), όπου η μέση ηλικία διαμορφώνεται το 2025 σε 45,1 και 46,0 έτη, αντίστοιχα. Αντίθετα, οι ατομικές επιχειρηματικές οντότητες παρουσιάζουν σταθερά τη χαμηλότερη μέση ηλικία

ίδρυσης, η οποία κυμαίνεται μεταξύ 36,3 και 38,0 ετών κατά την εξεταζόμενη περίοδο και διαμορφώνεται στα 37,7 έτη το 2025. Παρόμοια εικόνα εμφανίζουν και οι Ομόρρυθμες Εταιρείες (ΟΕ), με μέση ηλικία 40,9 ετών το 2025. Η μεγαλύτερη μεταβολή κατά την περίοδο αναφοράς παρατηρείται στις ΑΕ, όπου η μέση ηλικία αυξάνεται κατά 5,8 έτη (από 42,1 σε 47,9 έτη). Αντίστοιχα, στις ΙΚΕ η αύξηση ανέρχεται σε 5,4 έτη, στις ΕΠΕ σε 4,9 έτη, στις ΕΕ σε 4,9 έτη, στις ΟΕ σε 5,0 έτη, ενώ στις ατομικές επιχειρηματικές οντότητες η μεταβολή είναι σαφώς μικρότερη (1,4 έτη).

Συνολικά, τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή, η μέση ηλικία των επιχειρηματικών προσώπων κατά την ίδρυση της επιχειρηματική οντότητας ακολουθεί ανοδική πορεία κατά την τελευταία δεκαετία, με εντονότερη αύξηση στις κεφαλαιουχικές εταιρείες και ηπιότερη στις ατομικές επιχειρηματικές οντότητες.

7.3 Ιθαγένεια των επιχειρηματικών προσώπων

Γράφημα 7-8 Ποσοστιαία κατανομή ιθαγένειας επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων (% επί των αλλοδαπών)

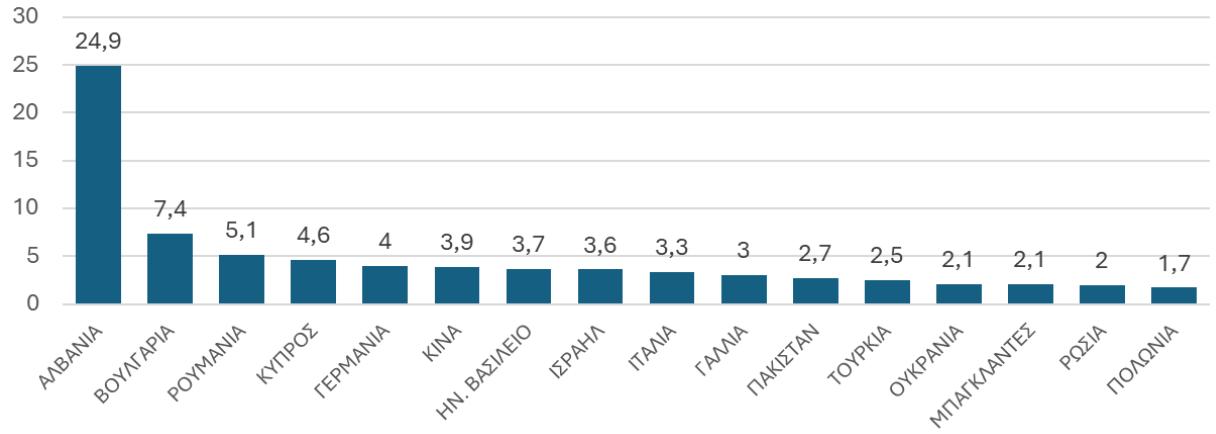

Πίνακας 7-11 Ποσοστιαία κατανομή ιθαγένειας επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ	ΠΛΗΘΟΣ	%	% Επί των αλλοδαπών
ΕΛΛΑΔΑ	559.048	41,6	-
ΑΛΒΑΝΙΑ	9.902	0,7	24,9
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	2.941	0,2	7,4
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	2.030	0,2	5,1
ΚΥΠΡΟΣ	1.838	0,1	4,6
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.602	0,1	4,0
ΚΙΝΑ	1.542	0,1	3,9
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.465	0,1	3,7
ΙΣΡΑΗΛ	1.435	0,1	3,6
ΙΤΑΛΙΑ	1.296	0,1	3,3
ΓΑΛΛΙΑ	1.187	0,1	3,0
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	1.095	0,1	2,7
ΤΟΥΡΚΙΑ	1.014	0,1	2,5
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	843	0,1	2,1
ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	822	0,1	2,1
ΡΩΣΙΑ	790	0,1	2,0
ΠΟΛΩΝΙΑ	688	0,1	1,7

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ	ΠΛΗΘΟΣ	%	% Επί των αλλοδαπών
ΛΟΙΠΕΣ	9.353	0,7	23,5
	1.345.134	**100,0**	**100,0**

Πίνακας 7-12 Ποσοστιαία κατανομή ιθαγένειας επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ	ΠΛΗΘΟΣ	% ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ	%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ	559.048	41,6	93,3
ΑΛΛΟΔΑΠΗ	39.843	3,0	6,7
ΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	746.243	55,5	-
	1.345.134	100,0	100,0

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία ιθαγένειας, η πλειονότητα των επιχειρηματικών προσώπων αφορά πρόσωπα ελληνικής ιθαγένειας, τα οποία αντιστοιχούν στο 93,3% των περιπτώσεων για τις οποίες υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία. Τα επιχειρηματικά πρόσωπα αλλοδαπής ιθαγένειας αντιπροσωπεύουν το 6,7% των καταγεγραμμένων περιπτώσεων με διαθέσιμα στοιχεία.

Μεταξύ των επιχειρηματικών προσώπων αλλοδαπής ιθαγένειας, η μεγαλύτερη συμμετοχή καταγράφεται στα πρόσωπα με αλβανική ιθαγένεια, τα οποία αποτελούν το 24,9% του συνόλου των αλλοδαπών επιχειρηματικών προσώπων. Ακολουθούν η βουλγαρική (7,4%), η ρουμανική (5,1%) και η κυπριακή ιθαγένεια (4,6%), ενώ σημαντική παρουσία καταγράφεται επίσης για πρόσωπα με ιθαγένεια από τη Γερμανία, την Κίνα, το Ηνωμένο Βασίλειο και το Ισραήλ.

Συνολικά, τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η συμμετοχή προσώπων αλλοδαπής ιθαγένειας στην επιχειρηματική βάση των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων είναι περιορισμένη, ενώ η αλλοδαπή επιχειρηματικότητα παρουσιάζει διαφοροποίηση ως προς τις χώρες προέλευσης, με μεγαλύτερη συγκέντρωση σε συγκεκριμένες χώρες, κυρίως της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Μεθοδολογική επισήμανση: Λόγω της μη διαθεσιμότητας στοιχείων ιθαγένειας για το 55,5% των επιχειρηματικών προσώπων, τα ποσοστά αφορούν αποκλειστικά τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει καταχωρισμένη πληροφορία και δεν πρέπει να ερμηνεύονται ως πλήρης αποτύπωση του συνόλου των επιχειρηματικών προσώπων.

8 ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

8.1 Κλάδοι με αυξανόμενη και μειούμενη επιχειρηματική δυναμική

Πίνακας 8-1 Ιδρύσεις ανά κλάδο επιχειρηματικής οντότητας 2016-2025

Κλάδος (ΣΤΑΚΟΔ)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Α: ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	*273*	*391*	*444*	*406*	*344*	*419*	*442*	*500*	*602*	*801*
Β: ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	23	26	34	18	20	17	10	28	24	32
Γ: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	*1.535*	*1.868*	*1.976*	*2.064*	*2.027*	*2.056*	*2.284*	*2.499*	*2.698*	*3.273*
Δ: ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	142	226	426	1.547	3.005	2.980	2.212	1.307	1.098	1.040
Ε: ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	*76*	*78*	*100*	*85*	*93*	*129*	*141*	*118*	*127*	*134*
ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.173	1.562	2.218	2.941	3.121	3.838	4.038	5.069	6.759	7.512
Ζ: ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝΝ	*7.929*	*8.330*	*8.775*	*9.057*	*8.846*	*9.755*	*9.825*	*11.759*	*12.576*	*14.092*
Η: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	863	1.021	1.376	1.340	1.289	1.678	2.792	3.475	4.799	7.220
Θ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	*4.530*	*5.354*	*6.434*	*6.731*	*5.016*	*5.421*	*7.560*	*9.079*	*11.337*	*11.163*
Ι: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	806	1.027	1.085	1.093	1.406	1.949	2.479	2.723	2.947	3.791
ΙΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	*774*	*884*	*853*	*964*	*884*	*1.067*	*1.153*	*1.276*	*1.483*	*1.800*
ΙΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	425	698	1.218	1.612	1.587	2.287	3.086	3.726	3.864	4.067
ΙΓ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	*1.970*	*2.405*	*2.648*	*2.719*	*2.989*	*3.845*	*4.185*	*5.484*	*7.033*	*8.441*
ΙΔ: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	892	1.085	1.516	1.629	1.316	1.480	1.944	2.621	2.985	3.481
ΙΕ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	*30*	*45*	*32*	*42*	*27*	*45*	*45*	*58*	*89*	*90*
ΙΖ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	671	621	685	728	692	665	685	889	1.030	1.317
ΙΗ: ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	*551*	*740*	*711*	*622*	*714*	*1.000*	*1.077*	*1.399*	*2.119*	*2.417*

Κλάδος (ΣΤΑΚΟΔ)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ΙΘ: ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	767	940	1.014	921	850	888	1.104	1.535	1.839	2.224
ΙΣΤ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	*1.088*	*1.220*	*1.390*	*1.615*	*1.485*	*1.584*	*1.966*	*2.339*	*2.994*	*3.850*
ΚΒ: ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	9.434	8.512	8.181	7.864	6.804	7.048	6.746	7.020	5.667	3.507

Ο Πίνακας 8-1 παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη των νέων ιδρύσεων επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για την περίοδο 2016–2025. Συνολικά, διαπιστώνεται έντονη ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στους περισσότερους κλάδους της οικονομίας, με ιδιαίτερα αυξημένο αριθμό νέων ιδρύσεων κατά τα τελευταία έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

Ο κλάδος του χονδρικού και λιανικού εμπορίου διατηρεί διαχρονικά την πρώτη θέση ως προς τον αριθμό των νέων επιχειρήσεων, παρουσιάζοντας αύξηση από 7.929 ιδρύσεις το 2016 σε 14.092 το 2025. Σημαντική δυναμική εμφανίζουν επίσης οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, οι κατασκευές, οι δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης, καθώς και οι μεταφορές και η αποθήκευση, με τον τελευταίο κλάδο να καταγράφει μία από τις υψηλότερες αναλογικές αυξήσεις της περιόδου.

Ιδιαίτερα έντονη είναι η ενίσχυση των ιδρύσεων στους κλάδους της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, της ενημέρωσης και επικοινωνίας, της εκπαίδευσης, των τεχνών, διασκέδασης και ψυχαγωγίας, καθώς και της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας, γεγονός που υποδηλώνει διεύρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων.

Αντίθετα, ο κλάδος της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού εμφανίζει έντονη αλλά παροδική αύξηση των νέων ιδρύσεων κατά την περίοδο 2019–2021, ακολουθούμενη από σταδιακή αποκλιμάκωση τα επόμενα έτη, χωρίς ωστόσο να επιστρέφει στα επίπεδα πριν από το 2019. Η εξέλιξη αυτή ενδέχεται να συνδέεται με τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικράτησαν στην αγορά ενέργειας και τις επενδύσεις σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κατά την περίοδο αυτή.

Πίνακας 8-2 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου επιχειρηματικής οντότητας στις συνολικές ιδρύσεις 2016-2025

Κλάδος (ΣΤΑΚΟΔ)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Α: ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	*0,8*	*1,1*	*1,1*	*0,9*	*0,8*	*0,9*	*0,8*	*0,8*	*0,8*	*1,0*
Β: ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γ: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	*4,5*	*5,0*	*4,8*	*4,7*	*4,8*	*4,3*	*4,2*	*4,0*	*3,7*	*4,1*
Δ: ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	0,4	0,6	1,0	3,5	7,1	6,2	4,1	2,1	1,5	1,3
Ε: ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	*0,2*	*0,2*	*0,2*	*0,2*	*0,2*	*0,3*	*0,3*	*0,2*	*0,2*	*0,2*
ΣΤ.ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3,5	4,2	5,4	6,7	7,3	8,0	7,5	8,1	9,4	9,4
Ζ: ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	*23,4*	*22,5*	*21,3*	*20,6*	*20,8*	*20,3*	*18,3*	*18,7*	*17,4*	*17,6*
Η: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	2,5	2,8	3,3	3,0	3,0	3,5	5,2	5,5	6,7	9,0

Κλάδος (ΣΤΑΚΟΔ)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Θ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	*13,3*	*14,5*	*15,6*	*15,3*	*11,8*	*11,3*	*14,1*	*14,4*	*15,7*	*13,9*
Ι: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	2,4	2,8	2,6	2,5	3,3	4,0	4,6	4,3	4,1	4,7
ΙΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	*2,3*	*2,4*	*2,1*	*2,2*	*2,1*	*2,2*	*2,1*	*2,0*	*2,1*	*2,2*
ΙΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1,3	1,9	3,0	3,7	3,7	4,7	5,7	5,9	5,4	5,1
ΙΓ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	*5,8*	*6,5*	*6,4*	*6,2*	*7,0*	*8,0*	*7,8*	*8,7*	*9,8*	*10,5*
ΙΔ: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	2,6	2,9	3,7	3,7	3,1	3,1	3,6	4,2	4,1	4,3
ΙΕ: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*
ΙΖ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	2,0	1,7	1,7	1,7	1,6	1,4	1,3	1,4	1,4	1,6
ΙΗ: ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	*1,6*	*2,0*	*1,7*	*1,4*	*1,7*	*2,1*	*2,0*	*2,2*	*2,9*	*3,0*
ΙΘ: ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2,3	2,5	2,5	2,1	2,0	1,8	2,1	2,4	2,6	2,8
ΙΣΤ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	*3,2*	*3,3*	*3,4*	*3,7*	*3,5*	*3,3*	*3,7*	*3,7*	*4,2*	*4,8*
ΚΒ: ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	27,8	23,0	19,9	17,9	16,0	14,6	12,5	11,2	7,9	4,4

Ο Πίνακας 8-2 παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη της συμμετοχής κάθε κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στις συνολικές ιδρύσεις επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2016–2025, αναδεικνύοντας τις μεταβολές στη διάρθρωση της νέας επιχειρηματικότητας.

Το χονδρικό και λιανικό εμπόριο εξακολουθεί να συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό των νέων ιδρύσεων καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο. Ωστόσο, η συμμετοχή του εμφανίζει σταθερή υποχώρηση, από 23,4% το 2016 σε 17,6% το 2025, γεγονός που υποδηλώνει ότι, παρά τη διατήρηση της κυρίαρχης θέσης του, η σχετική βαρύτητα του κλάδου στις νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες μειώνεται. Αντίθετα, σημαντική ενίσχυση παρουσιάζουν οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, των οποίων το μερίδιο σχεδόν διπλασιάζεται, από 5,8% το 2016 σε 10,5% το 2025. Αντίστοιχα, ιδιαίτερα αυξημένη συμμετοχή καταγράφουν οι κατασκευές (από 3,5% σε 9,4%), οι μεταφορές και η αποθήκευση (από 2,5% σε 9,0%) και η διαχείριση ακίνητης περιουσίας (από 1,3% σε 5,1%), γεγονός που καταδεικνύει τη σημαντική ενίσχυση των συγκεκριμένων κλάδων κατά την τελευταία δεκαετία.

Ο κλάδος της παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης διατηρεί διαχρονικά υψηλή συμμετοχή στις νέες ιδρύσεις, με διακυμάνσεις που συνδέονται κυρίως με τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και την επακόλουθη ανάκαμψη του τουρισμού. Παράλληλα, οι κλάδοι της ενημέρωσης και επικοινωνίας, της εκπαίδευσης και των διοικητικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων εμφανίζουν σταδιακή ενίσχυση της συμμετοχής τους, γεγονός που αντανακλά τη διεύρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε τομείς έντασης γνώσης και υπηρεσιών.

Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί ο κλάδος της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και

κλιματισμού, ο οποίος παρουσιάζει απότομη αύξηση της συμμετοχής του την περίοδο 2019–2021, φθάνοντας στο 7,1% το 2020, πριν επανέλθει σε χαμηλότερα επίπεδα τα επόμενα έτη. Η εξέλιξη αυτή πιθανόν συνδέεται με την αυξημένη επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα της ενέργειας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κατά την περίοδο αυτή.

Πίνακας 8-3 Κλάδοι με τη μεγαλύτερη ενίσχυση της συμμετοχής τους στις νέες ιδρύσεις επιχειρήσεων (2016–2025).

Θέση	Κλάδος	2016	2025	Μεταβολή (ποσοστιαίες μονάδες)
1	Κατασκευές	3,5%	9,4%	+5,9
2	Μεταφορές και αποθήκευση	2,5%	9,0%	+6,5
3	Επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες	5,8%	10,5%	+4,7
4	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1,3%	5,1%	+3,8
5	Ενημέρωση και επικοινωνία	2,4%	4,7%	+2,3
6	Εκπαίδευση	3,2%	4,8%	+1,6
7	Διοικητικές & υποστηρικτικές δραστηριότητες	2,6%	4,3%	+1,7
8	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	1,6%	3,0%	+1,4
9	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	0,8%	1,0%	+0,2
10	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	2,3%	2,8%	+0,5

Κλάδοι με ενίσχυση του μεριδίου τους στις νέες ιδρύσεις: Τη μεγαλύτερη ενίσχυση της συμμετοχής τους στις νέες ιδρύσεις εμφανίζουν οι κλάδοι των μεταφορών και αποθήκευσης, των κατασκευών και των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, οι μεταφορές και η αποθήκευση αυξάνουν τη συμμετοχή τους κατά περίπου 6,5 ποσοστιαίες μονάδες (από 2,5% το 2016 σε 9,0% το 2025), ενώ οι κατασκευές ενισχύουν τη θέση τους κατά 5,9 ποσοστιαίες μονάδες (από 3,5% σε 9,4%). Παράλληλα, οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες αυξάνουν το μερίδιό τους κατά 4,7 ποσοστιαίες μονάδες, καταλαμβάνοντας το 2025 τη δεύτερη σημαντικότερη θέση μεταξύ των κλάδων ως προς τη συμμετοχή στις νέες ιδρύσεις.

Σημαντική αύξηση της συμμετοχής τους καταγράφουν επίσης η διαχείριση ακίνητης περιουσίας (+3,8 ποσοστιαίες μονάδες), η ενημέρωση και επικοινωνία (+2,3 ποσοστιαίες μονάδες), οι διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες (+1,7 ποσοστιαίες μονάδες), η εκπαίδευση (+1,6 ποσοστιαίες μονάδες) και οι τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία (+1,4 ποσοστιαίες μονάδες). Η εξέλιξη αυτή καταδεικνύει τη σταδιακή ενίσχυση δραστηριοτήτων που συνδέονται περισσότερο με υπηρεσίες, εξειδικευμένη γνώση, τεχνική υποστήριξη και νέες μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Πίνακας 8-4 Κλάδοι με τη μεγαλύτερη υποχώρηση της συμμετοχής τους στις νέες ιδρύσεις επιχειρήσεων (2016–2025)

Θέση	Κλάδος	2016	2025	Μεταβολή (ποσοστιαίες μονάδες)
1	Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	23,4%	17,6%	-5,8
2	Καταλύματα & εστίαση	13,3%	13,9%*	Διακυμάνσεις
3	Μεταποίηση	4,5%	4,1%	-0,4
4	Χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες	2,3%	2,2%	-0,1
5	Υγεία & κοινωνική μέριμνα	2,0%	1,6%	-0,4
6	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος κ.λπ.	0,4%	1,3%	Συγκυριακή κορύφωση
7	Παροχή νερού & διαχείριση αποβλήτων	0,2%	0,2%	Σταθερό
8	Ορυχεία & λατομεία	0,1%	0,0%	Μικρή μείωση
9	Δημόσια διοίκηση	0,1%	0,1%	Σταθερό

*Δεν παρουσιάζει πραγματική μείωση μεταξύ 2016 και 2025, αλλά σημαντικές διακυμάνσεις κατά την περίοδο, κυρίως λόγω της πανδημίας.

Κλάδοι με υποχώρηση του μεριδίου τους. Αντίθετα, τη μεγαλύτερη υποχώρηση της συμμετοχής τους εμφανίζουν το χονδρικό και λιανικό εμπόριο και, σε μικρότερο βαθμό, η μεταποίηση. Το εμπόριο, παρότι

εξακολουθεί να αποτελεί τον μεγαλύτερο κλάδο ως προς τον αριθμό νέων ιδρύσεων, μειώνει τη συμμετοχή του κατά 5,8 ποσοστιαίες μονάδες, από 23,4% το 2016 σε 17,6% το 2025. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει ότι η νέα επιχειρηματική δραστηριότητα κατανέμεται πλέον περισσότερο σε άλλους κλάδους, με αποτέλεσμα τη μείωση της σχετικής κυριαρχίας του εμπορίου.

Η μεταποίηση παρουσιάζει μικρότερη υποχώρηση, με μείωση της συμμετοχής της κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες, διατηρώντας ωστόσο σχετικά σταθερή παρουσία στις νέες ιδρύσεις. Αντίστοιχα, οι χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, καθώς και οι δραστηριότητες υγείας και κοινωνικής μέριμνας, εμφανίζουν περιορισμένη μείωση της συμμετοχής τους. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί ο κλάδος της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, ο οποίος αυξάνει σημαντικά τη συμμετοχή του κατά την περίοδο 2019–2021, χωρίς όμως η μεταβολή αυτή να διατηρείται στο τέλος της περιόδου. Η εξέλιξη αυτή αποτυπώνει μια συγκυριακή ενίσχυση των νέων ιδρύσεων στον συγκεκριμένο κλάδο, η οποία πιθανότατα συνδέεται με την αυξημένη επενδυτική δραστηριότητα στον ενεργειακό τομέα.

Συνολικά, η περίοδος 2016–2025 χαρακτηρίζεται από μια μετατόπιση της νέας επιχειρηματικότητας από παραδοσιακούς κλάδους, όπως το εμπόριο, προς δραστηριότητες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες, τις κατασκευές, τις μεταφορές, την τεχνολογία και την παροχή εξειδικευμένων επαγγελματικών υπηρεσιών. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει μια σταδιακή διαφοροποίηση της κλαδικής σύνθεσης των νέων επιχειρηματικών εγχειρημάτων.

8.2 Κλαδικές εξειδικεύσεις των Περιφερειών

Μεθοδολογικό σημείωμα

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης (Location Quotient – LQ) χρησιμοποιείται για την αποτύπωση του βαθμού συγκέντρωσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας ενός συγκεκριμένου κλάδου σε μια γεωγραφική περιοχή σε σύγκριση με τη συνολική επιχειρηματική διάρθρωση της χώρας. Ο δείκτης επιτρέπει να εντοπιστούν οι κλάδοι στους οποίους μια Περιφέρεια εμφανίζει σχετική εξειδίκευση, δηλαδή μεγαλύτερη παρουσία από αυτή που παρατηρείται στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας.

Ο υπολογισμός του δείκτη βασίζεται στη σύγκριση του ποσοστού συμμετοχής ενός κλάδου στο σύνολο των επιχειρηματικών οντοτήτων της εξεταζόμενης περιοχής με το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής του ίδιου κλάδου στο σύνολο της χώρας.

Η ερμηνεία του δείκτη γίνεται ως εξής:

- ***LQ > 1**: ο συγκεκριμένος κλάδος εμφανίζει υψηλότερη συγκέντρωση στην εξεταζόμενη περιοχή σε σχέση με το εθνικό επίπεδο και συνεπώς αποτελεί κλάδο σχετικής εξειδίκευσης της περιοχής.*
- ***LQ = 1**: η παρουσία του κλάδου στην περιοχή αντιστοιχεί στη μέση εθνική κατανομή και δεν εμφανίζεται ιδιαίτερη εξειδίκευση.*
- ***LQ < 1**: ο κλάδος εμφανίζει χαμηλότερη συγκέντρωση στην περιοχή σε σχέση με το σύνολο της χώρας.*

Για την παρούσα ανάλυση, ο δείκτης υπολογίστηκε με βάση το πλήθος των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και ανά Περιφέρεια.

Η χρήση του δείκτη επιτρέπει την ανάδειξη των παραγωγικών χαρακτηριστικών κάθε περιοχής, καθώς αποτυπώνει κατά πόσο η επιχειρηματική βάση μιας Περιφέρειας προσανατολίζεται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες σε μεγαλύτερο βαθμό από τον αντίστοιχο εθνικό μέσο όρο.

*Επισημαίνεται ότι ο δείκτης αποτελεί μέτρο **σχετικής συγκέντρωσης** και όχι απόλυτου μεγέθους· συνεπώς, μια υψηλή τιμή LQ μπορεί να εμφανίζεται και σε περιοχές με μικρό αριθμό επιχειρηματικών οντοτήτων, εφόσον ο συγκεκριμένος κλάδος έχει μεγαλύτερη βαρύτητα στη συνολική τοπική επιχειρηματική δομή.*

Τιμή LQ	***Ερμηνεία***
LQ < 0,75	*Χαμηλή παρουσία κλάδου*
0,75 ≤ LQ < 1	*Παρουσία κοντά στον εθνικό μέσο όρο*
1 ≤ LQ < 2	*Μέτρια εξειδίκευση*
2 ≤ LQ < 5	*Ισχυρή εξειδίκευση*
LQ ≥ 5	*Πολύ υψηλή εξειδίκευση / έντονη συγκέντρωση*

Γράφημα 8-1 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Ανατολική Μακεδονία και Θράκη

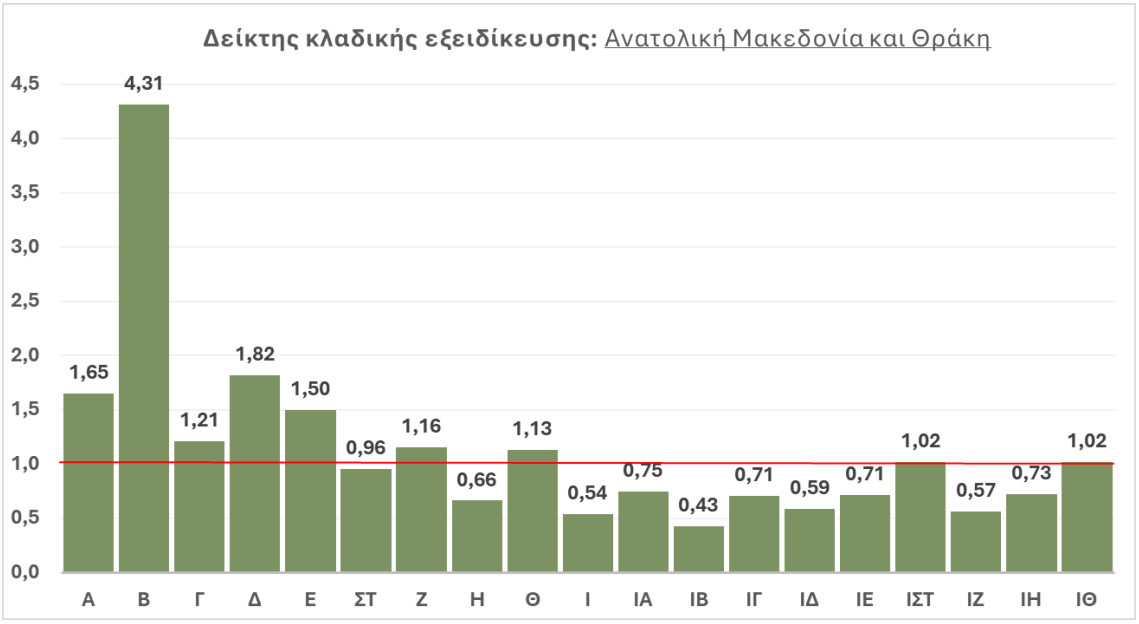

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης αναδεικνύει την ισχυρή παρουσία παραγωγικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια, με υψηλή εξειδίκευση στα ορυχεία και λατομεία (LQ=4,31), στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και ενέργειας (LQ=1,82) και στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία (LQ=1,65). Θετική εξειδίκευση εμφανίζεται επίσης στη μεταποίηση και στο εμπόριο, ενώ χαμηλότερη συγκέντρωση καταγράφεται κυρίως σε δραστηριότητες υψηλής έντασης γνώσης, όπως η ενημέρωση και επικοινωνία, η διαχείριση ακίνητης περιουσίας και οι επαγγελματικές υπηρεσίες. Συνολικά, η επιχειρηματική δομή της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από ισχυρό παραγωγικό και ενεργειακό προσανατολισμό.

Γράφημα 8-2 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Αττική

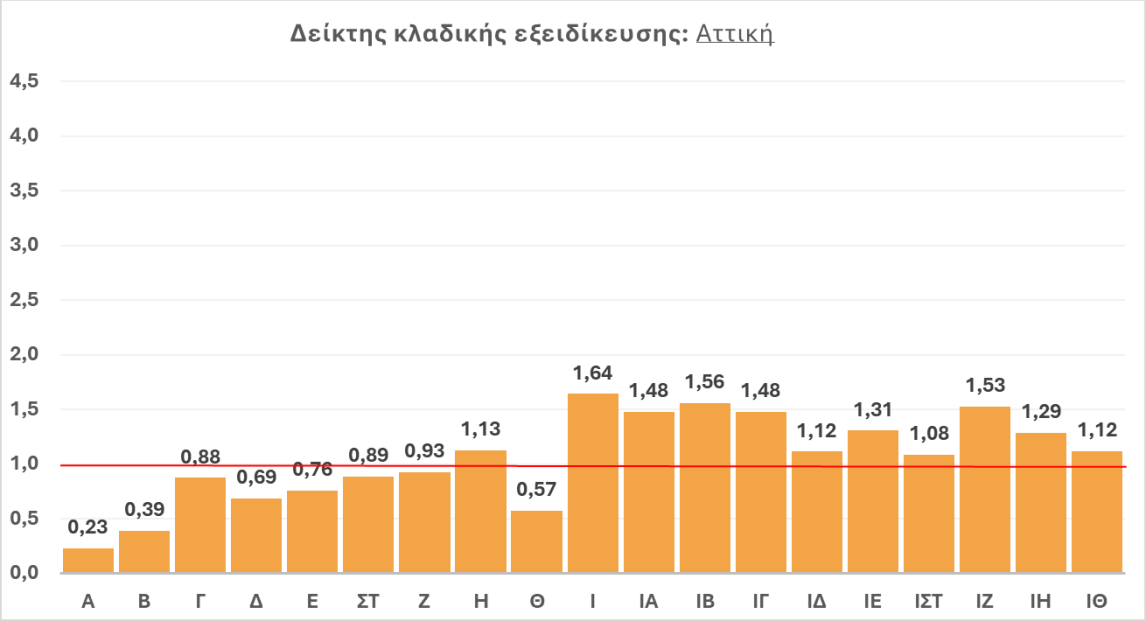

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης αποτυπώνει τον μητροπολιτικό χαρακτήρα της Αττικής, με υψηλή συγκέντρωση σε κλάδους υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως η ενημέρωση και επικοινωνία (LQ=1,64), η διαχείριση ακίνητης περιουσίας (LQ=1,56), οι χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες (LQ=1,48) και οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες (LQ=1,48). Αντίθετα, χαμηλότερη εξειδίκευση παρουσιάζουν δραστηριότητες όπως η γεωργία και τα ορυχεία. Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνει τον ρόλο της Αττικής ως βασικού κέντρου επιχειρηματικών υπηρεσιών, γνώσης και διοικητικών λειτουργιών της χώρας.

Γράφημα 8-3 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Βορείου Αιγαίου

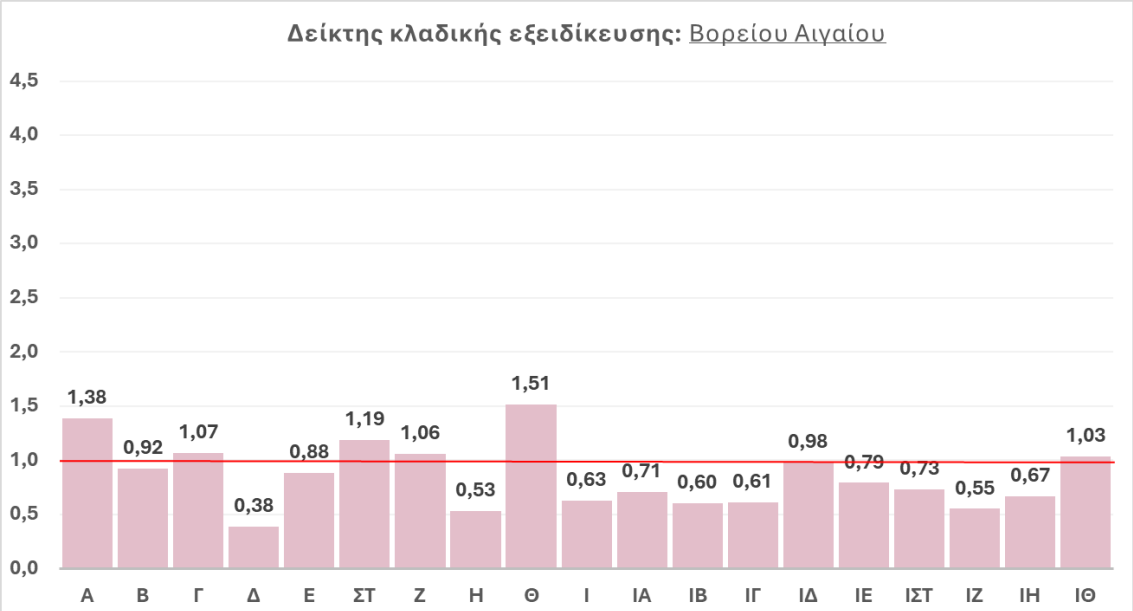

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης αναδεικνύει τον σημαντικό ρόλο του τουρισμού στην οικονομική δραστηριότητα της Περιφέρειας, με υψηλότερη εξειδίκευση στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος

και εστίασης (LQ=1,88), καθώς και στις κατασκευές (LQ=1,23) και στις τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία (LQ=1,17). Αντίθετα, χαμηλότερη παρουσία εμφανίζουν κυρίως κλάδοι επιχειρηματικών υπηρεσιών, όπως οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες και η ενημέρωση και επικοινωνία. Συνολικά, η επιχειρηματική δομή της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από εξωστρεφείς δραστηριότητες που συνδέονται με τον τουρισμό και την τοπική οικονομία.

Γράφημα 8-4 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Δυτικής Ελλάδας

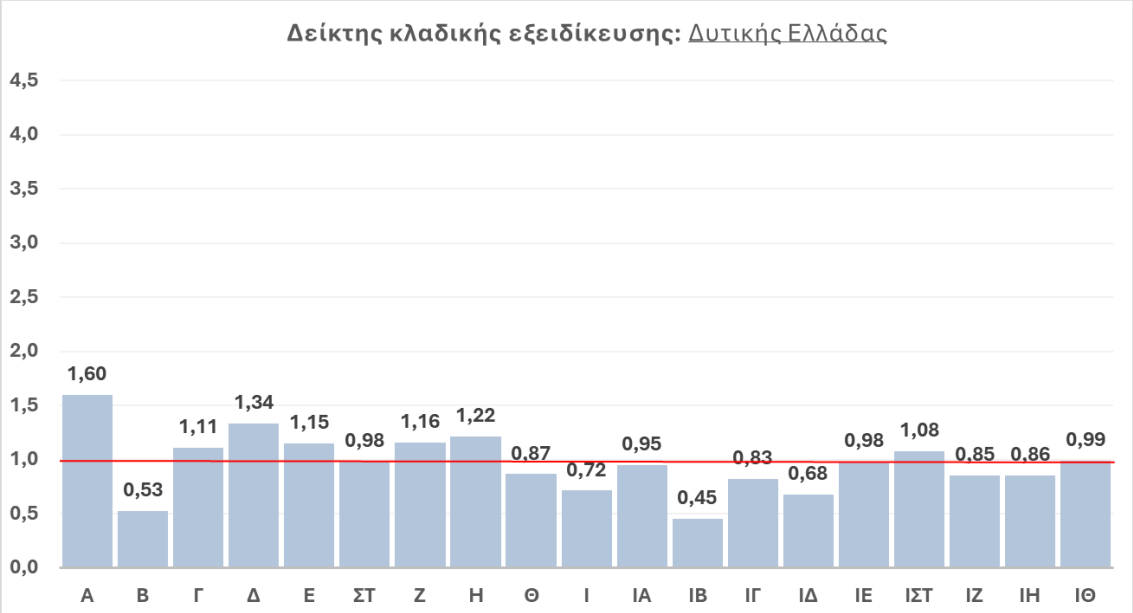

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης δείχνει ισχυρή παρουσία παραγωγικών δραστηριοτήτων, με σημαντικότερη εξειδίκευση στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία (LQ=1,60), στην παροχή ενέργειας (LQ=1,34), στη μεταποίηση (LQ=1,11) και στις μεταφορές και αποθήκευση (LQ=1,22). Παράλληλα, περιορισμένη συγκέντρωση εμφανίζουν δραστηριότητες όπως η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, η ενημέρωση και επικοινωνία και οι διοικητικές υπηρεσίες. Η Περιφέρεια παρουσιάζει προσανατολισμό προς την παραγωγή και τις υποδομές, με μικρότερη παρουσία σε κλάδους γνώσης και εξειδικευμένων υπηρεσιών.

Γράφημα 8-5 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Δυτικής Μακεδονίας

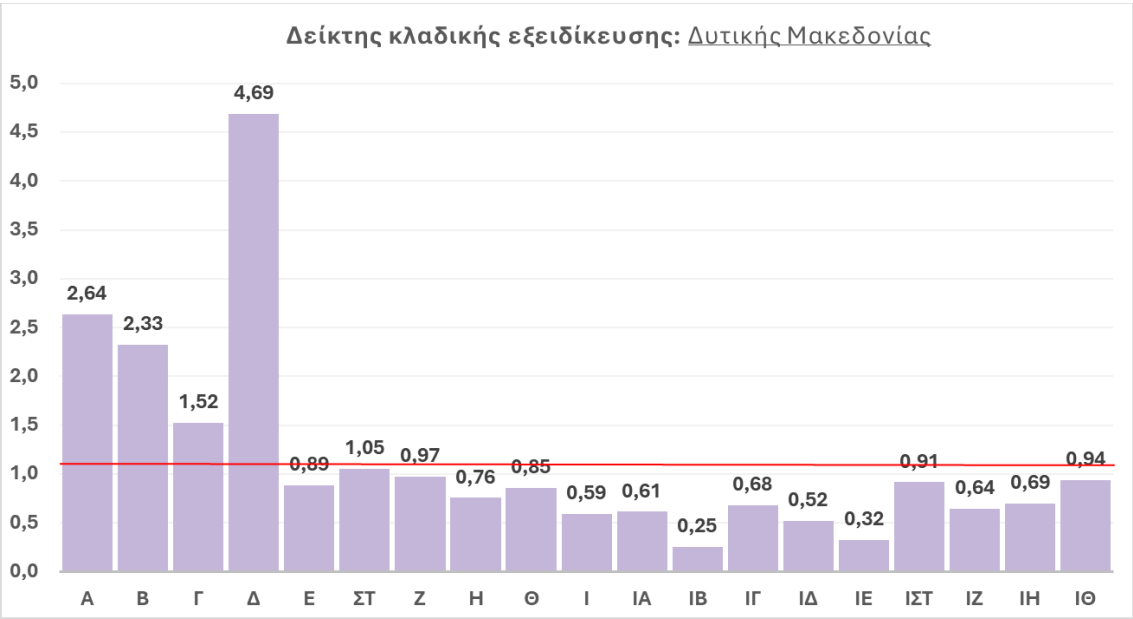

Η επιχειρηματική φυσιογνωμία της Δυτικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από έντονη εξειδίκευση σε δραστηριότητες που συνδέονται με την ενέργεια και τους φυσικούς πόρους. Υψηλές τιμές του δείκτη καταγράφονται στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και ενέργειας (LQ=4,69), στη γεωργία,

δασοκομία και αλιεία (LQ=2,64) και στα ορυχεία και λατομεία (LQ=2,33). Αντίθετα, οι υπηρεσίες υψηλής εξειδίκευσης εμφανίζουν χαμηλότερη παρουσία, όπως η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, οι διοικητικές υπηρεσίες και η δημόσια διοίκηση. Η Περιφέρεια διατηρεί έντονο παραγωγικό και ενεργειακό χαρακτήρα.

Γράφημα 8-6 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Ήπειρος

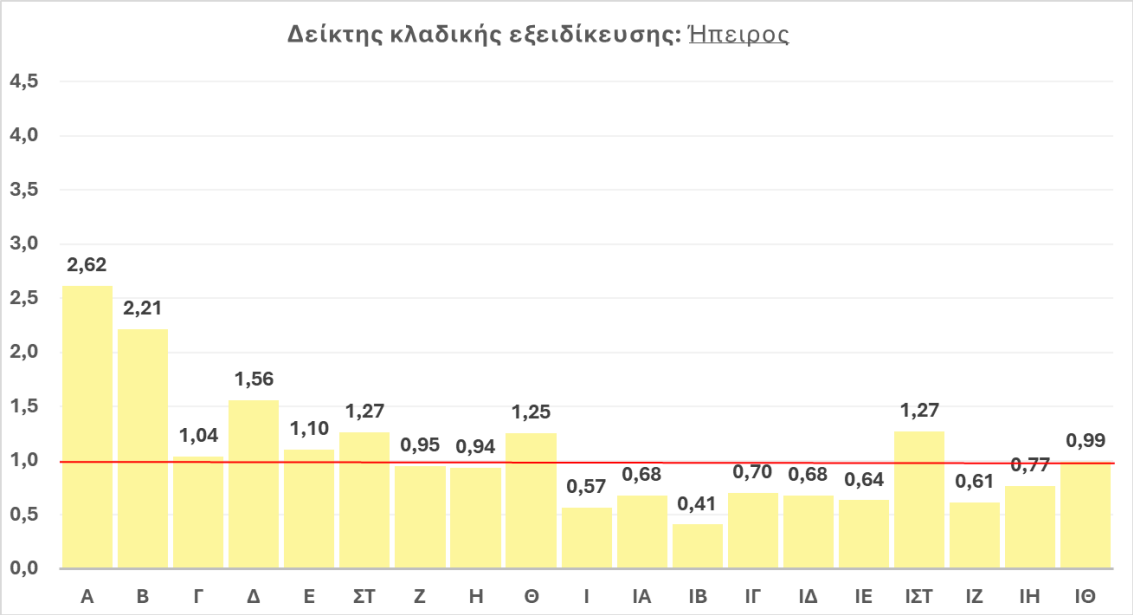

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης αναδεικνύει τη σημαντική παρουσία του πρωτογενούς τομέα και παραγωγικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια, με υψηλές τιμές στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία (LQ=2,62), στα ορυχεία και λατομεία (LQ=2,21) και στην ενέργεια (LQ=1,56). Παράλληλα, θετική εξειδίκευση εμφανίζεται στις κατασκευές και στον τουρισμό, ενώ χαμηλότερη συγκέντρωση παρατηρείται σε κλάδους όπως η ενημέρωση και επικοινωνία και οι επιχειρηματικές υπηρεσίες. Η οικονομική δομή της Περιφέρειας βασίζεται κυρίως σε δραστηριότητες που αξιοποιούν τοπικούς πόρους.

Γράφημα 8-7 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Θεσσαλία

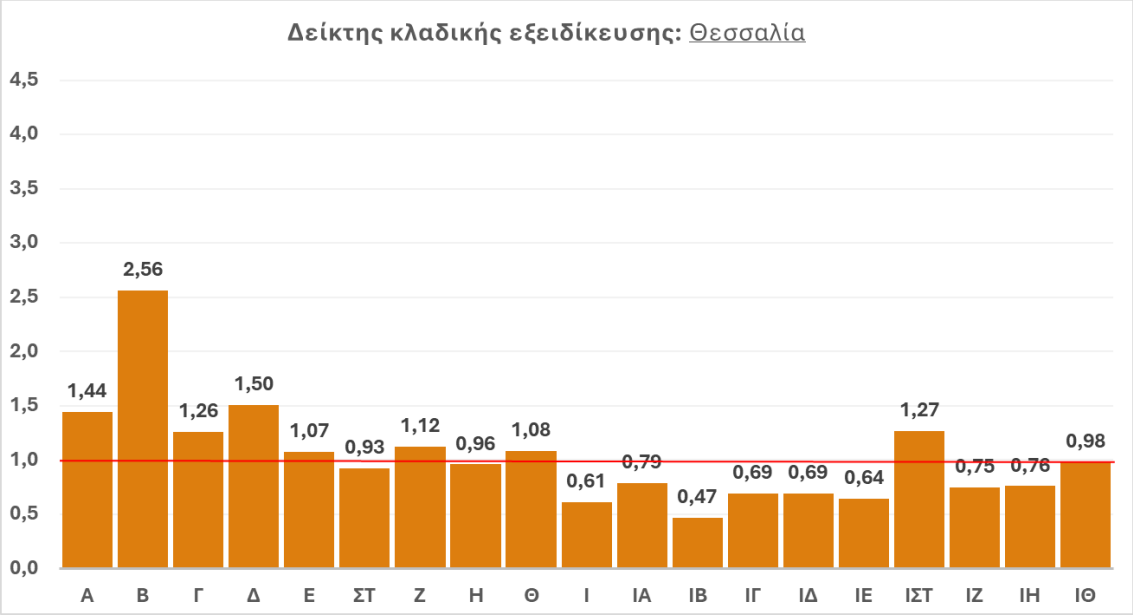

Η Θεσσαλία εμφανίζει έντονο παραγωγικό χαρακτήρα, με υψηλή εξειδίκευση στα ορυχεία και λατομεία (LQ=2,56), στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία (LQ=1,44), στην ενέργεια (LQ=1,50) και στη μεταποίηση (LQ=1,26). Παράλληλα, παρουσία πάνω από τον εθνικό μέσο όρο καταγράφεται στις κατασκευές και στις δραστηριότητες τουρισμού. Αντίθετα, χαμηλότερη εξειδίκευση εμφανίζουν οι κλάδοι σύγχρονων

υπηρεσιών, όπως η ενημέρωση και επικοινωνία και οι επαγγελματικές υπηρεσίες. Η Περιφέρεια διατηρεί τον χαρακτήρα ενός σημαντικού παραγωγικού κέντρου της χώρας.

Γράφημα 8-8 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Ιόνια Νησιά

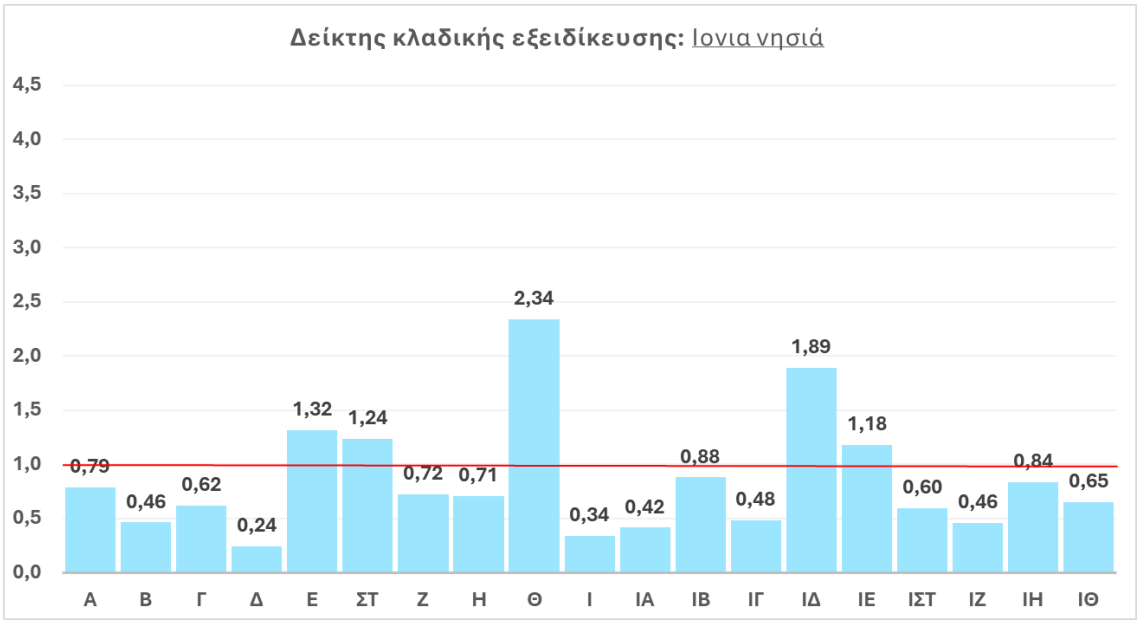

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης αναδεικνύει τον έντονα τουριστικό χαρακτήρα της Περιφέρειας, με σημαντική εξειδίκευση στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης (LQ=2,34), καθώς και στις διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες (LQ=1,89) που συνδέονται με τη λειτουργία της τουριστικής οικονομίας. Παράλληλα, θετική παρουσία εμφανίζουν οι κατασκευές και οι δραστηριότητες υποδομών, ενώ χαμηλότερη συγκέντρωση καταγράφεται στους περισσότερους κλάδους επιχειρηματικών και τεχνολογικών υπηρεσιών, όπως η ενημέρωση και επικοινωνία και οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες. Συνολικά, η επιχειρηματική δομή των Ιονίων Νήσων χαρακτηρίζεται από υψηλή εξάρτηση από τον τουρισμό και περιορισμένη παρουσία δραστηριοτήτων έντασης γνώσης.

Γράφημα 8-9 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Κεντρικής Μακεδονίας

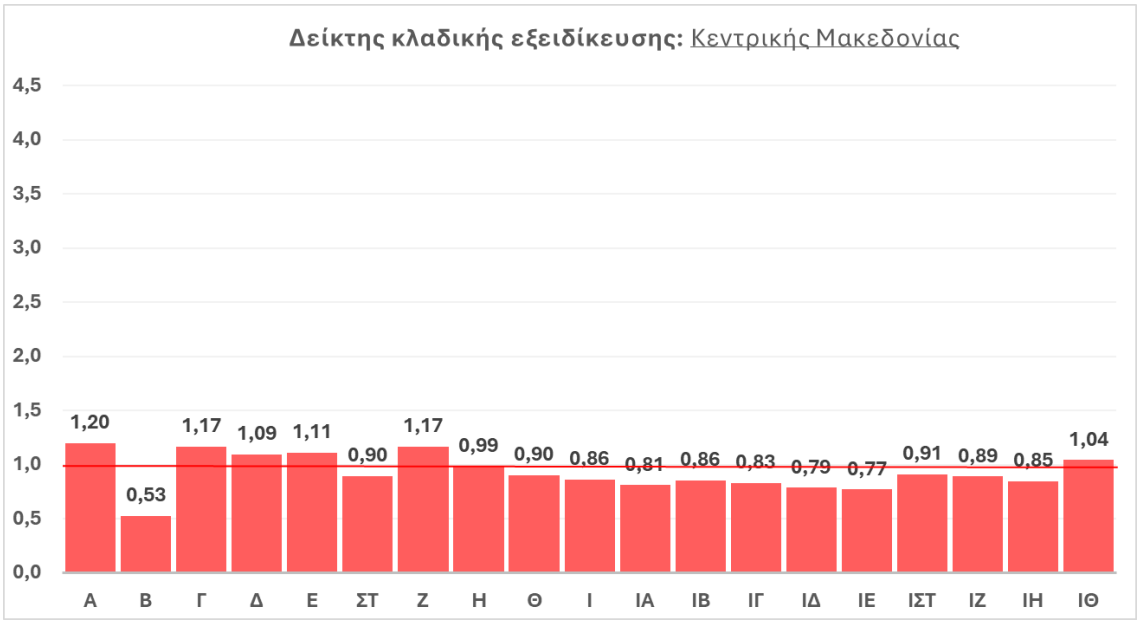

Ο Δείκτης Κλαδικής Εξειδίκευσης παρουσιάζει μια σχετικά ισορροπημένη επιχειρηματική δομή, με ελαφρώς αυξημένη παρουσία στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία (LQ=1,20), στη μεταποίηση (LQ=1,17), στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο (LQ=1,17) και στην παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων

(LQ=1,11). Αντίθετα, οι περισσότερες δραστηριότητες υπηρεσιών εμφανίζουν τιμές κάτω του εθνικού μέσου όρου, με χαμηλότερη εξειδίκευση στη δημόσια διοίκηση, στις διοικητικές υπηρεσίες και στις επαγγελματικές δραστηριότητες. Συνολικά, η Περιφέρεια συνδυάζει παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες, με ισχυρή βάση στη μεταποίηση και στο εμπόριο, χωρίς έντονη εξάρτηση από έναν μόνο κλάδο.

Γράφημα 8-10 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Κρήτης

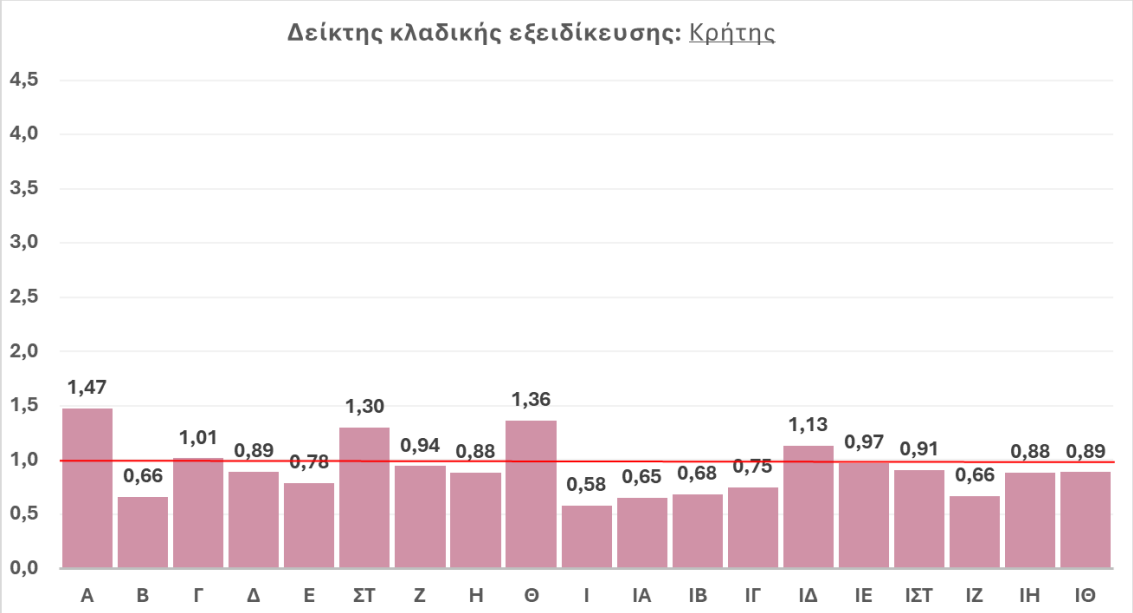

Η Κρήτη εμφανίζει εξειδίκευση κυρίως στους κλάδους της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας (Α=1,47), των κατασκευών (ΣΤ=1,30) και των δραστηριοτήτων παροχής καταλύματος και εστίασης (Θ=1,36), γεγονός που αντανακλά τη σημαντική παρουσία του πρωτογενούς τομέα και του τουρισμού στην περιφερειακή οικονομία. Παράλληλα, παρουσιάζει ελαφρά αυξημένη συγκέντρωση στη διοικητική και υποστηρικτική δραστηριότητα (ΙΔ=1,13), ενώ οι περισσότεροι κλάδοι υπηρεσιών εμφανίζουν χαμηλότερη ή κοντά στον εθνικό μέσο όρο παρουσία. Η εικόνα υποδηλώνει μια οικονομία με σαφή προσανατολισμό στον τουρισμό, στις κατασκευές και στις δραστηριότητες που συνδέονται με τον πρωτογενή τομέα.

Γράφημα 8-11 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Νοτίου Αιγαίου

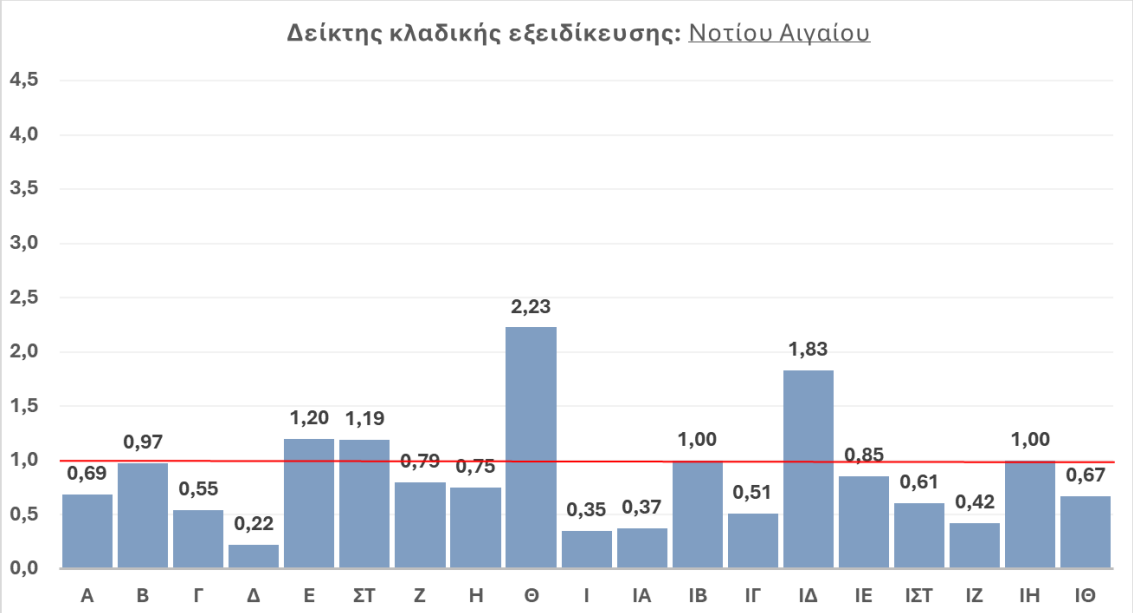

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου παρουσιάζει έντονη κλαδική εξειδίκευση στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης (Θ=2,23), επιβεβαιώνοντας τον κυρίαρχο ρόλο του τουρισμού στην τοπική οικονομία. Σημαντική παρουσία εμφανίζουν επίσης οι διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες (ΙΔ=1,83), οι κατασκευές (ΣΤ=1,19) και η παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων (Ε=1,20), κλάδοι που συνδέονται με τις ανάγκες λειτουργίας μιας έντονα τουριστικής περιοχής. Αντίθετα, χαμηλή εξειδίκευση καταγράφεται στις περισσότερες υπηρεσίες υψηλής γνώσης, όπως η ενημέρωση και επικοινωνία, οι χρηματοπιστωτικές και οι επαγγελματικές δραστηριότητες. Συνολικά, το παραγωγικό πρότυπο της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από ισχυρή τουριστική εξάρτηση και περιορισμένη παρουσία δραστηριοτήτων επιχειρηματικών υπηρεσιών.

Γράφημα 8-12 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Πελοποννήσου

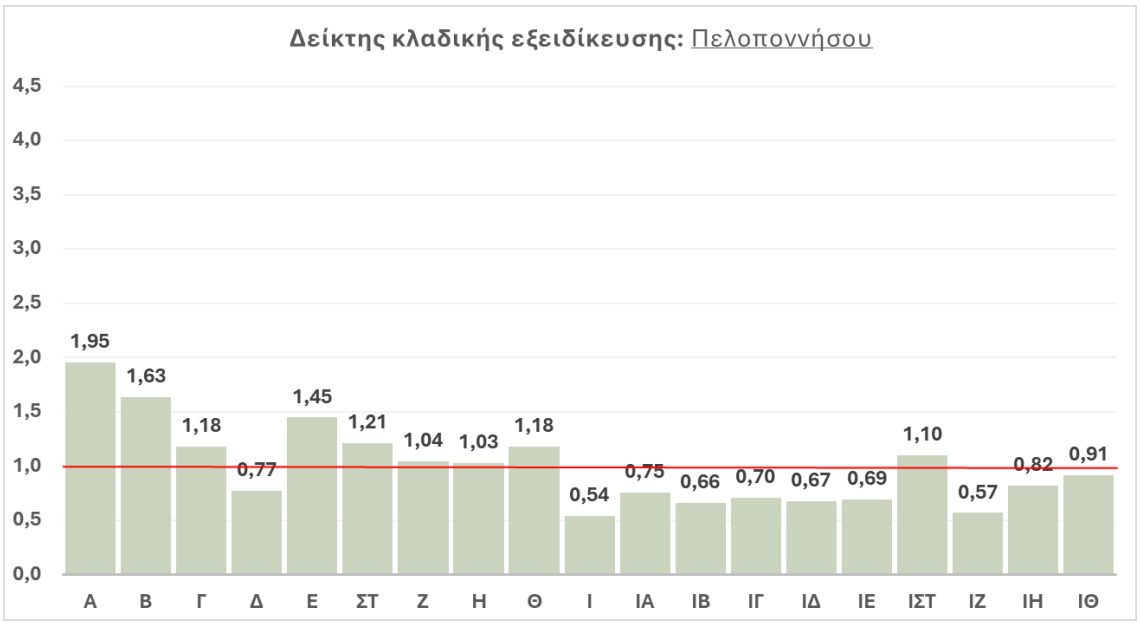

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου παρουσιάζει έντονη εξειδίκευση σε παραγωγικούς κλάδους, με υψηλότερες τιμές του δείκτη στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία (Α=1,95), στα ορυχεία και λατομεία (Β=1,63), στην παροχή νερού και διαχείριση αποβλήτων (Ε=1,45) και στη μεταποίηση (Γ=1,18). Παράλληλα, θετική εξειδίκευση εμφανίζεται στις κατασκευές, στο εμπόριο και στις δραστηριότητες τουρισμού. Αντίθετα, χαμηλότερη συγκέντρωση καταγράφεται κυρίως στους κλάδους επιχειρηματικών και επιστημονικών υπηρεσιών, όπως η ενημέρωση και επικοινωνία, οι επαγγελματικές δραστηριότητες και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Συνολικά, η επιχειρηματική δομή της Περιφέρειας βασίζεται κυρίως στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την αξιοποίηση τοπικών πόρων.

Γράφημα 8-13 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Στερεάς Ελλάδας

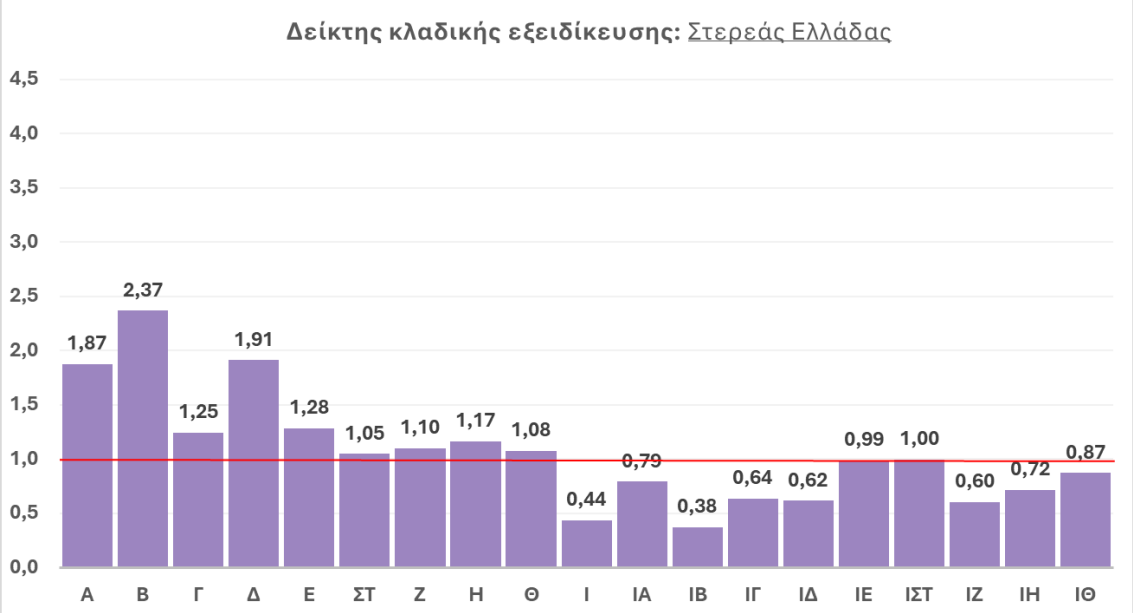

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσιάζει ισχυρή κλαδική εξειδίκευση σε παραγωγικές δραστηριότητες, με υψηλές τιμές του δείκτη στα ορυχεία και λατομεία (Β=2,37), στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και ενέργειας (Δ=1,91) και στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία (Α=1,87). Παράλληλα, σημαντική παρουσία καταγράφεται στη μεταποίηση, στην παροχή νερού, στις μεταφορές και στον τουρισμό, ενώ χαμηλότερη εξειδίκευση εμφανίζουν οι δραστηριότητες επιχειρηματικών και τεχνολογικών υπηρεσιών, όπως η ενημέρωση και επικοινωνία, η διαχείριση ακίνητης περιουσίας και οι επαγγελματικές υπηρεσίες. Συνολικά, η επιχειρηματική φυσιογνωμία της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από έντονο παραγωγικό, ενεργειακό και βιομηχανικό προσανατολισμό, με περιορισμένη ανάπτυξη υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 2-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο 16
Πίνακας 2-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κλάδο – ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ 19
Πίνακας 2-3 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κλάδο – ΔΙΨΗΦΙΟ ΚΑΔ – 30 πολυπληθέστεροι 20
Πίνακας 2-4 Πλήθος επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης (2011-2025) 21
Πίνακας 2-5 Πλήθος νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά πενταετία ίδρυσης 2011-2025 – Ποσοστιαία συμμετοχή κάθε Περιφέρειας 22
Πίνακας 2-6 Πλήθος νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά πενταετία ίδρυσης 2011-2025 – Ποσοστιαία συμμετοχή κάθε Επιμελητηρίου 23
Πίνακας 2-7 Ρυθμός μεταβολής ιδρύσεων νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος (2011 -2025) 27
Πίνακας 2-8 Ανοίγματα - κλεισίματα– ισοζύγιο ανά μήνα για το 2025 εταιρικών επιχειρήσεων 30
Πίνακας 2-9 Ανοίγματα - κλεισίματα – ισοζύγιο 2016-2025 εταιρικών επιχειρήσεων 31
Πίνακας 2-10 Δείκτης κινητικότητας (Ανοίγματα/Κλεισίματα) εταιρικών επιχειρήσεων 2025 ανά Περιφέρεια 32
Πίνακας 2-11 Χρόνια επιβίωσης (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων 34
Πίνακας 2-12 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά έτος (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων 35
Πίνακας 2-13 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά νομική μορφή (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων 36
Πίνακας 2-14 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά κύριο μονοψήφιο ΚΑΔ (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων 38
Πίνακας 2-15 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας στις επιχειρηματικές οντότητες που ιδρύθηκαν ανά περίοδο κρίσης 40
Πίνακας 2-16 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας στις εταιρικές επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν ανά περίοδο κρίσης 41
Πίνακας 2-17 Ανοίγματα – Κλεισίματα ισοζύγιο εταιρικών επιχειρήσεων ανά περίοδο κρίσης 42
Πίνακας 3-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή 45
Πίνακας 3-2 Ενεργές επιχειρηματικές οντότητες ανά κλάδο δραστηριότητας και νομική μορφή 46
Πίνακας 3-3 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής 49
Πίνακας 3-4 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής ανά Διοικητική Περιφέρεια 50
Πίνακας 3-5 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά έτος ίδρυσης 2016-2025 - Ιδρύσεις 51
Πίνακας 3-6 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά περίοδο κρίσης - Ιδρύσεις 53
Πίνακας 3-7 Συνολική σύνθεση της εταιρικής βάσης – Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) 55
Πίνακας 3-8 Σύνθεση της εταιρικής βάσης -Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά νομική μορφή 55
Πίνακας 3-9 Σύνθεση της εταιρικής βάσης (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά έτος ίδρυσης - Ενεργές 56
Πίνακας 3-10 Σύνθεση της εταιρικής βάσης- Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά ΚΑΔ 58
Πίνακας 3-11 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά νομική μορφή 60
Πίνακας 3-12 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά περιφέρεια 61
Πίνακας 3-13 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά κλάδο ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ (ΑΕ, ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ) 61
Πίνακας 4-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Περιφέρεια 65
Πίνακας 4-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Περιφερειακή ενότητα 66
Πίνακας 4-3 Επιχειρηματική πυκνότητα – Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά 1.000 κατοίκους 67
Πίνακας 4-4 Επιχειρηματική πυκνότητα ανά Περιφέρεια και κλάδο. 70
Πίνακας 5-1 Πλήθος ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων που υπέβαλαν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για την χρήση 2024 75
Πίνακας 5-2 Πλήθος ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων που υπέβαλαν δεδομένα για κάθε λογαριασμό για την χρήση 2024 75
Πίνακας 5-3 Κατανομή ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων κατά μέγεθος και νομική μορφή 76
Πίνακας 5-4 Κύκλος εργασιών ανά μέγεθος ενεργής εταιρικής επιχείρησης 77
Πίνακας 5-5 Κύκλος εργασιών ανά νομική μορφή ενεργής εταιρικής επιχείρησης 77
Πίνακας 5-6 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο ανά μέγεθος ενεργής εταιρικής επιχείρησης 78
Πίνακας 5-7 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο ανά νομική μορφή ενεργής εταιρικής επιχείρησης 79
Πίνακας 5-8 Κύκλος εργασιών ανά κλάδο (ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ) ενεργής εταιρικής επιχείρησης 80
Πίνακας 5-9 Κύκλος εργασιών ανά εργαζόμενο ανά κλάδο (ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ) ενεργής εταιρικής επιχείρησης 82
Πίνακας 6-1 Ποσοστό μετασχηματισμού νομικής μορφής εταιρικών επιχειρήσεων 86
Πίνακας 6-2 Ποσοστό μετασχηματισμού νομικής μορφής ανά νομική μορφή εταιρικών επιχειρήσεων 86
Πίνακας 7-1 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο στις ενεργές επιχειρήσεις 89
Πίνακας 7-2 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά νομική μορφή και φύλο στις ενεργές επιχειρήσεις 90
Πίνακας 7-3 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και έτος ίδρυσης επιχειρηματική οντότητας 91
Πίνακας 7-4 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (μονοψήφιος ΚΑΔ) 92
Πίνακας 7-5 Ηλικιακή κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 93
Πίνακας 7-6 Ηλικιακή κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά φύλο 94
Πίνακας 7-7 Μέση ηλικία ανά νομική μορφή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 95
Πίνακας 7-8 Μέση ηλικία ανά Περιφέρεια επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 95
Πίνακας 7-9 Μέση ηλικία έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά νομική μορφή ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 96

Πίνακας 7-10 Μέση ηλικία επιχειρηματικού προσώπου ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων κατά την ίδρυσης της επιχειρηματική οντότητας ανά νομική μορφή 97
Πίνακας 7-11 Ποσοστιαία κατανομή ιθαγένειας επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 98
Πίνακας 7-12 Ποσοστιαία κατανομή ιθαγένειας επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 99
Πίνακας 8-1 Ιδρύσεις ανά κλάδο επιχειρηματικής οντότητας 2016-2025 101
Πίνακας 8-2 Ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου επιχειρηματικής οντότητας στις συνολικές ιδρύσεις 2016-2025 102
Πίνακας 8-3 Κλάδοι με τη μεγαλύτερη ενίσχυση της συμμετοχής τους στις νέες ιδρύσεις επιχειρήσεων (2016–2025). 104
Πίνακας 8-4 Κλάδοι με τη μεγαλύτερη υποχώρηση της συμμετοχής τους στις νέες ιδρύσεις επιχειρήσεων (2016–2025) 104

Ευρετήριο Γραφημάτων

Γράφημα 2-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Επιμελητήριο 15
Γράφημα 2-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κλάδο – ΜΟΝΟΨΗΦΙΟ ΚΑΔ 18
Γράφημα 2-3 Πλήθος επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης (2011-2025) 21
Γράφημα 2-4 Ρυθμός μεταβολής ιδρύσεων νέων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος (2011 -2025) 27
Γράφημα 2-5 Ανοίγματα - κλεισίματα– ισοζύγιο ανά μήνα για το 2025 εταιρικών επιχειρήσεων 29
Γράφημα 2-6 Ανοίγματα - κλεισίματα– ισοζύγιο 2016-2025 εταιρικών επιχειρήσεων) 31
Γράφημα 2-7 Δείκτης κινητικότητας (Ανοίγματα/Κλεισίματα) εταιρικών επιχειρήσεων 2025 ανά Περιφέρεια 32
Γράφημα 2-8 Χρόνια επιβίωσης (κατάσταση 31/12/2025 – έτος έναρξης από 1970) εταιρικών επιχειρήσεων 34
Γράφημα 2-9 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά έτος (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων 35
Γράφημα 2-10 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά νομική μορφή (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων 36
Γράφημα 2-11 Επιβίωση 3ετίας – 5ετίας ανά κύριο μονοψήφιο ΚΑΔ (κατάσταση 31/12/2025) εταιρικών επιχειρήσεων 37
Γράφημα 2-12 Επιβίωση 3ετίας στις επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν ανά περίοδο κρίσης – Σύγκριση συνόλου επιχειρηματικών οντοτήτων vs εταιρικές επιχειρήσεις 42
Γράφημα 3-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή 45
Γράφημα 3-2 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής 49
Γράφημα 3-3 Ποσοστιαία κατανομή ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής ανά Διοικητική Περιφέρεια 50
Γράφημα 3-4 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά έτος ίδρυσης 2016-2025 – Ιδρύσεις (%) 52
Γράφημα 3-5 Εξέλιξη νομικών μορφών ανά περίοδο ίδρυσης 2016-2025 – Ιδρύσεις (%) 53
Γράφημα 3-6 Συνολική σύνθεση της εταιρικής βάσης ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) 55
Γράφημα 3-7 Σύνθεση της εταιρικής βάσης – Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά νομική μορφή 55
Γράφημα 3-8 Εξέλιξη (%) μονοπρόσωπων – πολυπρόσωπων επιχειρηματικών οντοτήτων ανά έτος ίδρυσης 2016-2025 – Ενεργές 56
Γράφημα 3-9 Σύνθεση της εταιρικής βάσης- Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά Περιφέρεια 57
Γράφημα 3-10 Σύνθεση της εταιρικής βάσης- Ενεργές (Μονοπρόσωπες vs Πολυπρόσωπες) ανά ΚΑΔ 58
Γράφημα 3-11 Μέση ηλικία ενεργών εταιρικών επιχειρήσεων ανά νομική μορφή 60
Γράφημα 4-1 Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά Περιφέρεια 65
Γράφημα 4-2 Επιχειρηματική πυκνότητα – Πλήθος ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά 1.000 κατοίκους 67
Γράφημα 4-3 10 Π.Ε. με την μεγαλύτερη και την μικρότερη πυκνότητα ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων/1.000 κατοίκους 69
Γράφημα 6-1 Ιδρύσεις επιχειρηματικών οντοτήτων ανά κατηγορία νομικής μορφής επιχειρηματικής οντότητας 85
Γράφημα 6-2 Δείκτης Κεφαλαιουχικών/ προσωπικών ανά έτος ίδρυσης επιχειρηματικής οντότητας 85
Γράφημα 6-3 Ποσοστό μετασχηματισμού νομικής μορφής εταιρικών επιχειρήσεων 86
Γράφημα 7-1 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο στις ενεργές επιχειρήσεις 89
Γράφημα 7-2 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και έτος ίδρυσης επιχειρηματική οντότητας 90
Γράφημα 7-3 Κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ανά φύλο και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (μονοψήφιος ΚΑΔ) 92
Γράφημα 7-4 Ηλικιακή κατανομή επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 93
Γράφημα 7-5 Μέση ηλικία επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων ανά νομική μορφή 94
Γράφημα 7-6 Μέση ηλικία έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας ανά νομική μορφή ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων 96
Γράφημα 7-7 Μέση ηλικία επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων κατά την ίδρυσης της επιχειρηματική οντότητας 97
Γράφημα 7-8 Ποσοστιαία κατανομή ιθαγένειας επιχειρηματικών προσώπων ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων (% επί των αλλοδαπών) 98
Γράφημα 8-1 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 106
Γράφημα 8-2 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Αττική 107
Γράφημα 8-3 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Βορείου Αιγαίου 107
Γράφημα 8-4 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Δυτικής Ελλάδας 108

Γράφημα 8-5 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Δυτικής Μακεδονίας 108
Γράφημα 8-6 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Ήπειρος 109
Γράφημα 8-7 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Θεσσαλία 109
Γράφημα 8-8 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Ιόνια Νησιά 110
Γράφημα 8-9 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Κεντρικής Μακεδονίας 110
Γράφημα 8-10 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Κρήτης 111
Γράφημα 8-11 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Νοτίου Αιγαίου 111
Γράφημα 8-12 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Πελοποννήσου 112
Γράφημα 8-13 Δείκτης κλαδικής εξειδίκευσης: Στερεάς Ελλάδας 112